

TC.  
GAZİ ÜNİVERSİTESİ  
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ  
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ BÖLÜMÜ  
RESİM İŞ EĞİTİMİ ANABİLİM DALI

RESİM İŞ EĞİTİMİ ANABİLİM DALI ÖZEL ÖĞRETİM  
YÖNTEMLERİ DERSİNİN ÖĞRETMENLİK UYGULAMALARI  
DERSİNE YANSIMALARI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan  
Nazlı ŞAHİN

Ankara

Nisan, 2014

*Büyükbabam*  
*HASAN ŞAHİN'E*

TC.  
GAZİ ÜNİVERSİTESİ  
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ  
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ BÖLÜMÜ  
RESİM İŞ EĞİTİMİ ANABİLİM DALI

RESİM İŞ EĞİTİMİ ANABİLİM DALI ÖZEL ÖĞRETİM  
YÖNTEMLERİ DERSİNİN ÖĞRETMENLİK UYGULAMALARI  
DERSİNE YANSIMALARI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Nazlı ŞAHİN

Danışman: Prof. Dr. Alev KURU

Ankara

Nisan, 2014

iii

## JÜRİ ONAY SAYFASI

Nazlı Şahin'nin ‘‘Resim İş Eğitimi Anabilim Dalı Özel Öğretim Yöntemleri Dersinin Öğretmenlik Uygulamaları Dersine Yansımaları’’başlıklı tezi .....tarihinde, jürimiz güzel sanatlar eğitimi ana bilim dalı/ resim-iş eğitimi ana bilim dalında yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Adı Soyadı

İmza

Başkan:.....

Üye(Tez danışmanı):.....

Üye:.....



## TEŞEKKÜR

Bu araştırmada, Çalışmanın yönlendirilmesinde yakın ilgi ve desteğini esirgemeyen tez danışmanım Prof. Dr. Alev KURU'ya, araştırmanın bilimsel sonuçlara ulaşmasında hazırlanan anket, değerlendirmede bilgi ve deneyimini esirgeyemeyen Prof. Dr. Mehmet TAŞPINAR, bu çalışmada bana zaman ayırıp emeğini esirgemeyen yüksek lisans derslerine giren diğer hocalarıma şükranlarımı sunarım.

## ÖZET

### RESİM İŞ EĞİTİMİ ANABİLİM DALI ÖZEL ÖĞRETİM YÖNTEMLERİ DERSİNİN ÖĞRETMENLİK UYGULAMALARI DERSİNE YANSIMALARI

ŞAHİN, Nazlı

Yüksek Lisans Tezi, Resim İş Eğitimi Anabilim Dalı

Tez danışmanı: Prof. Dr. Alev KURU

Nisan -2014, 157sayfa

Bu araştırmanın amacı, Gazi Üniversitesi Resim İş Eğitimi Anabilim Dalı 4. Sınıf öğrencilerinin Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 dersinde kullanılan öğretim yöntem ve tekniklerin Öğretmenlik Uygulamasını dersine yansımalarına yönelik öğrenci görüşleri değerlendirilmeye çalışılmıştır. Uygulamaya katılan öğretmen adaylarının derslerde kullanılan yöntem ve teknikler konusundaki öğrenci görüşleri, öğretmenlik uygulaması dersine katkısı öğrenci tarafından nasıl değerlendirildiği, sistemin işleyen ve işlemeyen yanlarının ortaya konması adına önemlidir.

Bulgular ve yorum kısmında elde ettiğimiz veriler doğrultusunda Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 dersleri, Öğretmenlik Uygulamasında oldukça önem arz etmektedir. Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinin Öğretmenlik Uygulamasıyla paralel gitmesi gerektiği, özel öğretim yöntemleri ders içeriğinin uygulama okullarının müfredatıyla senelik olarak güncellenmesi ve ders içeriğinin buna uygun hazırlanması, öğretim yöntem ve tekniklerinin çeşitliliğinin artırılması, dönüt ve düzeltmelerin daha fazla verilmesi, öğretim etkinliklerinin öğretmen adayları, danışman, uygulama okulları ve ders hocalarının iş birliği ile programlanması ve eksikliklerin değerlendirme oturumları yapılarak tamamlanması gerekliliği sonucuna ulaştığımızı ifade edebiliriz.

**Anahtar kelimeler:** Öğretmenlik Uygulaması, Öğretim Yöntemleri, Öğretim teknikleri

## ABSTRACT

DEPARTMENT OF FINE ARTS OF ABOUT THE REFLECTION OF AT  
SPECIAL TEACHING METODS THE TEACHING PRACTICE LESSON

ŞAHİN, Nazlı

Master Thesis, Department of Fine Arts

Thesis advisor: Prof. Dr. Alev KURU

April -2014, 157 page

The purpose of this research, the ideas of the four grade students at Gazi University Department of Fine Arts about the reflection of the teaching methods and techniques used at Special Teaching Metods Lesson 1 and 2 to the Teaching Practice Lesson are tried to be evaluated. The ideas of the participant students who are prospective teachers about teaching methods and techniques are important in the name of the benefit to Teaching Practice Lesson, how it is evaluated by students, the definion of the working and non workingparts of the system. The data we got from findings and comment part shows that Spacial Teaching Methods Lesson 1 and 2 are very important for Teaching Practice. We can state that Special Teaching Method Lesson 1 and 2 should be paralel to Teaching Practice, the Special Teaching Techniques Lesson content should be updated yearly with the cirriculum of pratice schools and the lesson content should be prepared according to this, the varietyof Teaching Methods and Tecniques should be increased, more feedback and more correction should be given, teaching activity should be programmed and made up a shortage in cooperation with prospective schools and lesson teachers.

**Key words:** Teaching Practice, Teaching Methods, Teaching Tecniques

## İÇİNDEKİLER

|                                                                        | Sayfa |
|------------------------------------------------------------------------|-------|
| JÜRİ ÜYELERİNİN İMZA SAYFASI .....                                     | I     |
| ÖN SÖZ .....                                                           | II    |
| ÖZET .....                                                             | III   |
| ABSTRACT .....                                                         | IV    |
| ŞEKİLLER LİSTESİ .....                                                 | V     |
| GRAFİKLER LİSTESİ .....                                                | VI    |
| <br>                                                                   |       |
| BÖLÜM I.....                                                           | 1     |
| <br>                                                                   |       |
| GİRİŞ .....                                                            | 1     |
| 1.1. Eğitim .....                                                      | 1     |
| 1.1.1. Eğitim Durumlarının (Öğrenme-Öğretme Süreci) Düzenlenmesi ..... | 2     |
| 1.1.1.1.Hedefe Görelik.....                                            | 3     |
| 1.1.1.2.Öğrenene Görelik.....                                          | 3     |
| 1.1.1.3.Ekonomiklik.....                                               | 3     |
| 1.2. Öğrenme .....                                                     | 3     |
| 1.2.1 Öğrenme, Öğretim Ve Eğitim İlişkileri .....                      | 4     |
| 1.3. Öğretim .....                                                     | 5     |
| 1.4. Eğitim Ve Öğretim Programı .....                                  | 6     |
| 1.5.Öğretim Hizmeti Niteliği .....                                     | 7     |
| 1.6.Öğretim Yöntem ve Teknikleri .....                                 | 8     |
| 1.6.1.Yöntem ve Önemi .....                                            | 8     |
| 1.6.2. İpuçları (İşaretler) .....                                      | 10    |
| 1.6.2. Pekiştirme .....                                                | 12    |
| 1.6.3. Katılma.....                                                    | 13    |
| 1.6.4. Dönüt Ve Düzeltme .....                                         | 13    |
| 1.6.5.Anlatım (Sunu) .....                                             | 15    |
| 1.6.6.Tartışma .....                                                   | 16    |
| 1.6.7.Örnek Olay.....                                                  | 20    |
| 1.6.8.Gösterip Yaptırma.....                                           | 20    |
| 1.6.9.Problem Çözme.....                                               | 20    |
| 1.6.10.Proje .....                                                     | 21    |

|                                      |            |
|--------------------------------------|------------|
| 1.6.10.Beyin Fırtınası.....          | 22         |
| 1.6.11. Altı Şapkalı Düşünme.....    | 23         |
| 1.6.12. Gösteri.....                 | 23         |
| 1.6.13. Soru Cevap.....              | 25         |
| 1.6.14. Drama Rol Yapma .....        | 25         |
| 1.6.15. Mikro Öğretim .....          | 26         |
| 1.6.16. Gezi-Gözlem.....             | 27         |
| 1.7.Eleştirel Düşünme.....           | 28         |
| 1.8.Yaratıcı Düşünme .....           | 30         |
| 1.9.Sanat Eğitimi.....               | 31         |
| 1.10. Öğretmenlik Uygulamaları ..... | 36         |
| 1.11.Problem.....                    | 40         |
| 1.12.Amaç .....                      | 45         |
| 1.13.Önem.....                       | 45         |
| 1.14.Varsayımlar .....               | 47         |
| 1.15.Sınırlılıklar .....             | 47         |
| 1.16.Tanımlar .....                  | 47         |
| 1.17.İlgili Araştırmalar.....        | 48         |
| <b>BÖLÜM II.....</b>                 | <b>53</b>  |
| 2.YÖNTEM .....                       | 53         |
| 2.1.Araştırmanın Modeli.....         | 53         |
| 2.2.Evren ve Örneklem .....          | 53         |
| 2.3.Verilerin Toplanması .....       | 54         |
| 2.4.Verilerin Analizi .....          | 54         |
| <b>BÖLÜM III .....</b>               | <b>55</b>  |
| 3.1.Bulgular ve Yorum .....          | 55         |
| 3.2.SONUÇ .....                      | 111        |
| 3.3.ÖNERİLER.....                    | 114        |
| <b>KAYNAKÇA.....</b>                 | <b>117</b> |
| <b>EKLER.....</b>                    | <b>126</b> |
| EK-1:Bilgi Toplama Aracı.....        | 126        |
| EK-2:Spss Veri Analizleri .....      | 129        |

## GRAFİK LİSTESİ

- Grafik 1; 55
- Grafik 2; 56
- Grafik 3; 57
- Grafik 4; 58
- Grafik 5; 59
- Grafik 6; 60
- Grafik 7; 61
- Grafik 8; 62
- Grafik 9; 64
- Grafik 10;65
- Grafik 11; 66
- Grafik 12; 67
- Grafik 13; 68
- Grafik 14; 69
- Grafik 15; 71
- Grafik 16; 72
- Grafik 17; 73
- Grafik 18; 74
- Grafik 19; 75
- Grafik 20; 76
- Grafik 21;77
- Grafik 22; 78
- Grafik 23; 79

## BÖLÜM I

### 1.GİRİŞ

#### 1.1. Eğitim

Öğrenci, öğretmen ve eğitim programları, eğitim sisteminin en temel öğeleridir. Bireyi ailesine, yaşadığı topluma, ülkesine, dünyaya faydalı ve üretken hale getirmeyi amaçlayan eğitim sistemi içinde, öğretmenin yeri tartışmasız çok önemlidir.

Eğitim sisteminin başarısı, temelde sistemi işletecek öğretmenlerin niteliklerine bağlıdır. Hiçbir eğitim modeli, modeli işletecek personelin niteliğinin üzerinde hizmet üretemez. İyi ve nitelikli bir eğitimi ancak nitelikli öğretmenlerin gerçekleştirebileceği düşüncesinden yola çıkarak, “Bir okul, ancak, içindeki öğretmenler kadar iyidir” denilebilir. (Kavcar, 2002,s.1)

Eğitim, “ bireyin davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istendik değişme meydana getirme sürecidir”(Ertürk 1974, s.10). Drucker, (1994) “Yeni Gerçekler” adlı eserinde “Eğitimli insanı” “Eğitim ekonomiyi ateşler. Topluma biçim verir. Ama bunları ‘ürün’ü yani eğitimli insan yolu ile yapar. Eğitimli bir insan, hem bir hayat sürmek hem de hayatını kazanmak için gerekli donanıma sahip kişidir. Bilgi toplumunda merkez olan kişidir. Eğitimli insan doğrudan toplumun simgesidir. Toplumun performans kapasitesini tanımlayandır. Aynı zamanda toplumun değerlerini, inançlarını, taahhütlerini temsil edendir.” şekilde tanımlamaktadır.

Eğitimin çok çeşitli tanımları yapılmaktadır. Mekân ve zaman açısından kapsamlı ve çok boyutlu olması, eğitimin farklı şekillerde tanımlanmasını da beraberinde getirmektedir. Ancak tanımlar göz önünde bulundurulduğunda, sosyologlar ve psikologlar bu konuyu bireysel ve toplumsal açıdan ele almaktadırlar.

Sosyologlar eğitimi, bireyin yaşadığı topluma uyumu ve sağlıklı bir şekilde toplumdaki rolünü yerine getirebilecek özellikleri kazanması olarak değerlendirirken; psikologlar daha çok bireyin yeteneklerinin en üst seviyeye çıkarılması olarak görmektedirler. (Çalık, 2009, s.16)

Yukarıdaki tanımlara baktığımızda, eğitimin bir süreç olduğunu ve bu süreci; birbirinden etkilenen, birbirini tamamlayan öğrenme ve öğretme olaylarının oluşturduğunu söyleyebiliriz.

### 1.1.1. Eğitim ve Öğrenme Süreci

Eğitim ve öğrenme süreci, öğretmen, öğrenci, eğitim programı, eğitim ortamı gibi önemli unsurlara sahiptir. Bu unsurlarda öğretmenin bilgisinin güncelliği ve bu bilginin öğrencilere aktarımı süresinde kullandığı farklı öğretim yöntemleri, yaklaşımlar ve kuramlar aynı zamanda öğretimin şeklini ve kalıcılığını da etkilemektedir. Dolayısıyla öğrenme yaklaşımlarını, sınama durumlarını dolayısıyla başarı oranını da değiştirmektedir. Bunun sonucu olarak da öğretim stratejileri, öğrenme yaklaşımları ve sınama durumları değişmekte ve çeşitlenmektedir.

“Eğitimde, öğretme ve öğrenme süreci önemli bir yere sahiptir. Eğitim alanındaki son gelişmeler öğretme merkezli olmaktan öğrenme merkezli olmaya doğru yönelmektedir. Öğrencilerin öğrenme sürecinde daha etkin olmaları üzerinde önemle durulan noktalardan birisidir. Öğrencilerin kendilerini yönlendirebilmeleri ve öğrenme becerilerine sahip olmaları bilgi çağına ayak uydurabilmeleri için gereklidir. Başka bir deyişle yaşam boyu öğrenme içinde bulunulan çağın gereğidir ve bunun gerçekleşmesi için öğrencilerin öğrenmeye yönelik çeşitli taktik, teknik, beceri ve bilişsel özelliklere sahip olmaları gerekmektedir”(Somuncuoğlu ve Yıldırım1998,s.31).

“Eğitim süreci, öğretim ve öğrenme süreçlerini içine almakta olup, onlardan daha geniş bir anlam ifade etmektedir. Çünkü eğitim süreci boyunca, öğretme-öğrenme etkinliklerine başvurulur, bireyin istenilen davranışları kazanmasına çalışılmaktadır. Buna göre, eğitim en geniş, öğretim onun içinde yer alan daha dar, öğrenme ise ikisinin de içinde yer alan dar kapsamlı bir süreçtir.” ( Önder, 1987, s.42 ). “Eğitim süreci, çok boyutludur, yaşam boyu sürer, yaşantılarla gerçekleştirilir. Zaman ve yer açısından sınırsızdır ve her şeyden önce kültürü oluşturur”(Demirel,2002,s.9).

“Öğretme süreci ise, öğrenme etkinliklerini kılavuzlama ve yönlendirme işidir. Öğrenme günümüzde en temel ve önemli olgulardan birisidir. Bunun için de bireylerde öğrenmenin nasıl oluştuğu ile ilgili birçok çalışmalar gerçekleşmiş ve öğrenme ile ilgili kuramlar oluşmuştur. Öğrenmenin hangi koşullar altında oluşacağını ya da oluşmayacağını öğrenme kuramları betimlemekte ya da açıklamaktadır”(Senemoğlu,1997,s.99; Yaşar,1992,s.281).

Hedef davranışları, öğrenciye kazandırmak için gerekli uyarıcıları düzenleyerek işe koşulması, eğitim durumlarından kaynaklanmaktadır. Program geliştirme



çalışmalarının süreç kısmını eğitim durumları oluşturur. “Eğitim durumu iki boyutlu bir süreçtir. Bu süreç öğrenci açısından öğrenme yaşantıları düzeneği, öğretmen açısından ise öğretme yaşantıları olarak da adlandırılmaktadır.” (Maden, 2007, s.105) “Eğitim durumlarının bir takım temel özellikleri” (Maden, 2007: 105)’e göre aşağıda belirtilmiştir.

#### **1.1.1.1.Hedefe Görelik**

Eğitim durumları ise koşulan hedef davranışa uygun olmalıdır. Hedeflere ulaşmak için en uygun yöntem ve araç-gereçler kullanılmalıdır. Örneğin: problem çözme becerilerini geliştirmek ise araştırma yöntemi kullanılmalıdır.

#### **1.1.1.2.Öğrenene Görelik**

Eğitim durumları öğrenci özelliklerinin ve ihtiyaçlarını karşılayıcı nitelikte olmalıdır. Örneğin: öğrencilerin konu ile ilgili ön bilgileri yoksa sunu, daha önce ön bilgileri varsa soru-cevap, beyin fırtınası yöntemleri kullanılmalıdır.

#### **1.1.1.3.Ekonomiklik**

Eğitim durumları, yaşantı, araç-gereç, öğretim zamanı açısından ucuz olmalı, bir öğrenme yaşantısı ile birden fazla davranışa ulaşılabilmesi, yaşantılar birbirini desteklemelidir.

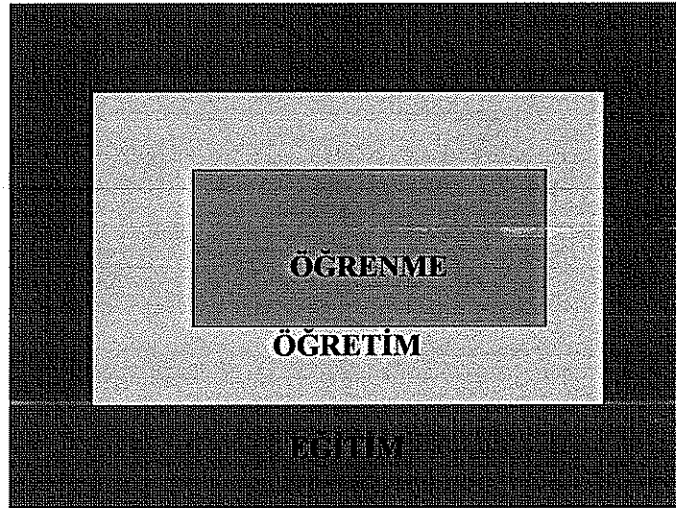
### **1.2.Öğrenme**

İnsanları diğer canlılardan ayıran önemli özelliklerinden biri de öğrenme kapasiteleridir. Biyolojik varlık olarak dünyaya gelen insan, kısa bir zaman içerisinde birçok yeni davranış öğrenir. Önce çevresine bilinçli olarak mimikler sergiler gülücük vb. daha sonra yürümeyi, konuşmayı, öğrenir. Sonra giyinmeyi, oyun oynamayı, okumayı, yazmayı, yüzmeyi vb. öğrenir. Öğrenme, psikolojinin en önemli kavramlarından birisi olan öğrenme için, pek çok araştırmacı ve eğitimci çeşitli tanımlar sunmuş ve farklı şekillerde ele almıştır.

En eski çağlardan beri filozof ve bilim adamlarının öğrenme konusundaki çalışmaları, biçimlerde tanımladıkları ve açıklamaya çalıştıkları bir kavramı ortaya çıkarmaya çalışmışlardır. “Günümüzde psikologlar ve eğitimcilerin hemen hemen hepsi öğrenmeyi, yaşantı ürünü, kalıcı izli davranış değişikliği olarak tanımlamaktadırlar” (Erden, 1998, s. 129).

### 1.2.1 Öğrenme, Öğretim Ve Eğitim İlişkileri

“Öğrenmenin düzenli, amaçlı ve yöntemli bir biçimi olan “öğretim” bir olgu ya da olay olarak ele alındığında, olumlu ve olumsuz yönde olabilir. Öğretim, öğrenciyi, öğrenme etkinliklerine ‘yöneltmek’ ve bu etkinlikte ona ‘rehberlik etmek’ bilgi ve sanattır.” (Binbaşoğlu, 1992, s. 236)



Şekil. 1.4

Öğrenme ve öğretimin toplum tarafından kabul edilmesi eğitim için en önemli şartlardan birisidir. Eğitim ve öğretimin temelini öğrenme oluşturur. Ya da eğitim ve öğretim, öğrenme sürecinin farklı biçimdeki görünümleridir de diyebiliriz.

“Bu üç terimi iç içe biçiminde gösterebiliriz (Şekil 1.4). Anlaşılmış olacağı üzere eğitimin ve öğretimin özünde öğrenme vardır. Eğitim ve öğretim sonucunda birey, yeti ve yeteneklerini geliştirir” (Binbaşoğlu, 1992, s. 237).

### 1.3. Öğretim

“Öğretim Kavramı, öğretimi tanımlarken, belirli, sınırlı ve değişmez bir tanım yapmak, hem çok güç, hem de yanlış olur. Çünkü eğitim-öğretim-öğrenme, iç içe yer alan, birbirinin oluşmasına sebep olan süreçlerdir. Bu süreçler, nasıl birbirinden ayrılmaz, biri diğerini çağrıştırırsa bunların tanımları da aynı özellikleri taşır. Tanımlardan daha önemli olan; öğretim denilince neyin anlaşılması gerektiği ve bunun şartlarının neler olduğudur. Öğretme, herhangi bir öğrenmeyi kılavuzlama veya sağlama faaliyetidir”( Ertürk, 1984, s.83 ). “Öğrenmenin gerçekleşmesi ve bireyde istenen davranışların gelişmesi için uygulanan süreçlerin tümüdür” ( Varış, 1978, s.18 ).

**Öğretme Kavramı:** Öğretme bireyin öğrenmesine etki etme eylemidir. Öğretme öğretmen tarafından planlanmış öğretim sürecidir. Öğrencilere belirli amaçlara göre davranışlar kazandırılır. Davranışların kazanılması için belirli yaşantıların hazırlanması gerekir. Bu bağlamda öğretme; Öğrenmenin amaçlara göre başlatılması, yönlendirilmesi, kolaylaştırılması ve gerçekleştirilmesi sürecidir.

**Öğrenme Kavramı:** Öğrenmeden söz etmek için davranış değişikliğinin gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Buna göre öğrenme, yaşantılar aracılığıyla davranış değiştirme olarak tanımlanabilir. Her davranış değişikliği olumlu değildir. İstenmedik davranışlar da edinilebilir. Her davranış değişikliği az ya da çok kalıcılık göstermelidir. Kısaca;

\_ Öğrenme iyi ya da kötü nitelikte olan davranış değişikliğidir.

\_ Öğrenme yaşantılarla ve uygulamalarla oluşur.

\_ Oluşan davranış değişikliği kalıcıdır. ( Büyükkaragöz, Çivi, 1997 s.15 )

Eğitimde amaç, bireyin davranışların olumlu yönde değişmesi ve gelişmesidir. Bireylerin bir şeyler öğrenmesi kendi çaba ve isteklerine bağlıdır ancak bu çabaların sonucunda bilmedikleri konular hakkında bilgi sahibi olabilirler ve yaşadıkları olumlu ya da olumsuz olaylar sonucunda davranışlarını değiştirebilirler. Bunun için öğrenmede hazır bulunuşluk, çevre, ilgi ve amaçlar çok önemlidir. Bireyin öğrenmesi için hazır bulunması gerekir. Olgunlaşma yanında ilgi ve gereksinim duyulmalıdır. Karmaşık konuların öğrenilmesi için temel ve basit bilgiler bilinmelidir.

“Öğrenmeyi Öğrenme Kavramı: Teknoloji alanında yaşanan hızlı gelişim, toplumları sadece sosyal ve ekonomik olarak yeniden yapılandırılmamış, aynı zamanda eğitimin bir ürünü olan nitelikli insanda aranan özelliklerin de yeni baştan tanımlanmasına neden olmuştur. Eğitim sistemi artık bilgileri öğretmek yerine, kişinin bu bilgileri nereden, nasıl bulabileceğini ve bunları kendi yaşamına nasıl uygulayabileceğini öğretmelidir. İşte tam bu noktada, öğrenmeyi öğrenme kavramı ortaya çıkar. Öğrenmeyi öğrenme kavramı; Etkili öğrenci niteliklerini kazanma sürecidir” ( Özer, 2004, s.197 ) Bu öğretim süreci içinde son sınıftaki öğrencinin yani öğretmen adayının bu süreçleri iyi bilme, etkili kullanması, bilgiyi alma işleme ve kullanması önem arz etmektedir. Öğretmen adayı olarak öğrencilere nasıl rehberlik edeceği, öğretimin planlanması, bilginin teknolojinin kullanılarak daha verimli bir biçimde aktarılmasını öğrenmelidir.

“Öğrenmeyi öğrenme, en yalın haliyle mevcut bilgileri kullanarak yeni durumlar için gerekli bilgiyi üretebilmek demektir. Öğrenmeyi öğrenme, düşünsel bir etkinliktir. Herhangi bilgi veya yöntem ile değil, tamamıyla düşünsel kapasiteyle ilgilidir. İnsanın sahip olduğu zekâyı kullanması, düşünme yetilerini geliştirmesi ile mümkündür.” ( Özden, 2002, s.95 ). “Çağdaş eğitim bilgiyi değil, öğrenciyi odak noktası olarak almaktadır. Yani öğrenci bilmek için değil, bilgi öğrenci içindir. Amaç, öğrencinin beynine bilgi yağmak değil, öğrencinin bilgiye araştırı ve sorgulayıcı bir yaklaşımla kendisinin ulaşması, gerektiğinde kendi başına bağlantılar kurarak bilgi üretebilmesidir”(Çivi, 2002, s.197 ). Tüm bu süreç içerisinde eğitim programının önemi ortaya çıkmaktadır.

#### 1.4. Eğitim ve Öğretim Programı

“Eğitim programı, öğretim programı ve ders programlarını daha çok önceden basılıp hazırlanmış ve öğretmenin eline kılavuz niteliğinde verilmiş materyaller olarak değerlendirirken, bu programların kapsadığı amaç ve ilkelerin gerçekleşmesi için yararlanılan esasların, ilkelerin, etkinliklerin operasyonel anlamda gösterilen çabaların tümünün program geliştirme kapsamına girdiğini belirtmektedir”(Varış,1994,s.15–16).

Kısaca eğitim programı: öğrenene okulda ve okul dışında planlanmış etkinlikler yoluyla sağlanan öğrenme yaşantıları düzeneğidir. Bu programın çeşitli faydaları vardır. Bunlar;

Verimliliği artırır: program/plan zaman ve enerjiden tasarruf sağlar. Belirlenen hedeflere göre ortam ve zaman önceden belirlendiği için verimlilik artar.

Eş güdümü sağlar: eş güdüm, ortak amaç uğruna çaba harcamak anlamına gelir. Program/plan Türkiye'nin dört yanı aynı amaçlara ulaşmak için benzer çalışmalar yapmasını sağlar.

Öğreticiye rehberlik eder: program/plan, özellikle yeni öğretmenlere rehberlik eder. Deneyimli öğretmenlerin bilgideki değişme ve gelişmelere ayak uydurmasını sağlar.

Eğitilmeye yön verir: Program/plan, planlanacak olan etkinliklerin nasıl olması gerektiğinin, sınıftaki değişiklikler ve beklenmeyen durumlar karşısında alınacak önlemlerin önceden belirlenmesini sağlar.

Öğretim programı: eğitim programının amaçları doğrultusunda bireylere kazandırılmak istenen bilgi, beceri, tutum ve davranışların ders kümeleri şeklinde planlı bir biçimde düzenlenmesidir. Bu programlar eğitim durumunu etkileyen temel etmenlerdir.

### 1.5.Öğretim Hizmeti Niteliği

Tam öğrenme modelinin ana değişkenlerinden biri olan "öğretim hizmetinin niteliği" modelin öğrenme-öğretme sürecine ait temel değişkenidir. Öğrenme-öğretme sürecinde öğrenme düzeyini etkileyen çok fazla faktör olmakla birlikte etkisi daha büyük olan az sayıda faktörle ilgilenilmiştir. Dört öğeden oluşan bu faktörler: ipuçları, pekiştirme, öğrenci katılımı ve dönüt-düzeltilmedir. (Sevindik,2010,s.2)

Diğer bir ifade ile okullarda sunulan öğretim hizmetinin niteliği, öğretmenlerin ipuçlarını ve pekiştireçleri sınıf içinde uygun kullanıp kullanmadıklarına, öğrenciyi etkin olarak öğrenme sürecine katıp katmadıklarına, öğrencilerin öğrenmelerine dönüt verip vermediklerine ve düzeltme işlemlerini uygun yapıp yapmadıklarına göre değişmektedir:

### 1.6.Öğretim Yöntem ve Teknikleri

Öğretmenler, öğretme-öğrenme sürecinde kullandıkları stratejilerin, tekniklerin, araç-gereçlerin yardımıyla öğrenmeyen öğrencilere karşı tamamlayıcı eğitim çalışmalarında aynı stratejileri, aynı teknikleri, aynı araç-gereci aynı şekilde kullanmamalıdır. Çünkü bir önceki öğretme-öğrenme sürecinde strateji, teknik, araç-gereçler yardımıyla öğrenemeyen öğrenciler daha sonraki tamamlayıcı öğretme-öğrenme sürecinde de aynı strateji, aynı teknik, aynı araç-gereçlerin aynı şekilde kullanılmasıyla da öğrenemeyebilirler. Bu nedenle öğretmenler farklı strateji, teknik, araç-gereçleri kullanmaya özen göstermelidir.

“Program geliştirmeyi, “eğitim programının hedef, içerik, öğrenme-öğretme süreci ve değerlendirme öğeleri arasındaki dinamik ilişkiler bütünü” olarak değerlendirmektedir. Bu tanımdan, program geliştirmedeki öğelerin sistem bütünlüğü içinde düşünülmesi gerektiğini ve öğeler arasındaki etkileşimin dinamik olduğunu ve her bir öğenin diğer öğeleri ve dolayısıyla eğitim programını etkileyebileceğini söylenir.” (Demirel 2004,s.5)Tüm bu öğretimin niteliğini artırmanın yolları öğretim yöntemlerinin çeşitlendirilmesiyle ilişkilidir.

### 1.6.1. Yöntem ve Önemi

Yöntem kavramı, bugüne kadar farklı şekillerde tanımlanmıştır. Yöntem, bir sorunu çözmek, bir deneyi, sonuçlandırmak, bir konuyu öğrenmek veya öğretmek gibi amaçlara ulaşmak için bilinçli olarak seçilen ve izlenen düzenli yoldur. Seçilen yöntemin en doğru, en kolay ve en kısa zamanda amaca ulaşmamıza yardım etmesi gerekir. Öğretim yöntemleri değişik şekillerde sınıflanmaktadır. Gelişme açısından farkları belirlemek amacıyla yöntemler geleneksel ve çağdaş olmak üzere iki grupta incelenmektedir.

Geleneksel öğretim yöntemlerinde, bütün faaliyetler öğretmenin merkezde olduğu görüşüne göre biçimlendirilmiştir. Bu yöntemlerde öğretmen aktif, öğrenci pasif alıcı durumundadır. Bütün roller öğretmende toplanmıştır. Grup halinde öğretim söz konusudur. Sınıfta sözel etkileşim büyük ağırlık taşır. Çağdaş öğretim sistemlerinde ise öğrenci aktif durumdadır. Öğretim sözel semboller yerine görsel olarak yapılır. Daha çok yaparak, yaşayarak öğrenme vardır. Öğretmenin görevleri de, öğrencinin öğrenmesini kolaylaştırma, öğrenciye rehberlik etme, öğrenciyi sürekli güdülemeyle

yükümlüdür. Öğrenciye ne sunulduğuyla ilgilenmek yerine öğrencinin ne yaptığı daha önem kazanmıştır. Çağdaş öğretim yöntemleriyle, öğrencinin kendi kendine öğrenmesini, zamanını kendine göre ayarlamasını ve öğrenme kaynağı ile doğrudan doğruya etkileşime girmesi sağlanmaya çalışılmaktadır. Bilgisayar ve iletişim teknolojilerinde ki hızlı ilerleme sonucunda öğrencinin birincil bilgiye kendi ulaşması ve yapılandırması önem kazanmaktadır. Bu tip yaklaşımlarda öğretmen öğrenciye kaynak ve yol gösteren bir rehber konumundadır.

Bloom, “işin başından beri olumlu öğrenme koşulları sağlanmış ve bu olumlu öğrenme koşulları öğretme-öğrenme süreci boyunca devam etmiş ise dünyada herhangi birinin öğrenebileceği her şeyi hemen herkes öğrenebilir.” sayılına dayalı olarak, kazandırılması gereken davranışların en az %80-90’nın, öğrencilerin büyük çoğunluğuna kazandırılabilirliğini savunmakta ve geliştirdiği “Tam Öğrenme Modeli” ile de tüm öğrencilerin okulda öğretilenleri öğrenebileceğini belirtmektedir (Bloom, 1995, s.122). Bloom, Carroll’un kavramsal modelinden kaynaklanarak okulda öğrenmeye ilişkin iş görüsel bir model geliştirmiştir. Tam öğrenme modeli adı verilen bu modelin temeli olan “hemen hemen tüm öğrencilerin, okulların öğretme amacını güttüğü tüm yeni davranışları öğrenebileceği” görüşü oldukça eskidir. Tam öğrenme modelini oluşturan öğeler de yeni değildir. Kazandırılacak hedef davranışların belirlenmesi giriş davranışları, pekiştirme, dönüt-düzeltilme, düzey belirleme değerlendirmesi, seçeneklik öğretme ve eksiklikleri tamamlama yolları, eğitim tarihi boyunca eğitimcilerin: değişik düzeylerde ilgilendikleri kavramlar olmuştur. Ancak tam öğrenme modeli, öğretme-öğrenme sürecinde rol oynayan bu öğeleri, öğrencilerin öğrenme düzeyini, belirlenen ölçüte ulaştıracak şekilde sistemli olarak bir araya getirmiştir.

Yöntem seçimi, öğrenme öğretme sürecinde öğrencilerde istendik davranışlar kazandırmada büyük öneme sahiptir. Öğrencilerle etkili bir iletişim muhtevaya uygun bir yöntem seçimiyle başarılabilir. Yöntem seçiminde başarı sağlanması için ayrıca, öğrencinin bilişsel ve duyuşsal giriş davranışları, zihinsel gelişim seviyesi, motivasyon düzeyi dikkate alınmalıdır. Yöntem seçiminde araştırma sonuçlarından faydalanılarak hangi yöntemin hangi seviye ve konuda başarılı olduğu göz önüne alınarak yöntem seçimi yapılmalıdır.

Öğretim yöntemleri; anlatım(sunu), tartışma, örnek olay, gösterip yaptırma, problem çözme, proje ve bireysel çalışma olarak gruplandırılabilir. Öğretim teknikleri ise görüş geliştirme, altı şapkalı düşünme gösteri, soru cevap, rol yapma, drama, benzetim, mikro öğretim, eğitsel oyunlar deney, istasyon, konuşma halkası, Sokrat tartışması, altı ayakkabılı uygulama ve bireyselleştirilmiş öğretim olarak sıralayabiliriz. Bu yöntem ve tekniklerin dersin içeriğine göre doğru bir şekilde kullanılması ders verimini artırmak, öğrenci dikkatini dinamik tutmak ve işlenen konunun kalıcılığını artırmada önemli rol oynar. Öğretim yöntem ve teknikleri hem öğretmenin dersti planlamasında, işleminde, ders süresini verimli kullanmasında, hem de öğrencinin anlatılan konuyu öğrenmesinde oldukça etkilidir. Her bireyin farklı öğrenme stillerinin olduğu hesaba katılırsa bir derste farklı yöntemlerin kullanılması kaçınılmazdır Sözel ağırlıklı bir dersin daha sonra tekrarı yapılmazsa kalıcılığı ve bu kalıcılığın süresi azalmaktadır. Yöntem ve teknikler öğretimin daha verimli hale getirilmesi, kalıcılığın artırılması ve yaşantıya aktarılmasında önemli rol oynamaktadır. Öğrencilerin zihninde yer edecek yaşanmışlıkların olması gerekmekte ve bu yaşanmışlıklar da derste kullanılacak olan yöntem ve tekniklerle sağlanabilir. Ancak resim iş eğitimi olan bir bölümde sadece sözel anlatımın yetersiz kalması nedeniyle, farklı yöntem ve tekniklerin yanı sıra çeşitli görsel ve işitsel materyallerin kullanılmasıyla desteklenerek öğretimin veriminin artırılması gerekmektedir. Bunu gerçekleştirmek için aşağıda çeşitli öğretim yöntem ve tekniklerine değinilmiştir.

### 1.6.2. İpuçları (İşaretler)

“Öğretme-öğrenme sürecinde öğrencilere neleri, niçin ve nasıl yapacaklarını gösteren mesajların tümüne ipuçları adı verilmektedir” (Senemoğlu, 2005, s. 446-448). “Öğrenciye neyin öğrenileceğini açıklayan mesajların tümü olarak tanımlanan ipuçları” (Özcelik, 1992, s. 165), öğretme-öğrenme süreci boyunca her noktada gerekli olabilir. Bu nedenle ipuçlarının zamanında ve her öğrencinin ihtiyaçlarını karşılayacak biçimde sunulması önemlidir. Öğretme ortamında; sözel ipuçları (konuşma sırasındaki vurgular, örnekler, sorular ve yönergeler) kullanılabileceği gibi, grafikler, şemalar, haritalar, modeller, filmler, resimler, demonstrasyonlar da ipucu olarak kullanılabilir. Ancak, öğrenme öğrenci tarafından gerçekleştirildiği için ipuçları gerektiğinde ve yeterli sayıda sağlanmalıdır



İpuçlarının öğretme sürecinde sağladığı yararları Fidan (1986, s. 118) şöyle sıralamaktadır:

1. Öğrenciye neler öğreneceğini duyurmak,
2. Öğrenciye öğreneceklerine nasıl ulaşacağını göstermek,
3. Öğrenilecek öğeleri ve bu öğeler arasındaki ilişkileri ortaya koymak,
4. Öğrenme işinde en kritik noktaları öğrenciye duyurmak,
5. Öğrencilerin dikkatini belli noktalar üzerine çekmek,
6. Öğrenciyi düşünmeye sevk etmek,
7. Öğrenciyi cevap vermeye özendirmek,
8. Öğrencinin konu ile ilgili eski bildiklerini hatırlatmak, bunlarla yeni öğreneceği bilgiler arasında ilişkiler kurmasına ve böylelikle yeni bilgilerin daha kolay öğrenilmesine yardımcı olmak,
9. Öğrenmenin kesintiye uğramadan sürmesini sağlamak,
10. Öğrenciye öğrenme sonuçları hakkında bilgi vermek

“Öğretme-öğrenme sürecinin etkili ve verimli olması, ipuçlarının görevini tam olarak yerine getirmesine bağlıdır. Bu nedenle ipuçlarının zamanlama, açıklık ve anlaşılabilirlik gibi temel bazı niteliklere sahip olması gerekir. İpuçlarından etkili ve verimli bir şekilde yararlanmak için bunlar öğrencilere zamanında ve tam olarak iletilmelidir” (Özçelik, 1992, s. 166-168).

“Öğretme sürecinde, hangi öğelerin öğrenileceğinin, bu öğelerle ilgili olarak nelerin yapılmasının beklendiğinin öğrenciye duyurulması gereklidir. Öğretmen, bu yol gösterme görevini ipuçlarını ve yönergeleri (açıklamaları) kullanarak yapar. Genel olarak sınıfta kullanılmakta olan öğretme yöntem ve araçları çeşitlendikçe öğrencilerin gerekli olan ipuçlarını bulma olasılığı artar” (Fidan, 1986, s. 103-118).

“İpuçları öğretme-öğrenme ortamında etkili bir şekilde verilmelidir. İpuçlarının öğrencilerin öğrenme düzeyini yükseltmede etkili olabilmesi için; öğrencilerin gelişim düzeylerine, bilişsel giriş davranışlarına, duyuşsal özelliklerine, içinde yaşadığı sosyo-kültürel özelliklerine uygun olması gereklidir. İpuçları; öğrencilerin fiziksel, sosyal, ruhsal sağlığına uygun ve onları koruyucu olmalıdır. Ayrıca, ipuçları öğretme-öğrenme ortamında kazandırılmak istenen davranışı öğrencinin yapmasını sağlamalıdır” (Özçelik, 1992, s. 165-171).

Sonuç olarak, kazandırılacak hedef davranışlara, öğrencinin hazır bulunuşluk düzeylerine, öğrenme yollarına uygun, açık, anlamlı ve güçlü işaretlerin, öğrenme ürünlerinin niteliğini artırarak eğitimde etkililik ve verimliliğin yükseltilmesine katkıda bulunabilir.

### 1.6.3. Pekiştirme

Pekiştirme ve pekiştireç aynı anlamda kullanılmakla birlikte, bir davranışın olma sıklığını artıran uyarıcılara pekiştireç, bu uyarıcıların verilmesi işlemine ise pekiştirme adı verilmektedir.

Öğretme-öğrenme sürecinde öğrenilen kritik davranışlar ortaya çıktıkça bu davranışlar pekiştireçler yoluyla pekiştirilmelidir. Bu amaçla çok ve değişik pekiştireçlerden yararlanılmalıdır. Çünkü pekiştirme önlemlerinin, öğretme-öğrenme sürecinin etkililik ve verimi üzerinde önemli etkileri bulunur. Pekiştirme önlemleriyle, yerine göre öğrenme güdüsü artırılır, dikkat ve öğrenme çabaları yönlendirilir, beklenen davranışın denenmesi sağlanır ve davranışın istenen yetkinliğe erişerek kalıcı hale gelmesi çabuklaştırılır.

Yeni öğrenmelerde ve beceri öğretiminde pekiştireçler doğru davranımdan hemen sonra verilmelidir. Pekiştireç verilirken dikkat edilecek noktalar şöyle özetlenebilir:

1. Aynı pekiştireçlerin çok sık kullanılması onların değerini azaltabilir.
2. Kullanılan pekiştireçler öğrencilerin ihtiyaç ve beklentilerine uygun olmalıdır.
3. Pekiştireçlerin dağıtımında zamanlamaya dikkat edilmelidir.
4. Pekiştireçlerin ne zaman verileceğinin belli olmaması öğrenciyi sürekli uyanık bulunmaya ve çalışmaya yönlendirebilir.
5. Pekiştirme işi zaman zaman gecikmeli olarak yapılmalıdır.
6. Öğretmenler ceza yoluyla istenmeyen davranışların önlenmesi yoluna gitmemelidir.

“Pekiştireçler öğrencinin gelişim özelliklerine, genel yetenek düzeyine, genel sağlık durumuna, ön öğrenmelerine, duyuşsal özelliklerine, sosyo-kültürel yaşam biçimine uygun olmalıdır” (Senemoğlu, 2005, s. 456-457).

Öğretmenlerin öğretme-öğrenme süreçlerinde pekiştirmenin etkilerinden tam olarak yararlanabilmesi için pekiştirmenin; öğrenci ihtiyaçlarına duyarlı olmasına, zengin seçenekler sunmasına dengeli olunmasına dikkat etmeleri gerekir.

#### 1.6.4. Katılma

“Öğretim hizmetini oluşturan başlıca öğelerden biri öğrencinin etkin öğrenme çabası içine girmesinin sağlanmasıdır. Öğrencinin, öğrenme ile sonuçlanacak bir yaşantıya sahip olması için de onun, kendisi için hazırlanan öğretme durumunun ilgili öğeleriyle, ipuçları ve açıklamalarda belirtilen şekilde etkileşime girmesi gerekir. Öğrenmenin gerçekleşmesi, öğrencinin kendi yaşantısı yoluyla olacağından, onun öğrenme ortamında etkileşim içinde olmasından başka yolu yoktur” (Özçelik, 1992, s. 173-175).

“Katılma, öğrencinin istenen davranışı kazanması için kendine sağlanan işaretle belli bir düzeyde açık ya da örtük olarak etkileşmesi ve bu çabayı davranışı kazanıncaya kadar devam ettirmesidir. Katılma doğrudan gözlenebilecek şekilde açık olabilir ya da doğrudan gözlenemeyecek şekilde örtük olabilir. Öğrencinin açık ya da örtük katılımından çok, her iki tür katılımı da öğrencinin yaşantı kazanacak düzeyde etkileşimde bulunması ve bu etkileşimi sürdürmesi önemlidir. Ancak öğrencinin düşük yaş ve gelişim düzeylerinde açık katılım tercih edilir” (Senemoğlu, 2005, s. 456-457).

#### 1.6.5. Dönüt ve Düzeltme

Dönüt ve düzeltme, öğretim hizmeti niteliğini ve öğrenme düzeyini belirleyen en önemli öğedir. Dönüt, öğrenciye; öğrendiklerinin eğitimin amaçlarına uygun olup olmadığının ya da öğrencinin eğitim amaçlarına uygun davranıp davranmadığının bildirilmesidir. Diğer bir ifade ile öğrenciye öğrenmelerinin doğruluğu ya da yanlışlığı hakkında verilen mesajların bütünüdür. “Öğrenme düzeyinin yükseltilmesi için dönüt sadece öğrenme sonuçları hakkında bilgi vermekle kalmamalı, öğrencilerin öğrenme güçlük ve eksikliklerinin giderilmesine de hizmet etmelidir. Okullarda grupta öğrenme durumunda her öğrenci, öğretim hizmetinden gereksinimi doğrultusunda aynı ölçüde yararlanamayabilir. Başka bir anlatımla, birçok öğrencinin bulunduğu bir sınıfta yapılan

öğretimde; sunulan ipuçları, katılma miktarı ve pekiştirme çeşit ve miktarı bazı öğrencilere uygun ya da yetersiz kalabilir. Bu durum karşısında, öğretme öğrenme süreçlerinde, bu öğelerin, her öğrencinin gereksinimlerini karşılayacak şekilde düzenlemesi gereği ortaya çıkmaktadır.” (Bloom, 1979, s.122)

“Öğrencilerin, öğretme-öğrenme süreci ile etkileşimleri birbirinden farklı olduğundan bu süreçten eşit olarak yararlanmaları zordur. Sınıfta kullanılan ipuçları, pekiştirme ne kadar etkili verilirse verilsin ve öğretmen öğrencilerin katılımını ne kadar etkili sağlarsa sağlasın bu değişkenler her öğrenci için farklı anlamlar taşıyacağından öğrencilerin öğrenmelerinde farklılıklar gözlenebilir. Bu nedenle, grupla öğrenmeyi gerçekleştirmeye çalışan her öğrenci; neleri tam öğrendiğini, neleri eksik öğrendiğini, yanlış öğrenmelerinin ne olduğunu ve neleri öğrenemediğini bilmelidir. Öğretmen, öğrencilerin bu ihtiyaçlarını karşılamak için dönüt-düzeltilme işlemlerini, öğrencilerin özelliklerine uygun ve etkili bir şekilde sunmalıdır” (Özçelik, 1992:193).

“Yaptıklarının ve söylediklerinin ne kadar hatasız ya da hatalı olduğu hakkında bilgi alan öğrenci daha kolay ve çabuk öğrenir. Öğrenirken ne kadar ilerlediğini kesin olarak bilmeyen bir öğrenci ise ağır yol alır; yanlışları doğru gibi öğrenir; öğrenmesi kesintiye uğrar ve hatta hiç öğrenemeyebilir. Öğrenme sonuçları hakkında bilgilendirilen öğrenci eksikliklerini giderebilir ve yanlış öğrenmelerini düzeltebilir” (Fidan, 1986, s. 157).

“Öğrenme girişimlerinde sağlanan dönüt ve düzeltmelerle öğrenme hızını ve dolayısıyla öğrenme düzeyinin artmasına ek olarak üniteler boyunca öğrenciler arasındaki öğrenme hızı veya öğrenme düzeyi farklılıkları da azalmaktadır. Tam öğrenme modelinde, genel olarak dönüt işlemleri öğrenme ünitelerinin sonunda uygulanan izleme testleri sonuçlarına göre yapılır. İzleme testleri, dersin bir ünitesinde öğrenilmesi beklenen tüm yeni davranışlardan hangilerinin öğrenilmiş, hangilerinin öğrenilmemiş ve öğrenilmeyen davranışların neden öğrenilememiş olduğunu ortaya koymak amacıyla hazırlanan özel testlerdir. Çoğu halde, üniteye öğrenilmesi beklenen davranışların tümünü kapsayan izleme testinde yüzde 80-85 doğru cevap tam öğrenme düzeyi olarak belirlenmiştir” (Özçelik, 1992:198-199). İzleme testi sonuçları analiz edildiğinde, her öğrencinin öğrenme eksikliği, neleri öğrenemediği ya da öğrenmede güçlük çektiği davranışları ve bunların nedenlerini belirlemek mümkün olabilir.

Böylece sürecin her aşamasında, ürünün beklenen sonuçla (amaçlar) karşılaştırılarak ona ne ölçüde yaklaşıldığının belirlenmesi; katılımın sağlanması ve alternatif öğretme öğrenme etkinlikleri arasında seçim yapılması için yeterli bilgilerin elde edilmesi açısından gerekli olmaktadır. Kısacası sürecin iyileştirilebilmesi için dönüte gerek duyulmaktadır. Dönüt, eksiklerin ve yanlışların öğrenci tarafından farkına varılmasını sağlar. Bunun sonucunda birey farklı yöntemleri dener, eksiklerini yanlışlarını eleştirel bakış açısıyla tekrar inceler ve verilen dönüt sonucunda düzeltmeler yapar. Bu döngü içerisinde eleştirel düşünme ve yaratıcı düşünme ve farklı düşünceler ve öneriler ortaya koyabilmektedir.

#### 1.6.6.Anlatım (Sunu)

Öğretmenlerin en çok kullandıkları bir yöntem olan anlatma yöntemi öğretmen merkezlidir ve öğretmenin konuyu öğrencilere aktarması esasına dayanır. Bu yöntem, teorik olarak işlenebilen derslerde önemli oranda yer verilebilir. Uzun bir tarihi geçmişe sahip olan bu öğretim tekniği iki bin yıl kadar bir süre varlığını başarıyla sürdürmüştür. Fakat derslerde çok fazla kullanılması eğitim açısından önemli sakıncalar doğurur. Gerekli olduğu durumlar haricinde kullanmamakta yarar vardır.

Anlatım yöntemi, işlenmekte olan konuların bir sıra ve düzene göre konuşma yoluyla açıklamasına ve öğretilmesine denir. Düz anlatım, hazırlanmış bir metnin monoton bir biçimde okunur gibi tekrarı şeklinde olabileceği gibi, araya örnekler ve fıkralar sokarak ilginç bir hale getirilmiş bir konuşma biçiminde de olabilir.

Bu yöntemin iyi kullanılabilmesi, öğretmenin kişiliğine, bilgisine, ses tonuna, konuşma gücüne (konuşma temposu, melodisi, telaffuzu, süre ayarlama), diyalektik yöntemi iyi kullanmasına, jest ve mimiklerine bağlıdır. Bu yöntemle ders anlatırken drama tekniği, tasvir, açıklama ve hikaye etme gayet ustalıkla kullanılmalıdır. Anlatım yöntemi bilgi ve kavrama düzeyinin üzerindeki hedefler söz konusu ise, bilgiler karmaşık ve ayrıntılı ise, öğrenci katılımı gerekli ve önemli ise, öğrencilerin yetenek düzeyleri ortanın altında ise anlatım yoluyla verilen ders başarılı olamaz. Anlatma yöntemi, bir ünitenin geliştirilmesinde birçok amaçlar için kullanılabilir. Bu amaçlardan birkaç tanesi:

1. Yeni bir konunun ortaya atılması ve konunun geliştirilmesinde ve daha önce ele alınmış bir çalışmanın yeniden gözden geçirilmesi durumunda,
2. Öğrencilerin yeni bir üniteye uyum ve teşvik bakımından yönlendirilmesi halinde,
3. Bir dersin ya da ünitenin özetlenmesi durumunda,
4. Bir sorunun çözümünün gösterilmesi gerektiğinde,
5. Ünitelerin kaynak kişi tarafından sunulması gerektiğinde,
6. Ünitelerin işlenmesinin herhangi bir sayfasında, öğrencilerin ilgi ve dikkatlerinin çekilmesi gerektiği anlarda,
7. Öğretim etkinliklerinde, öğrencilere bazı fikirlerin açıklanmasına ihtiyaç duyulduğunda,
8. Diğer öğretim yöntemlerinin uygulanması için zaman ve şartlar uygun olmadığı anlarda kullanılır.

Düz anlatım, ancak yukarıda sıralanan gerekçelere uyabildiği takdirde bir yöntem niteliği kazanabilecektir. Anlatım yöntemi yanlış kullanımları nedeniyle birçok eleştiriye maruz kalmıştır. Ancak sınıfta bu yöntemi kullanmak zorunludur. Önemli olan anlatımın süresi, yeri, etkisi konusunda yapılmış araştırmaların verilerinden faydalanmadır. Öğretmen öğrencide ki dikkat dağılmasını hissettiği an anlatım yönteminden farklı yöntemlere geçiş yapmalıdır. Anlatımın kısa ve ilginç olmasını sağlama ve herkesin dikkatini çekme öğretmenin görevidir. Öğretmenin konuşmasının, hareketlerinin, görünümünün, anlatımındaki açıklığın ve öğrencilerle göz göze ilişkisinin bu yöntemde son derece önemli olduğu bilinmektedir. (Sevindik,2010,s.89-92)

#### **1.6.7.Tartışma**

İki veya daha fazla kişinin, bir konuyu açıklığa kavuşturmak için görüş ve düşüncelerini, karşılıklı konuşmalar şeklinde ortaya koymalarına tartışma denir. Her kademedeki okullarda çeşitli derslerin konuları tartışma fırsatları yaratmaktadır. Bu fırsatlar gereği gibi değerlendirilmelidir. İlköğretim okulları birinci kademesinde Hayat Bilgisi, Sosyal Bilgiler, Fen Bilgisi gibi dersler, bu yöntemle çalışmalara imkân hazırlar. Bu yöntem çocuğu zihinsel olarak geliştirdiği gibi onları eğitip, demokratik yaşama da

hazırlar. Bir yaşama biçimi olan demokrasi anlayışı, öğrenci sıralarında verilmek suretiyle onları hayat hazırlar. Bu yöntem, bilişsel öğrenme alanında bilgi düzeyinin üzerine öğrencileri çıkarıp, bilginin ikinci ve üçüncü basamağı olan kavrama ve uygulama düzeyinde bilgilerin aktarılmasını hedefler. Öğrenciler bu yöntem ile farklı görüşler ileri sürerek konunun en doğru çözümünü bulmayı öğrenirler. Bu beceri hoşgörüye dayalı bir toplum için gerekli bir beceridir. Öğretmen, bir tür gözlemci ve yönetici olarak görev yapar. Tartışmanın belli bir çizgide kalmasına dikkat eder. Aynı zamanda dersin amacına ulaşması için gayret eder. Uygun zamanda tartışmaya katılır, tartışmayı keser, tartışmayı yönetir. Tartışma dersinin asıl faydası, bütün yan etkileriyle, öğrencileri bir işe bizzat yapmaya sevk eder. Tartışma dersinin oturma düzeni de değişiktir. Herkes birbirinin yüzünü görecektir şekilde oturmalıdır. Öğretmenin en önemli görevi öğrencilerin kendilerini rahat hissedebilecekleri bir ortamın yaratılmasıdır. Tartışmaya bir cümle, soru ya da sorunu gündeme getirerek başlayabilirsiniz. Tartışma yöntemleri, dört ile altı kişi arasındaki küçük tartışma grupları, iki kişi arasındaki eşli konuşmalar ve 6-10 kişiden oluşan bir grubun kendi aralarında tartışarak, diğer öğrencilerin bu grubun etrafında çember oluşturarak dinlemeleri türünde değişik şekillerde olabilir.

Tartışma yöntemi ile hem duyuşsal hem de bilişsel hedeflere ulaşmak mümkündür. Bilişsel hedeflere yönelik tutumlarda öğrenciler önceki bilgileri hatırlar, yeni durumlara uygular ve değerlendirme yaparlar. Duyuşsal hedeflere yönelik tartışmalarda ise diğer öğrencilerin görüşlerini dinleme ve kendi görüşleriyle karşılaştırma becerisi geliştirirler. Sınıfça herhangi bir çalışma ya da ön hazırlık yapılmadan, doğrudan doğruya akla gelen bir konunun tartışılmasına geçilirse, tartışan sınıf üyelerinin o konu ile ilgili geçmiş yaşantılarından edindikleri davranışların dışında yeni bir şey öğrenilemez. Bu olumsuzluğun önüne geçmek için öğrencilerin belirlenen konular üzerinde çalışma yapmaları tartışma yönteminin amaçlara ulaşması kolaylaştırılabilir. (Açıkgöz,1996s.27)

“Geleneksel soru- cevap metodunda etkileşim daha çok öğretmenle öğrenciler arasında ve çok sınırlı bir konu üzerinde olmaktadır. Tartışma metodunda ise hem öğretmenle öğrenciler arasında, hem de öğrenciler arasında dinamik bir etkileşim alış-verişi vardır. Tartışma bir sohbet değil, amaçlı bir konuşmadır. Tartışmanın başarıyla sonuçlanması için üyelerin konuştukları konu üzerinde yeterli bilgilerin bulunması ve konuşmaların bulgulara dayandırılması gerekir.” (Sevindik,2010,s.92-95)

“Tartışma Biçimleri: Ele alınan bir konunun hangi tartışma biçimleri ile işleneceğini öğretmenin çok iyi bilmesi ve uygulayabilmesi gerekir. Öğrenciler de bu çalışma biçimlerinde başarılı oldukça, tartışma yönteminden beklenen yarar daha çok sağlanmış olur.

1. Serbest Tartışma: Bu çalışma biçimi öğrenci sayısı az olan sınıflarda daha kolaylıkla uygulanır burada öğretmen bazı ders konularını serbest tartışma biçiminde işleyebilir. Ancak, konu ile ilgili gözlem, deney, inceleme ve kaynaklardan bilgi edinmelidir. Doğal olarak burada da tartışılacak konu ile ilgili yaşıntıların olması gereklidir.

2. Küme Çalışması: Kalabalık sınıflarda serbest tartışma zor olduğu için, sınıf küçük sınıflara ayrılır. Her kümeye birer başkan seçilir. Kümeler birer komisyon veya serbest tartışma grubu ile çalışırlar. Kümeler içinde her öğrenci fikrini açıklama fırsatı bulur.

3. Fısıltı Grupları: İki dakika gibi kısa bir zaman için oluşturulmuş tartışma gruplarıdır. Öğrenciler oturdukları yerde gruplara bölünür. Öğretmen tarafından bir soru sorulur. Soru gruplar tarafından fısıldayarak tartışıldıktan sonra görüşlerini yazarlar. Yazılar temsilcileri tarafından öğretmene iletilir. Böylece öğrencilerin derse katkıları ve tekrar çalışmaya geçmeleri sağlanır.

4. Komisyon: Bazen bir konunun küçük bir grup tarafından derinliğine incelenerek sınıfa sözlü veya yazılı bir rapor halinde sunulması için öğrenciler arasında komisyon veya komite meydana getirilir. Bu komisyon konu hakkında bilgi toplayarak sınıfa sunar. Sınıfta gerekli çalışmalar yapılır. Sınıf, komitenin, bu çalışmalarını yeterli görürse tartışma sona erer.

5. Seminer: Üniversite veya yüksek okullarda bazı dersler tamamen veya kısmen seminer biçiminde düzenlenir. Bu derslerde öğrenciler tek veya küçük gruplar halinde inceleme, araştırma ve çalışmalara girerler. Öğretmen çalışmaları için ön bilgileri verir, kaynakları gösterir. Her öğrenciye rehberlik eder. Sonuçlar sınıfça tartışılır ve çalışmalar değerlendirilir.

6. Münazara: İki grubun, dinleyiciler ile jüri önünde bir konuyu ele alarak iki karşı tezi savunmalarıdır. Münazara sonunda jüri galip tarafı bildirir. Münazarada



taraflar, karşıt tezi çürütmek ve kendi tezlerini üstün kılmak görevini üzerlerine almışlardır.

7. Açık Oturum: Açık oturum teknik açıdan panel, sempozyum, münazara karışımı bir tartışma biçimi olarak gözükmektedir. Bir grubun, bazı kurallara uygun olarak bir konuyu dinleyiciler önünde tartışmalarıdır.

8. Konferans: Sanatsal, bilimsel ve toplumsal eğitsel vb. konularda, çeşitli uzmanlarca açıklama yapmak, bilgi vermek amacıyla yapılan bir konuşma türüdür. Bazı konferansları bir forum izlediğinden konferansı da bu yönü ile tartışma biçimi olarak kabul ederiz.

9. Panel: 3-5 kişilik küçük bir grubun önceden belirtilmiş bir konuyu dinleyici grubu önünde samimi bir hava içinde tartışmasıdır. Panel için bir başkan ve 4-6 kişi arasında değışen bir grup oluşturulmalıdır. Lider konuyu ve panel üyelerini sunup tartışmayı açar, kendisi zaman zaman tartışmaya katılır.

10. Sempozyum: Bir konunun çeşitli yönleriyle küçük bir grup tarafından sunulması için yapılan seri halde konuşmalardır. Sempozyumda konuşma en az üç, en fazla altı kişiyi geçmemelidir. Her bir konuşmaya beş veya yirmi dakika arasında süre verilir. Sempozyumda bölünen konuların hem bağımsız, hem de diğeri görüşleri tamamlayacak nitelikte olması gerekir. Konuşmalar bittikten sonra sempozyum üyeleri önce kendi aralarında, sonra da dinleyicilerle birlikte söz konusu konuyu, problemi tartışır.

11. Forum: Değışik görüşe sahip kişi ya da grupların herhangi bir konudaki sorunları tartışarak bir sonuca varmak için, bir başkanın yönetiminde sürdürdükleri sözel iletişim türüdür. Bu teknikte tartışmalı bir konunun farklı yönleri, o alanda iyi yetişmiş kişilerce, dinleyiciler karşısında tartışılır. “(Sevindik,2010,s.95-99)

Öğrenciler küçük yaştan itibaren sınıf ve seviyelerine göre tartışmalara alıştırılmalıdırlar. Tartışmalarla çocuklar, küçük yaştan itibaren demokratik yaşayışa alışacak, sözlü anlatımları gelişecek, dilleri zenginleşecek ve zekâları gelişecektir.

Tartışmaların canlı, başarılı ve ilginç olabilmesi için ileri sürülen fikirler, resim, model, harita, film gibi araçlarla imkânlar ölçüsünde açıklanmalıdır. Tartışmalarda amaç ve ön hazırlık gereklidir. (Açıkgöz,1996 s.29)

### 1.6.8.Örnek Olay

Gerçek ya da hayali olan bir olayın öğrenciler tarafından ayrıntılı bir şekilde incelenmesine örnek olay incelemesi denir. Olayı anlatan ve gerekli verileri kapsayan bir rapor üzerinde çalışan öğrenciler olayı öğrenir, analiz eder ve değerlendirirler. Tartışarak olayın nedenleri ve çözümüne ilişkin öneriler getirirler. Örnek olayda olayın nedeni, nasıl olduğu, neden olduğu durumlar ve sonuçlar tartışılarak alternatif çözüm yolları gösterilmelidir.

Bu yöntemde öğrenciler derslikte gerçek yaşantıya benzetilmiş olay, olgu, durum ve sorunlarla yüz yüze getirilirler. Örnek olay gerçek hayattan isimler değiştirilerek alınabileceği gibi öğretmen tarafından örnek olaylarda yazılabilir. Hazırlanan örnek olay çoğaltılarak öğrencilere dağıtılır. Bu yöntem özellikle sosyal bilimlerde daha çok kullanılır. Sosyal bilimlerde birçok konu örnek olaylarla anlatılabilir. Bu yönteminde, daha etkili kullanılabilmesi için, diğer yöntemler gibi yararları, sınırlılıkları ve öğretmenlerin bilmesi gereken rehber ilkeleri vardır.

### 1.6.9.Gösterip yaptırma

Gösterip yaptırma yöntemi daha çok fiziksel becerilerin kazandırılmasında kullanılan bir yöntemdir. Bu yöntemin işleyişi, bilen birinin eylemi adım adım göstermesi, açıklaması, öğrencilerin bunları dikkatle izlemesi ve yapması, yeterli düzeye gelinceye kadar tekrar etmesi şeklindedir. Bu yöntem daha çok uygulama düzeyindeki bilişsel davranışlar ile psiko-motor becerilerin kazandırılmasında kullanılır.

### 1.6.10.Problem Çözme

Problem çözme yöntemi, özellikle günümüzde, bilim adamları tarafından çok önem verilen bir yöntemdir. Bu yöntemin, öğrencilerin zihinsel gelişimlerini sağlamada birçok yararları olduğu saptanmıştır. Problem çözme yöntemi ile ilgili Amerika ve Avrupa'da basılmış birçok eser vardır. Özellikle 20. yüzyılın başlarında bu konuda birçok eser yazan J. Dewey'in araştırmalarında belirttiği gibi her yaştaki insanın bu yöntem hakkında bilgilendirilmesi gerekmektedir. Bu yöntemle ilgili birçok tanımlama yapılmıştır. Öğrenciler için problem olan bir konunun aydınlatılmasında ve o problemin

çözülmesinde uygulanan metoda problem çözme yöntemi denir. “Problem çözme, istenilen hedefe varabilmek için etkili ve yararlı olan araç ve davranışları türlü imkânlar arasından seçme ve kullanmadır. Bu yöntem, bir problemin çözümünde, genelleme ve sentez yapmada kullanılır. Daha çok araştırma yoluyla öğretme yaklaşımında, bilişsel alanın uygulama ve daha üst düzeyinde ki davranışların kazandırılmasında kullanılır.” (Sevindik,2010,s.99-100)

Gagné'ye göre eğitim programlarının nihai amacı; öğrencilere gerek ilgili konu alanlarında gerekse tüm yaşamında karşılaşılabileceği problemleri çözmeyi öğretmek olmalıdır. Problem, bazı amaçlara ulaşmak için çaba harcadığımız ve bu amaçlara ulaşmak için de araçlar bulmamız gereken bir durumdur. Problem çözme ise hem konu alanı bilgisini hem de duruma uygun bilişsel stratejileri seçip kullanmayı gerektiren bir etkinliktir. Problem çözmede önemli olan nokta, amaca götürecek aracı bulup işe koşturmadır. Problem çözme üst düzey zihinsel etkinliklerin kazanılmasında işe koşulan bir yöntemdir. Bugünün toplum, söylenenlere körü körüne uyan kişileri değil, yaratıcı, kritik ve analitik düşünebilen, karşılaştığı değişik problemleri çözebilen kişiler istemektedir. Bu niteliklere donatılmış bir bireyin yetişmesi bu türden öğretim tekniklerinin uygulanmasıyla mümkündür. (Hesapçıoğlu M.,1994 s.90)

#### 1.6.11.Proje

Proje yöntemi, belli öğretim amaçlarını gerçekleştirmek düşüncesiyle, öğrencilerin ilgi ve istekleri doğrultusunda çevreden seçilen ünite ve Konuların, yine öğrencilerin, aktif çalışmasıyla bir iş, bir eser olarak sonuçlandırmasıdır. Proje yöntemini uygulamak için belli bir ders saati yoktur. Öğrenciler uygun buldukları her yerde ve her zaman projeleri ile ilgili çalışmalarda bulunabilirler. Bu yöntemin ana felsefesi, çocuğun yaşadığı çevrelerde hayatı küçük ölçüde de olsa yaşamasıdır. Böylece hayatta işe yaramayan bilgilere öğretimde yer verilmemiş olur. Genelde ortak olan bir kanaate göre projelerin konusu öğrenciler tarafından seçilmelidir. Projelerin planlanması ve uygulanması da öğrenciler tarafından yapılmalıdır. Öğretmen ise sadece öğrencilere yol gösterici, rehber olmalıdır. Proje yönteminin izlenmesi de öğretmen, proje konularını öğrencilerin seçmesine imkân verdikten sonra, projeler için çeşitli görüşlerin ortaya çıkmasına yardımcı olur. Önerilen projelerin bir listesini çıkararak, öğretmen bu projeler için gerekli bilgilerin bulunabileceği okuma parçalarını

öğrencilere önerir. Ele alınma olasılığı olan projeleri içermeyecek biçimde sınıf tartışmaları yapılır. Daha önce proje çalışması yapmış olan öğrenciler sınıfa çağrılır ve bu öğrencilerden bilgi alınır. Daha sonra öğrenciler kendi projeleri ile ilgili planlarını yaparlar. Planı kabul edilen öğrenci, projesini sonuçlandırmak için izleyen etkinliklere geçer. Öğretmen öğrencinin veya öğrencilerin yaptığı çalışmaları zaman zaman denetlemeli ve gerektiğinde yardımcı olmalıdır. Ancak sorumluluğun çoğu her zaman öğrenciye verilmelidir. Ayrıca proje çalışması bireysel olarak yapılabileceği gibi, grup olarak da yapılabilir. Bilimsel bir öğretme öğrenme etkinliği olarak ele alınan bu yöntem; 1. Projenin tespit edilmesi,

2. Proje amaçlarının belirlenmesi,

3. Proje ile ilgili ön çalışmalar yapılması ve amaçların tekrar gözden geçirilmesi,

4. Projenin planlanması ve paylaşma,

5. Kümelerin çalışması,

6. Çalışmaların sınıfa aktarılması ve

7. Değerlendirme gibi aşamalara sahiptir.

#### **1.6.12.Beyin fırtınası**

Beyin fırtınası yaratıcı problem çözme gücünü geliştirmeyi amaçlayan bir grup tartışma tekniğidir. Beyin fırtınası ile bireylerin yaratıcı ve orijinal görüşler ortaya sürmeleri sağlanır. Bir konunun ayrıntılı ortaya konması ve bir problemin çözümlenmesinde kullanılır. Grup üyeleri arasında alay, aşağılama gibi olumsuz yönler ortadan kaldırılarak grubun birbirine güven duyması sağlanır. Bireylerin hayal kurmalarına ve akıllarına gelenleri söylemelerine imkân tanınır. Bu tekniğin uygulanmasında grup üyeleri mümkün olduğu kadar çok fikir ileri sürerler. Bu fikirlerden etkilenen diğer grup üyeleri daha farklı buluşlar ortaya koyarlar. Fikirler eleştirilmez ve savunulmaz. Hızlı bir şekilde ifade edilen fikirler yazıya geçirilir ve sükûnetle değerlendirilir. Fikrin niteliğinden çok niceliği daha önemlidir.

Beyin fırtınasında daha önce aralarında ilişki kurulmamış nesneler ya da düşünceler arasında ilişki kurulması gerekir. Bu tekniğin uygulanması için grubun altı kişiden az oniki kişiden çok olmamalıdır. Beyin fırtınasını yönetecek olan kişi espirili, kendine güvenen, saygılı, coşkulu ve sözsüz iletişimi iyi kullanan biri olmalıdır.

#### 1.6.13.Altı şapkalı düşünme

Altı şapka düşünce tekniği insanlara nasıl düşünmesi gerektiğini öğretmektedir. Bu teknikle insanlar aynı olay karşısında farklı düşünme yaklaşımları geliştirebileceklerini öğrenirler. Bu teknik sonucunda insanların tek tip düşünme türüne takılıp kalmalarının önüne geçilmiş olur. Altı şapkalı düşünce tekniği kullanılarak dersi ölü noktalardan kurtarma, öğrencinin yaratıcılığını ve düşünce gücünü geliştirmek mümkün olur. Ayrıca bu teknik bir karar olmadan önce konuyu enine boyuna tartışmak amacıyla da kullanılabilir.

Bu tekniğin özelliği öğrencilerin bir problemi çözme konusundaki düşünce ve önerilerini şapkalarının rengine göre şekillendirmeleridir. Bu yöntemde kartondan yapılmış şapkalar öğrencilere dağıtılır ve şapkanın rengine göre düşünce ve öneriler grupla paylaşılır. Belli bir süre dâhilinde şapkalar değiştirilir. Bu teknik uygulanırken ilk olarak konu belirlenir. Fikir üretme sürecinde şapkalar sırasıyla takılır ve tahtaya ya da bir kâğıda söylenenler yazılır. Süreç sonunda olayın olumlu yönleri, riskleri ve duygu boyutu net bir şekilde yazılmış olur. Olayın tüm boyutları sıralandığından son olarak mavi şapka takılarak konuyla ilgili son karar verilir.

#### 1.6.14.Gösteri(demostrasyon)

Gösteri, öğretmenin ya da öğrenci gruplarının herhangi bir konuyu laboratuarlarda ya da sınıfta diğer öğrencilerin önünde deneyerek, araç ve gereçler kullanarak açıklamaları ya da sunmalarıdır. Bu bakımdan öğretmenin sınıfta bir konuyu işlerken, laboratuarda bir deney yaparken; gerçek araç- gereçler, modeller, resimler, fotoğraflar, harita, slayt, film şeridi, hareketli filmler, basit çizimler, levhalar vb. kullanılıyorsa gösteri metodunu uyguluyor demektir. (Sevindik,2010,s.104-105)Fen derslerinde öğretmenin masada yaptığı ve öğrencilerin izlediği deneylerde gösteriden

başka bir şey değildir Gösteri bilgi edinmek, ilgi uyandırmak ve çalışma standardı geliştirmek, göze ve kulağa aynı anda hitap etmek suretiyle bir işin nasıl yapıldığını göstermek için başvurulmuş bir gösteri tekniğidir. Öğretmen öğreteceği işin, davranışın, çizimin, çözeceği sorunun denemesini birkaç kez kendisi yapmalı, en olgun şeklini alınca sınıfa sunmalıdır.

İlköğretimin birinci kademesinde başta olmak üzere, araç ve gereçlerin sınırlı olduğu okullarda demonstrasyona başvurulmaktadır. Bu yöntemde öğretmen deney yapmakta, öğrenciler seyretmektedir. Demonstrasyonu laboratuvar yönteminden ayıran en önemli özellik, deneylerin öğretmen tarafından hazırlanıp yapılmasıdır. Bu deneylere, gösteri deneyleri veya öğretmen deneyleri de denilmektedir.

Gösteri tamamen gerçek koşullar altında ve gerçek araçlar kullanılarak yapılabildiği gibi, modeller, hareketli ve hareketsiz resimler ve başka soyut görsel araçlar kullanılarak da yapılabilir. Bu yöntem, özellikle becerilerin öğretilmesinde uygulanabilecek tek öğretim yöntemidir. Örneğin, bir hayvan hakkında öğrencilerine bilgi verecek öğretmen; o hayvanın kendisi, modeli, sıvılı koleksiyonu, hareketli ve hareketsiz resimleri, şekilleri, videokaseti vb. gibi unsurlardan da yararlanabilir. Demonstrasyonun bu gibi değişik yolları olmasına rağmen; burada, sadece gösteri deneyleri üzerinde durulacaktır. (Küçükahmet L.,1995,s39)

“Gösteri metodunda asıl aktif olan, deneyi yapan veya ders araçlarını gösteren ve açıklayan öğretmendir. Öğrenciler dinleyici, seyirci ve bilgileri hazır alıcı durumdadır. Bununla birlikte gösteri metodu, daha çok duyu organını uyardığı ve öğrencilerin ilgi ve dikkatlerini çektiği için, öğrenmeyi kolaylaştıran bir öğretim metodu olarak kabul edilmektedir. Öğretmenlerimizi en çok demonstrasyona zorlayan sebeplerin başında araç ve gereç yetersizliği gelmektedir.” (Akgün,1995,s17)

Öğretmeni demonstrasyona zorlayan sebeplerden bazılarını şöyle özetleyebiliriz:

1. Öğrenci deneyleri için okullarda uygun bir yerin bulunmaması,
2. Araç ve gereç yetersizliği,
3. Bazı deneylerin tehlike oluşturabilecek yapıda olması,
4. Deney düzenine öğrenciler tarafından kolaylıkla kurulamayacağı hallerde,
5. Zamanın kısıtlı ve yetersiz olduğu hallerde,

6. Deneylerin çok hassas olduğu ve yapılabilmesi için pratik bilgi ve beceri gerektiren hallerde demonstrasyona başvurulur.

#### 1.6.15.Soru cevap

Soru-cevap yöntemi, en eski öğretim yöntemlerinden biridir. Geleneksel olarak uygulandığında, bir konunun öğretmen tarafından sorular sorulup öğrencilerce cevaplar verilerek işlenmesi anlamına gelir. Soru cevap yöntemi anlatım yöntemi gibi tek yönlü bir iletişim içermez. Karşılıklı etkileşim gerektirir. Bu yöntem öğrenme-öğretme sürecine katılan öğrenci öğrendiklerini anlatma fırsatı bulduğundan öğrenme kalıcı olur. (Sevindik,2010,s.107)

Soru-cevap metodu, anlatma metodunun sıkıcılığını gidermek ve öğretimi daha etkili bir şekilde gerçekleştirmek isteğine dayalı olarak geliştirilmiştir. Anlatma metodundan sonra eğitimde en çok kullanılan öğretim metodu olan soru- cevap, eğitim kavramında meydana gelen çağdaş değişmelere rağmen öğretimdeki önemini hala korumaktadır.

Özellikle ilköğretimde anlatım metodu ile soru- cevap metodunu birleştirmek gerekir. Bu birleştirme, monotonluğu ortadan kaldırır, ciddi çalışmalara müsait bir çeşitlilik yaratır, dikkati uyanık tutar, düşünmeye sevk eder, zamandan tasarrufu ve böylece bütün derslerde en iyi şekilde başarı elde edilmesini sağlar.

Soru cevap yönteminin etkili olması için öğretmenin soru sorma becerisinin geliştirilmesi gerekmektedir. Sorular bilişsel basamağın bilme, kavrama, uygulama, analiz, sentez ve değerlendirme basamağına ait olabilir. Sadece bilme basamağına ait soruların sorulması öğrencilere düşük düzeyde bilgi kazandırmaktadır. Öğrencilerin düşünmesini, bilgiyi yeni durumlara uygulamasını, konuyu parçalara ayırmasını, yeni bir bütün oluşturmasını ve bir konu hakkında yargıya varmasını gerektirecek sorular sorulmalıdır.

#### 1.6.17. Drama rol yapma

Rol oynama yöntemi, çeşitli öğretim ve öğrenim amaçları için, kendiliğinden meydana gelen, hazırlıksız, yaşam tecrübelerinin aslına benzer, canlı sunuşlarını

gerçekleştirme yöntemi olarak açıklanmaktadır. Bir başka deyişle, bir takım durum ve olayların, hareket, konuşma ve taklit gibi öğelerden yararlanılarak hayali bir ortam içinde canlandırılmasına oyunlaştırma (rol oynama) denir. Rol oynama yönteminde öğrencilerden kendi senaryolarını oluşturmaları istenebileceği gibi hazır bir senaryoda verilebilir. Bir hikâyeyi, bir yaşam durumunu, bir şiir veya birbirine bağlı olaylar dizisini, bir grup öğrencinin konuya sıkı sıkıya bağlı kalmadan kendi hayal güçlerine göre canlandırması rol oynamanın temel özelliğidir. Konuşmalar ezberlenmez, eylemler belli kalıplara dökülmez ve gruplar değiştikçe eylemler ve konuşmalar da değişir. Rol oynama, çocukların yaradılışlarında var olan, hareket etme ihtiyaçlarına doğal fırsatlar hazırlar. Özellikle küçük çocuklar, duygularını, fikirlerini, etrafındaki varlıkları hareketlerle anlamaya çok elverişlidirler. Her şeyi taklit ederler. Gördüklerini, öğrendiklerini, varlıkları ve olayları, baş, yüz, el, kol, bacak ve gövdeleriyle anlatımda beceriklidirler. Çocuklar bu hareketlerle konuşmalarını daha canlı, etkili, ilginç ve somut bir duruma getirirler.

Bilindiği gibi drama, çocukların görme, algılama tanımlama, yaratma, anlatma ve iletişim kurma yetilerini geliştiren oldukça önemli bir etkinliktir. Günümüzde giderek artan teknolojinin pasifleştirdiği çocuklara, aktif ve yaratıcı olma fırsatının verilmesinin baslı basına geliştirici olduğu, bu bağlamda da çocuğa aktif olma ve yaratıcı olma fırsatı ve ortamı sunan bir yöntem olarak yararlanmanın gereğinden söz edilmektedir. (Önder,2003s.)

#### 1.6.16.Mikro öğretim

Yüz yüze eğitimin gerçekleştirilmesi için sınıf içinde uygulanan tekniktir. Başarısızlık tehlikesinin düşük, öğretme yeteneği olanaklarının yüksek olduğu yapay ortamlarda öğretmen adaylarına hizmet öncesi deneyim kazandırır. Bu teknikte dersler kısa tutulur ve öğrenci sayısının az olmasına dikkat edilir. Mikro öğretim çoğunlukla öğret-yeniden öğret çevrimi adı verilen bir sınama yanılma durumu olarak saptanır. Bu çevrim altı basamaktan oluşur:

- Verilen görevin gereklerine uygun bir mikro ders hazırlanır.
- Belirlenen mikro ders öğretilir.
- Öğretmen işlemin ne derece başarıyla yerine getirildiğine dair dönüt alır.



- Alınan dönüt ışığında mikro ders yeniden düzenlenir
- Mikro ders yeniden öğretilir.
- Bu defa öğretme işleminde gerçekleştirilen ya da gerçekleştirilemeyen iyileştirmelerle ilgili sözlü, yazılı ya da teyple dönüt alınır.

#### “Özellikleri:

- Öğretmen eğitiminde kullanılır
- Öğretmen adaylarına öğretim deneyimi kazandırılır ve geribildirim sağlanır
- Öğretmen adayları aynı zamanda öğretmen öğrenci rolüm üstlenir.

#### Faydaları:

- Yaparak yaşayarak öğrenme deneyimi sağlar
- Anında geri bildirim alma imkânı sağlar
- Kayıt cihazlarının kullanılması durumunda öğretmen adayına öz-değerlendirme imkânı sağlar.

#### Sınırlılıkları:

- Kalabalık gruplarda etkisi zayıf olabilir
- Öğrenci rolü ile beraber gerçekleştiğinden öğretmen adayı gerçek performansını sergileyeme bilir.

#### Dikkat edilmesi gereken hususlar:

- Öğretim gruplarında öğrenci sayısı az tutulmalıdır.
- Eleştirilerin yapıcı olması sağlanmalıdır.
- Kayıt cihazları kullanılmalıdır.
- Gerçek sınıf ortamına yakın sınıflar oluşturulmalıdır.” (Sevindik,2010,s.109-

111)

#### 1.6.18.Gezi-Gözlem

Öğretiminde yapılan etkinliklerin en önemlilerinden birisi de gezi-gözlem inceleme yöntemidir. Gözlem yapmadan bazı dersleri işlemek mümkün değildir.

Hayatın her anında insanlar bir gözlem faaliyeti içerisinde olurlar. Çünkü çocuklar, olayları ve olguları sürekli olarak takip ederler ve bir takım bilgileri kendi gözlemleri sonucunda öğrenirler. Bu nedenlerden dolayı gözlem hayatın bir parçası olmuştur. Çocuklar sosyal becerilerin çoğunu gözlem yoluyla öğrenirler.

Gençlikte ve hayatın tüm dönemlerinde rol modelleri gözlenerek çıkarımlar yapılır. Gözlem, işlenecek ünitelerle ilgili olayların, canlı ve cansız varlıkların bulundukları ve yaşadıkları doğal çevrelerinde, doğal olayların oluştukları yerlerde ve zamanlarda; bazı işlerin yapıldıkları yerlerde, önceden belirlenmiş bir amaca ve hazırlanmış plana göre kuvvetli bir ilgi ve dikkatle incelenmesiyle bilgi kazanma yoluna gözlem yöntemi denir. Planlı ve düzenli bir şekilde yapılan gözlem, öğretim yöntemi olarak büyük yarar sağlar. Gözlem yoluyla öğrenciler, olayları, nesneleri gerçek biçimleriyle görmeyi öğrenirler. Bu teknikler bir bütünü oluşturan unsurları detaylı bir analize tabi tutabilirler. Böylece, gözlem yöntemi yardımıyla öğrenciler sadece görmeyi değil, gördüklerini kavramayı da öğrenirler. Ders gezilerinin amacı, sürüp giden olayların ya da var olan cisim, araç ve olguların, oldukları yerde, oldukları gibi görünüp gözlenmesidir. Bu öğretim yönteminde öğrenciler, bütün duyu organlarını kullanarak, gözlem yoluyla ilgili verileri elde etmeye çalışırlar

### 1.7.Eleştirel Düşünme

Paul ve Elder (1998:49)'e göre “eleştirel düşünmeyi okunan, bulunan ya da söylenen bilgiler hakkında mutlak sonuca varmak yerine, alternatif açıklamalar olabileceğini de göz önünde bulundurmak olarak da tanımlar.” “Öğrenciler kendilerine özgü düşünme stillerini oluştururken veya bakış açılarında oluşan değişimlerin gerektirdiği düşünce sistemindeki gelişme ile daha iyi öğrenirler”(Dam ve Volman, 2004:359-379). Eleştirel düşünme ile bireyde farklı bakış açılarının ortaya çıkmasına ve yaratıcı fikirlerin üretilmesine katkı sağlayacaktır. Ders esnasında yapılan beyin fırtınası ile birey eleştirecek, farklı acılardan durumu veya konuyu inceleyerek farklı yöntemler deneyerek yaratıcılığını ortaya koyacaktır.

“Eleştirel düşünme genel olarak, ne yapılacağına ve neye inanılacağına karar vermeye odaklı mantıklı ve yansıtıcı düşünme olarak tanımlamakla beraber farklı pek çok tanımı yapılmaktadır.”(Ennis, 1991: akt. Dam ve Volman, 2004)

“Eleştirel düşünme, bireyin hem kendi hem de diğerlerinin düşünce ve fikirlerini anlama ve sunma yeteneklerini daha iyi kullanmak için gerçekleştirilen etkin, düzenli ve işlevsel bir süreç olarak tanımlanabilir” (Chaffe, 1994; akt. Kökdemir, 2003). Facione’ye göre ise “eleştirel düşünme; yorum, analiz, değerlendirme ve çıkarımların yanında delillerin, kavramların, yöntemlerin, ölçütlerin ve bağlamların açıklanmasıyla bir amaç doğrultusunda yargıda bulunma ve karar verme olarak tanımlanmıştır” (Özdemir, 2005). “Öte yandan eleştirel düşünme, bireyin açık, bağımsız ve mantıksal düşünebilmesi olarak tanımlanırken, bu kavramın münakaşa veya sürekli olumsuz eleştiride bulunmak anlamına gelmediği ifade edilmektedir” (Külahçı 1995).

Chaffee (1994)’e göre “eleştirel düşünmenin, karar verme ve problem çözme üzerinde olumlu bir etkisinin olmasını beklemek gerekir. Bu, bireyin çevresinde neler olup bittiğini anlamaya yönelik yapıcı bir çözümlemedir. Çözümleme sistemi, problemlerin tanımlanmasında ve herhangi bir amaca yönelik çalışmaların başlamasında, karar vermede ve geriye dönük değerlendirmelerde kullanılabilecek bir sistemdir”(Akt. Kökdemir, 2003).

Kökdemir (2000)’e göre eleştirel düşünme sürecinin içerdiği beceriler arasında;

- 1.Kanıtlanmış gerçekler ve öne sürülen iddialar arasındaki farklılığı yakalayabilme,
- 2.Elde edilen bilgilere ait kaynakların güvenilirliklerini test edebilme,
- 3.İlişkisiz bilgileri kanıtlardan ayıklayabilme,
- 4.Önyargı ve bilişsel hataların farkında olabilme,
- 5.Tutarsız yargıların farkına varabilme,
- 6.Etkili soru sorabilme,
- 7.Sözlü ve yazılı dili etkili kullanabilme ve
- 8.Bireyin kendi düşüncelerinin farkına vardığı meta-biliş ve benzerleri vardır.

Doney ve Lephardt (1993: Akt. Aybek, 2006), “üniversiteden mezun olan öğrencilerin ileride mesleklerinin gerektirdiği zorlukları göğüsleyebilmeleri için

öncelikle onlara eleştirel düşünme becerilerinin kazandırılması gerektiğini belirtmişlerdir. Eleştirel düşünme becerileri eğitim yoluyla kazandırılabilir.” Nitekim Kökdemir (2003) tarafından yapılan bir çalışmada, lisans öğrencilerinin aldıkları “Psikolojiye Giriş” derslerinde eleştirel düşünme eğitimi verilmiş ve bu eğitimin beklenildiği gibi eleştirel düşünme eğilimini güçlendirdiği ortaya çıkmıştır. “Eleştirel düşünme beceri temelli olarak öğretilmesi gerekmektedir” (Ennis 1991; Lipman 1988: Akt, Aybek, 2006). “Beceri temelli olarak öğretildiğinde, konu içerisindeki temel disiplinlerin tekrarlanmasından kaçınılmış olacağı ve aynı zamanda kazanılan bilişsel becerilerin diğer derslere uygulanması ve o dersler tarafından desteklenmesi daha kolay olacağı düşünülebilir.” “Buradan hareketle eleştirel düşünme becerilerini öğrencilere kazandırmak için okullarda eleştirel düşünme dersleri verilmesi(...)” Lan (2002), ayrıca diğer derslerde de eleştirel düşünme becerilerinin geliştirilmesine yönelik etkinliklere yer verilerek, bu becerilerin gelişimi desteklenmelidir

Bu bağlamda, eğitim fakültesinde verilen dersler ve bu derslerin veriliş yöntemlerinde öğrencilerin eleştirel düşünme eğilim ve düzeylerini olumlu yönde güçlendirmeye dönük ders ve öğretim uygulamalarına yer verilmesi gerektiği söylenebilir. Bu çerçevede eleştirel düşünmenin önemi, yapısı ve özellikleri, gerekleri gibi konuları içeren bağımsız bir ders ya da öğretim dersleri içerisinde ünitelere yer verilmesi; öğretim elemanlarının öğretim uygulamalarında öğrencilerin eleştirel düşünme becerilerini kullanmalarına ve geliştirilmesine katkı getirecek tartışma, örnek olay, problem çözme, empati kurma gibi öğretim yöntem ve uygulamalarına ağırlık vermeleri önerilebilir.

### 1.8.Yaratıcı Düşünme

“Yaratıcı düşünmeyi sınıf ortamında geliştirmek için uygun öğretme stratejileri, yöntem ve teknikler seçilmeli öğrenme öğretme ortamı yaratıcı davranışları geliştirecek şekilde düzenlenmelidir”( Demirel, 2004s.226). Yaratıcı düşünme ile birey hem eğitsel derslerde hem de sanatsal olarak farklı durumları değerlendirme yapabilecektir. Özellikle sanatın içinde olan Resim İş eğitimi Anabilim Dalı’nda bu süreç daha hızlı ve verimli bir şekilde ilerlemektedir. Öğrenciler düşüncelerini hem sözel hem de görsel materyallerle ortaya koyabilmektedir. “Sanat eğitiminde eleştirel olma, eleştiriye açık

olma ve yaratıcılık ikinci plana itilemeyecek unsurlardır. Bu unsurlarla birlikte sanat eğitiminde gelişmeler ve değişimler kaçınılmaz hale gelmiş ve eğitimde yenilikler kendini göstermiştir. Çağın değişimine ayak uydurabilecek genç kuşakların yetişmesinde, insan ve toplumun gelişmesinde sanat eğitimi önemli bir yoldur. Sanat eğitiminin en önemli hedeflerinden biri de yaratıcı düşünmenin gelişimidir.”(Türe2007, s49)

### 1.9.Sanat Eğitimi

Sanat Eğitimi ülkemizde ve dünyada hala tartışılan bir kavramdır. Sanat ve sanat eğitimi çağımızın önemli bir bilim dalıdır. Bugün sanat eğitimi denilince, yalnızca bir öğretim dalı değil eğitimi ve öğretimi kapsayan bilimsel bir ilke anlaşılmalıdır. Sanat eğitimi; bilim eğitimi gibi gerekli fakat yöntemleri farklı, kuramsal temelleri olan çağdaş yaşamın önemli bir gereksinimidir. Sanatla teknolojiyi ve sanatla bilimi buluşturan önemli bir alan hiç kuşkusuz görsel sanatlar eğitimidir.

“Tartışılmaz biçimde insan yaşamında önemli bir yeri ve eğitimde gerekliliği olan sanat eğitiminin kazandırdığı estetik duyarlılık, yaşam biçimimizde, bireysel ve toplumsal ilişkilerimizde, olaylara bakışımızdaki tutum ve davranışlarımızda somutlaşmaktadır” ( Abacı, 2004, 7). “Sanat eğitimi; Görsel yolla algılamayı öğretmek, yaratıcılığı geliştirmek, sanatın anlaşılmasını sağlamak, kendini ifade yeteneği kazandırmak, sanatçı yetiştirmek, sanat eğitimi yöntemlerini geliştirmek, endüstriye hizmet etmek, boş zamanlarını değerlendirmek için gereklidir” ( Erbay, 1998, s.38 ). Buyurgan’a göre (2001, 9) “Sanat Eğitimi, kişilik gelişimi ve yaratıcı düşünce gücünü geliştiren en önemli ortamlardan birisidir.” “Sanat eğitiminin mümkün olduğunca zenginleştirilmiş eğitim ortamlarında, öğrenciyi merkeze alan çeşitli yaklaşım, yöntem ve tekniklerle öğretilmesi bu dersin belirlenen amaçlara ulaşmasını sağlayacağı unutulmamalıdır. Bu amaçlar arasında, estetik duyguların geliştirilmesi yoluyla bilinçli estetik yargılarda bulunmayı sağlayabilme; sanatsal yeti, yetenek ve yaratıcılığı geliştirebilmek; Özgür ve özgün düşünme, deneme ve üretme kapasitesini geliştirebilmek; Sanatsal grup çalışmaları yoluyla karşılıklı sevgi, hoşgörü, anlayış, yardımlaşma, dayanışma ve bireysel - toplumsal sorumluluk bilinci kazandırabilme gibi” (Özsoy, 2001,s.15) maddeleri sayabiliriz.

“Bilimsel Yöntem insan oluşumunun bir yönünü işliyor, eğitiyorsa, diğer yönünü de sanat eğitimi işlemelidir. Çünkü insan yalnız akıl ve zekâ değildir, aynı

zamanda ve belki de her şeyden önce duygunluktur. Gerçekçi bir eğitim bilimin ve sanatın ayrılmaz işbirliğine dayanmalıdır. İnsan da köklü bir gereksinimi karşılayan sanatın, kişiliği eğiten en önemli etmenlerden biri olduğu unutulmamalıdır.” der Suut Kemal Yetkin. “Bugün sanat eğitimi denince, yalnızca bir öğretim dalı değil, eğitim ve öğretimi tamamen kapsayan ve onları yenileyen bir ilke anlaşılmaktadır. Genel eğitimin birleştirici, bütünleyici bir bileşeni ve dinsel eğitimin temeli olan sanat eğitimi, kişiliğin uyumlu bir bütün olarak gelişimi sürecinde kişideki yaratıcı ve üretici güçlerin gözetilip geliştirilmesini amaçlar” (San, 1977).

Bu bilimin görsel sanatlar ve eğitimi olmak üzere iki temel dayanağı vardır. Görsel sanatlar eğitiminde birleşmiş ve bir bilimsel alan (disiplin) olarak yıllardır çocukların sanat yolu ile gelişmelerine katkıda bulunmuştur. Sanat eğitimi ile bakmayı ve görmeyi bilen, gördüklerini farklı düşünce ve duygu boyutlarından geçirerek yorumlayan, hayal gücü gelişmiş, yaratıcı, özgün düşünen, analiz yapabilen ve iletişim kurabilen bireyler yetiştirmek amaçlanmıştır. Bunun için okul programlarında görsel sanatlar eğitimine gerektiği kadar yer verilerek eğitimin dengeli, ezberden uzak olması hedeflenmelidir. Böylece yaratıcı düşüncesi gelişmiş bireyler yetiştirilerek, ülkelerin bilimsel ve teknolojik ilerlemelerine katkı sağlayacak insan modelleri yetiştirilebilecektir. Bunlar göz önünde bulundurulduğunda sanat eğitiminin okul öncesi dönemden başlayarak ilköğretim, orta öğretim ve yüksek öğretim programlarında yer alması gerektiği tartışılmaz bir gerçektir

“Gerçek anlamda çağdaşlaşma, çoğunluğun çağdaş bilince sahip olması ile olasıdır. Çağdaş uygarlık düzeyi ile çağdaş sanat düzeyi birbirine koşut gelişim göstermektedir. Gençleri sanatla biçimlendirmek, sanat eğitiminin görevi olmalıdır” (Eti, 1995, s.489 ).

“Çağdaş sanat eğitimiyle, sanat denen çok yönlü ve boyutlu olguyu ve sanat sorunlarını tüm biçimleriyle yaşatarak eğitilen çocuk ve gencin, olay ve olguları çok yönlülükleri ve boyutlulukları içinde görüp yorumlayan, kavrayan, yeniliklere, çağdaş her türlü gelişmeye, her tür yeni biçim ve biçimlendirmeye açık, çağdaki gerek bilim ve teknolojiye, gerek toplumsal ve kültürel değişme süreçlerindeki yeni gelişmeleri anlamaya yatkın, hoşgörülü, aynı zamanda dinamik bir kişilik geliştireceği kesindir”(San, 1993, s.140 ).

“Sanat eğitiminde yalnızca sanatın mı öğretildiği yoksa “insan eğitimi”nin mi ilk amaç olacağı sorularıyla belirlenebilen değişik anlayış ve tutumlar, dolayısıyla sanat eğitimi kavramı evrensel olarak da bir sorunsal yaratmaktadır” (Ertürk 1974, s13.) “Sanat eğitimi; gençlere, estetik yargılara varabilme konusunda yardımcı amaçlarken, yeni biçimleri hissedip, eğlenmeyi ve heyecanlarını doğru biçimlerde yönlendirmeyi öğretir.” (Erbay, 1998, s.9).

Görsel sanatlar öz-disiplini öğretir, özgüveni güçlendirir, çalışma hayatında büyük öneme sahip olan düşünme becerilerini ve yaratıcılığı besler. Grup çalışmasını ve dayanışmanın önemini öğreterek çalışma ve yüksek başarı düzeyi arasında var olan doğrudan bağlantıyı gösterir. Görsel sanatlar alanında verilen eğitim çocuğu bir bütün olarak yetiştirir; sezgiyi, mantıklı düşünmeyi, hayal kurmayı ve ifadeyi ve iletişimin eşsiz biçimlerinde hünerli olmayı geliştirirken, çok çeşitli okur-yazarlığı basamak basamak oluşturur. Bu süreç etkin ve eğitilmiş bir zekâyı ister. Görsel sanatlarda verilen eğitim topluma yararlar sağlayarak öğrencileri geçmişle günümüz arasında insanoğlunun deneyimlerini anlamak için güçlü araçlar kazanırlar.

“ Sanat eğitimi tıpkı bilim eğitimi gibi gerekli ama yöntemleri farklı olan çağdaş yaşamın bir gereksinimidir. Sanat eğitimi ile öğrencinin gören, düşünen, analiz yapabilen, iletişim kurabilen bireyler olmaları amaçlanmaktadır. Bunun için okul programlarında gerekli ölçüde yer verilmelidir. Sanat eğitimi okul öncesi dönemden başlayıp ilköğretim, ortaöğretim ve yüksek öğrenimde yer almalıdır.” (Türe.2007,s.30)

“ Bu sanat öğretimi ilköğretimin en alt basamağından başlayarak kaliteli bir biçimde verilmelidir. Uygulama alanında, özellikle sınıf öğretmenlerinin Görsel Sanat Eğitim Öğretiminde konu, araç-gerek, teknik ve yöntem arayışlarına girişimleri, ilkesiz, kararsız ve olumsuz tavır sergilemeleri, müfredat programlarının yetersiz kaldığının bir göstergesi olmuştur.” (Türe.2007,s.19)

“Sınıf öğretmeni yetiştiren kurumlarda Resim-İş dersi eğitimi, öğretimi, tekniği ve yöntemini kapsayan geniş zamanlı kesintisiz dört dönem sürecek öğretim programları verilmelidir. Görsel Sanat Eğitimi öğretiminin disiplinler bir öğrenim süreci oluşuna hizmet eden, öğrencinin ilgisini dağıtmayan, “Yaşayarak -Yaparak öğretir” ilkesinden hareketle, bu alanla ilgili az zamanlı çok ders seçiminden kaçınan programlarla sınıf öğretmenleri yetiştirilmelidir.”(Öztürk, 1995)

Genel eğitim kapsamında Görsel Sanatlar Eğitimi; sanatların yasa ve tekniklerini kullanarak bireye estetik kişilik kazandırmayı hedefleyen bir eğitim alanıdır. Bu genel tanım içerisinde yer alan resin eğitimi, yaratıcılığın ön planda olduğu bir eğitimidir. Sanatın ve bilimin bir alanda olduğu görsel sanatlar eğitiminde, alan derslerine öğrencilerin yaratıcılığa ilişkin becerileri, sanatsal dili kullanabilme, sanat yapıtlarına verilen önem kadar özel öğretim yöntemleri derslerine önem verilmesi gerekmektedir. Sanat eğitimi sürecinde; algılama, bilgilenme, düşünme, tasarlama, yorumlama, ifade etme ve eleştirme davranışları estetik ilkeler doğrultusunda sanatların dili kullanılarak edinilir. Bu eğitim alanında birey; resim, müzik, tiyatro, dans, şiir, öykü, heykel, seramik, fotoğraf, yaratıcı drama, film, video gibi sınırsız sanat evreninden, kendine en uygun dili seçme şansına sahip olarak kendini ifade olanağını bulmaktadır. Sanat eğitiminin doğasında özgürlük vardır. “Yaratıcı gücün gelişimi, yeni düşünceler üretme, hatta hayaller kurma ancak özgür bir ortamda oluşur. Sanat eğitimi algılama düşünme ve pratik arasında bütünleşmeyi sağlayan en etkin eğitim aracıdır. Böylece birey zihinsel, duygusal bütün verileri ile öğrendiklerini bir bütünlüğe ulaştırır. Bu sonucu, somut bir eser ile kanıtlayabilen başka bir eğitim yolu da yoktur. Sanat eğitiminin genel eğitim içinde, eğitimin genel hedeflerinin davranış biçimine dönüşmesinde ve yaşamın bir parçası haline gelmesinde katkısı çok büyüktür. Çünkü eğitimin bütünleşmesinde hedef ile sonuç arasındaki bağı sanat eğitimi kurmaktadır”(Telli, 1996,s.41-42).

“Görsel Sanatlar Eğitimi, eğitim ile sanatın değişik konumlarda, değişik boyutta ve ağırlıkta bir araya geldiği bir alandır. Çevreyle ilk tanışma, görme, algılama, adlandırma ve düzenleme ile başlayan sanat eğitimi daha sonra ürün verme tat alma olarak gelişir”(Kırıçoğlu, 2002). Örgün eğitim içerisinde verilen sanatsal ürünlerde bilgi ve deneyimin izleriyle bütünleşerek bir disiplin, alan olur. Burada artık sanat, ürünü, tarihi, eleştirisi ile öğrenilen ve öğretilen bir ders halindedir.

“Görsel Sanatlar Eğitiminde kullanılan yöntemler çok çeşitli yollarla sınıflandırılmaktadır. Bu sınıflama genellikle eğitmenin tutumuna göre uygulanan yöntemler, teknik özelliklere göre uygulanan yöntemler, kullanılan malzemeye göre uygulanan yöntemler ve bireysel özelliklere göre uygulanan yöntemler olarak sınıflandırılmaktadır”(Erbay, 2001). Görsel sanatlar öğretiminde kullanılan yöntemlerin bilişsel, duyuşsal ve psiko-motor davranışların kazanılmasına yönelik biçimlendirildiğini söylemek mümkündür. “Okullarda, gerek kuramsal alana ilişkin



bilgiler bağlamında, gerekse uygulamalı çalışma alanlarında, eğitimci ile eğitilen birey arasında kurulacak doğru, anlamlı ilişkiler gelişimini yönlendirecek, hızlandıracaktır” (Ünver, 2002).

Ancak öğretim stratejileri açısından kullanılan yöntemlerin değerlendirilmesi gerekmektedir. Görsel sanatlar eğitimi alanında kullanılan öğretim yöntemleri diğer alanlarda olduğu gibi konu alanlarının neler olabileceği, öğrenilmesi gerekli bilginin nasıl aktarılacağı, kullanılacak eğitim teknolojilerinin nasıl yapılandırılacağını içerir. Özellikle teknik özelliklere göre uygulanan yöntemlere baktığımızda, derste kullanılacak malzemenin öğrenci önünde uygulayarak, yaparak öğrenme, söylev şeklinde sunma, konuyu ve olayı örneklerle gösterme biçiminde değişik yöntemler-le oluşturulması önerilmektedir”(Baltacıoğlu, 1938). “Ayrıca bu konuda bilgisayar destekli eğitim modelinden faydalanılabileceği vurgulanmaktadır”(Erbay, 2001). “Bunun için, görsel sanatlar eğitimi araştırmacıları gelişmelerden doğan ihtiyaçlarını karşılayabilmek için kendini yenileme çabası içerisine girmiştir. Amerika’ da araştırmaların büyük bir bölümü Uluslararası Sanat Yoluyla Eğitim Kurumu(InSEA) tarafından yapılan kongreler, araştırma ve sempozyum gibi etkinliklerle olmuştur. Türkiye’ deki görsel sanatlar eğitimcileri de onları takip etmekte geri kalmamıştır. Görsel Sanatlar Eğitimi Kurumunun 7.Avrupa Bölgesel Kongresi, Görsel Sanatlar Eğitimi Derneği(GÖRSED) ve Gazi Üniversitesi işbirliği ile 1-7 Temmuz 2004 tarihleri arasında Türkiye’de gerçekleştirilmiştir. Pek çok ülke görsel sanat eğitimcisinin bir araya geldiği kongrede alanda yaşanan sorunlarının farklılıkları dikkat çekmiştir”(Aykut, 2004).

“Türkiye’de Görsel Sanatlar Eğitiminde “yaratıcılık ve özgür anlatım”ın halen yöntem olarak izlendiğini görebiliriz”(Özsoy, 2003). Sanat eğitimi alanında özellikle 1960’lı yıllarda etkisini gösteren V. Lowenfeld’in çocuk merkezli eğitim ve öğretim anlayışının etkisi halen izlenmektedir.

Bir başka güçlükte Disiplin Temelli Sanat Eğitimi Yöntem bilgisi kazanan ve öğretmenlik mesleğine başlayan genç öğretmenlerin uygulamada yaşadıkları sorunlardır. Dersin amacına ulaşabilmesi, görsel sanat eğitimcilerinin(Resim-İş Öğretmeni) bireysel çabalarını gerektirmektedir. Sanat eğitimi dersliklerinde, yeterli eğitim teknolojilerinin bulunmaması, en önemlisi ders saatlerinin yetersizliği görsel sanatlar öğretmenini zor durumda bırakabilmektedir. Sanat eğitimi ile ayrıca geçmiş ile gelecek arasındaki köprü

kurulabilir. Kuşkusuz sanatın tanımı ile ilgili daha başka görüşler de sıralamak mümkündür. Nasıl tanımlarsak tanımlayalım sanatın yalnızca insana özgü yapay bir olgu ve olay olduğudur. Yani sanatın yalnızca insan tarafından yapılabilen bir iş oluşudur.

### 1.10.Öğretmenlik Uygulamaları

“21. yüzyılda eğitim kurumları ve eğitimciler yeni taleplerle karşılaşacağından eğitilmiş insan tanımı, öğrenme ve öğretme biçimleri, öğrenilen ve öğretilen değişecek, gelişecektir” (Bölükoğlu, 2002: 247). “Eğitimde yenilenme, her şeyden çok, birey davranışlarının yenilenmesidir” (Varış, 1994: 14). “Yaratıcı, girişimci, üreten, yenilikçi, bireysel sorumluluk sahibi, sürekli kendini yenileyen insanlar bilgi çağının başarılı bireyleri olacaklardır. Bu niteliklere sahip bireylerin yetiştirilmesi eğitimcilerin ve eğitim sisteminin sorumluluğudur” (Atalay, 1996; Bölükoğlu, 2002: 247). “Her şeyden önemlisi içinde bulunduğumuz dönemi gelecek dönemlere taşıyacak bireyleri yetiştirecek olan öğretmenlerin hizmet öncesi eğitimleri sırasında etkin bir şekilde yetiştirilmesi sistemin en önemli sorunlarından birisidir.” (Azar,1998,s.1)

“Bununla birlikte bu yaklaşımda formal öğrenim sürecinde öğretmen adaylarına verilen teorik bilgilerin sistemli ve kontrollü bir şekilde pratiğe dönüştürmeleri için çok az şans tanınmaktadır. Buna bir özel örnek olarak, yapılan araştırmalar sonucunda öğretmen adaylarına sınıf yönetimi ve disiplin konularının teorik olarak verilmesine rağmen bu öğretmenlerin gerçek sınıf ortamında sınıfı kontrol edemedikleri görülmüştür” (Azar,1999,s39-45). “Buna bağlı olarak pratikte genel olarak öğretmen adaylarının ve yeni öğretmenlerin sınıf disipliniyi sağlayamama, sınıfı düzenleyememe, öğrenci çalışmalarını değerlendiremememe, uygun materyalleri kullanamama, soru sorma tekniklerini bilemememe, öğrencileri motive edememe ve bireysel farklılıkları algılayamama gibi temel problemlere sahip oldukları bulunmuştur” (Azar1998.s,14).

Pratik-teori yaklaşımına göre ise, öğretmenlerin yetiştirilmesi programlarında teorik bilgi bakımından zenginleştirilmiş kurslardan ziyade sınıf içi uygulamaları içeren çalışmalara daha çok zaman ayrılmasının gerekliliğine vurgu yapılmıştır. Bu

yaklaşımdan yararlanarak, birçok ülke öğretmen sertifika programlarına yeni bir boyut kazandırarak öğretmen yetiştirme programlarını yeniden yapılandırmışlardır.

“Özet olarak, teori-pratik ve pratik-teori yaklaşımlara göre; öğretmen adaylarının gerçek sınıf ortamında ihtiyaç duyacakları bilgi ve beceriyle karşı karşıya getirilmedikçe verilen teorik bilgilerin kendileri için bir anlam ifade etmeyecekleri yönündedir. Yani, verilen bilgilerin gerekliliği öğretmen adayı tarafından hissedilirse öğretmen adaylarının verilen bilgileri öğrenmeye çaba gösterecekleri belirtilmektedir. İkinci olarak, öğretmen adayının sınıf ortamında ihtiyaç duyduğu bilgi ve beceriyi ancak deneyimle öğrenebileceği yargısı ortaya çıkmaktadır. Buna karşılık öğretmenleri eğitmek sürecinde bu yaklaşımlardan birini kabul edip diğerini reddetmek bir sonuç sağlamamaktadır. Sonuçta, bu yaklaşımların her biri birinin tamamlayıcısı olarak görülmektedir. Bu yolla öğretmen adayı iş başında yaparak öğrenirken öğrenme ve öğretme ile ilgili olan teorileri hissederek ve kendi yaşantısıyla ilişkilendirilecek öğrenebileceği fikri desteklenmektedir.”(Azar.2003.s4)

“Öğretmenin görevini yapabileceği düşünülen tüm teknolojik buluşlara karşın, öğretmenlik mesleğinin varlığını gelecekte de önemini kaybetmeden sürdürmeye devam edeceği kuşkusuzdur. Çünkü öğrencilerin bu teknolojik araçlarla kurdukları hiçbir iletişim, bir öğretmen ile kurdukları iletişim kadar doyurucu olamamaktadır. Bunun nedeni, çağdaş eğitimin, öğrenciyi sadece bilişsel yönü ile değil, aynı zamanda fiziksel, sosyal ve duygusal yönleriyle geliştirmeyi amaç edinmesidir” (Gökçakan, 2005:124).

Önemi giderek artan öğretmenin, çağın değişen ve gelişen koşullarına paralel doğrultuda eğitimdeki rolü de sürekli olarak değişmektedir. Öğretmenden beklenen bu yeni roller doğrultusunda öğretmen eğitimi programlarında da değişiklikler yapılması gereği ortaya çıkmış, böylece eğitim fakülteleri yeniden yapılanma sürecine girmiştir. “Bu amaçla Yüksek Öğretim Kurumu – Dünya bankası Milli Eğitimi Geliştirme Projesi Hizmet Öncesi Öğretmen Eğitimi çerçevesinde yerli ve yabancı uzmanların rehberliğinde 1994-1997 yılları arasında çalışmalar yapılmış, Yüksek Öğretim Kurumunun 4 Kasım 1997 tarihli kararı ile “Eğitim Fakültelerinde Yeniden Yapılanma” adı altında yürürlüğe girmiş” (Koç, 2005: 45) ve 1998-1999 öğretim yılından itibaren de uygulanmaya başlanmıştır. Yapılan bu çalışmalar içerisinde en önemli olan ise, “Fakülte-Okul İş Birliği Modeli” diye adlandırılan çalışmadır.

“Bu modelle, öğretmen adaylarının meslekî yeterliliklerini geliştirmeleri, mesleğin gerektirdiği teorik bilgi alt yapısını, eğitim ortamlarına uygulayabilme becerisi kazanmaları ve öğretmenlik mesleği ile ilgili olumlu tavır takınmaları hedeflenmiştir. Bu model de, öğretmen adaylarının hizmet öncesi eğitimleri sırasında mesleğe hazırlanmaları için, model içerisinde yer alan tarafların (fakülte ve uygulama okul) görev ve sorumlulukları birlikte paylaşarak ortaya çıkan sorunları çözümlemeye ortak hareket etmeleri gerekmektedir. Modelde temel amaç, fakülte-uygulama okulu kapsamında fakültedeki öğretim elemanlarına ve okullarda görevli uygulama öğretmenlerine ve mesleğe yeni başlayacak öğretmenlere yol göstermektir.” (Azar,2003.s5)

Eğitim fakültelerinde uygulama ağırlıklı derslerin öğretmenlik deneyimi kazandırmada en önemlileri, şüphesiz adayların okullarda gözlem ve uygulama yapmalarını gerektiren Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması dersleridir. Bunlardan Okul Deneyimi dersi tamamıyla gözleme dayanan bir derstir. Adaylar haftada dört saat derslere girerek etkinlik kitapçığında belirlenen etkinlikleri sırayla yapmakta ve hazırladıkları raporları ilgili öğretim elemanına teslim etmektedirler. Ayrıca gözlemlere devam etmekle birlikte dersin belirli bölümlerinde örneğin başında, ortasında ve sonunda uygulama öğretmenin gözetiminde ders anlatmaktadırlar. Adayların aktif olarak rol almalarının gerektiği Öğretmenlik Uygulaması dersi ise, altı saat uygulama okulunda ve iki saat de fakültede olmak üzere toplam sekiz saat olarak verilmektedir. Adaylar okulda bulundukları bu altı saatin en az üç saatinde uygulama öğretmenlerinin gözetiminde ders anlatmaktadırlar. Dersin fakültedeki kısmında ise, adaylar ders anlatımlarıyla ilgili arkadaşlarıyla ve öğretim elemanı ile karşılıklı fikir alışverişinde bulunmaktadır. Öğretmenlik Uygulaması dersinde amaç; öğretmen adaylarının mesleğe geçmeden önce uygulama öğretmeni ve fakülte öğretim elemanının yardımıyla deneyim kazanmalarını sağlamak, yapılabilecek hataları değerlendirmek ve bu hatalara birlikte çözüm bulmaktır. Sonuç olarak öğretmen adayı okul uygulamalarında uygulama öğretmenin eşliğinde öğretme işinin nasıl yapılacağı öğrenmektedir.

Gözlem ve görüşmelere dayalı olan bu ders ile öğretmen adayının okulu, öğrencileri ve öğretmenlik mesleğini değişik yönleriyle tanıması ve lisans programında alacağı derslere bir temel oluşturması amaçlanmıştır. Bu ders tamamlandığında öğretmen adaylarının şu özellikleri kazanmış olması beklenir:

1. Okulun örgütsel yapısını, işleyişini ve öğretmenliği sistemli bir yaklaşımla tanımış olma,
2. Okulun yönetimi ve okuldaki işler ile okulda bulunan kaynaklara ilişkin bilgi sahibi olma,
3. Sınıf ortamındaki ve okuldaki diğer etkinlikleri gözlem yoluyla tanıma (YÖK/Dünya Bankası MEGP, 1998).

Öğretmenden beklenen özelliklerde de ağırlıklı kurallardan bahsedilmiş (Kılık-kıyafet), çağdaş, araştırma yapan, kendini yenileyen, yaratıcı öğretmen beklentisini ifade eden yönetici ile karşılaşılmamıştır” (Buyurgan, 2001: 37). “Uygulama öğretmenleri, okul deneyimi ve okuldaki uygulama çalışmalarında öğretmen adaylarının yönetim işleri ve kendi özlük hakları ile ilgili konularda hiç bilgilendirilmedikleri, bu konulara bu derslerde hiç ya da çok az vurgu yapıldığını belirttikleri görülmüştür. Öğretmen adaylarının da bu konularda kendilerine bilgi verilmediğini, bu konuların öğretilmesinin de meslekî olarak yetişmeleri açısından faydalı olacağı görüşünde oldukları ortaya çıkmıştır” (Azar, 2003).

“Öğretmenlik uygulamalarında gözlem, gelişigüzel yapıldığında, elde edilen verilerin güvenilirlik ve geçerliği oldukça düşer. Gözlemin başarılı bir şekilde yapılması için sistematik yaklaşım gereklidir. Oysa Türkiye’de öğretmen yetiştiren kuruluşların programlarında bu konu çok yüzeysel olarak ele alınmakta, bu anlamda okul deneyimi dersi de amacına ulaşamamaktadır.” (Selçuk, 2000: 3).

“Uygulama okulları, öğretim elemanı, öğretmen ve öğrenci grupları mutlaka dönem başlamadan önce belirlenerek, ders programları fakülte-okul işbirliği içerisinde hazırlanmalıdır. Programdan kaynaklanan sorunlar, pek çok etkinliğin ya hiç, ya da gerektiği gibi uygulanamamasına neden olmaktadır”(Yılmaz.2006, s.183).

“Çeşitli öğretim yöntemlerine dayalı bir ders programı hazırlamaları”, Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı’nda “Özel öğretim yöntemleri” dersi ile aynı döneme denk düşen “Okul Deneyimi II” etkinlikleri kapsamında istenmelidir. Çünkü nasıl ki uygulama boyutu olmadan kuramsal bilgi etkili olamaz (YÖK/Dünya Bankası MEGP, 1998: 1) ise, kuramsal bilgi olmadan da uygulama boyutu gerçekleştirilemez ya da amacına ulaşamaz.

### 1.11.Problem Durumu

Bir ülkenin kalkınması ve çağı yakalayabilmesi o ülkede yaşayan bireylere verilen eğitim ve öğretimle paraleldir. Eğitim ve öğretim bir bütün olarak ele alınmalıdır bu bütün içinde öğretim uygulamaları dersleri önemli bir yer kaplamaktadır. Bu dersler öğretmen adaylarının mutlaka bilmesi ve derslerinde uygulaması gereken bilgi ve donanıma sahip olmalarını sağlayacak temel taşlardan birisidir.

Eğitimde, öğretme ve öğrenme süreci önemli bir yere sahiptir. Eğitim alanındaki son gelişmeler öğretme merkezli olmaktan öğrenme merkezli olmaya doğru yönelmektedir. Eğitim ve öğrenme alanındaki farklı öğretim yöntemleri, yaklaşımlar ve kuramlar aynı zamanda öğretimin şeklini ve kalıcılığını da etkilemektedir. Dolayısıyla öğrenme yaklaşımlarını, sınama durumlarını dolayısıyla başarı oranını da değiştirmektedir. Bunun sonucu olarak da öğretim stratejileri, öğrenme yaklaşımları ve sınama durumları değişmekte ve çeşitlenmektedir.

“Eğitim süreci, öğretim ve öğrenme süreçlerini içine almakta olup, onlardan daha geniş bir anlam ifade etmektedir. Çünkü eğitim süreci boyunca, öğretme-öğrenme etkinliklerine başvurularak, bireyin istenilen davranışları kazanmasına çalışılmaktadır. Buna göre, eğitim en geniş, öğretim onun içinde yer alan daha dar, öğrenme ise ikisinin de içinde yer alan dar kapsamlı bir süreçtir.” ( Önder, 1987, s.42 ).

Öğretim Kavramı, belirli, sınırlı ve değişmez bir tanım yapmak, hem çok güç, hem de yanlış olur. Çünkü eğitim-öğretim-öğrenme, iç içe yer alan, birbirinin oluşmasına sebep olan süreçlerdir. Bu süreçler, nasıl birbirinden ayrılmaz, biri diğerini çağrıştırırsa bunların tanımları da aynı özellikleri taşır. Tanımlardan daha önemli olan; “öğretim denilince neyin anlaşılması gerektiği ve bunun şartlarının neler olduğudur. Öğretme, herhangi bir öğrenmeyi kılavuzlama veya sağlama faaliyetidir” ( Ertürk, 1984, s.83 ). “Öğrenmenin gerçekleşmesi ve bireyde istenen davranışların gelişmesi için uygulanan süreçlerin tümüdür” ( Varış, 1978, s.18 ).

Öğretme Kavramı: Öğretme bireyin öğrenmesine etki etme eylemidir. Öğretme öğretmen tarafından planlanmış öğretim sürecidir. Öğrencilere belirli amaçlara göre davranışlar kazandırılır. Davranışların kazanılması için belirli yaşantıların hazırlanması gerekir. Bu bağlamda öğretme; Öğrenmenin amaçlara göre başlatılması, yönlendirilmesi, kolaylaştırılması ve gerçekleştirilmesi sürecidir.

Öğrenme Kavramı: Öğrenmeden söz etmek için davranış değişikliğinin gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Buna göre öğrenme, yaşantılar aracılığıyla davranış değiştirme olarak tanımlanabilir. Her davranış değişikliği olumlu değildir. İstenmedik davranışlar da edinilebilir. Her davranış değişikliği az ya da çok kalıcılık göstermelidir. Kısaca;\_ Öğrenme iyi ya da kötü nitelikte olan davranış değişikliğidir.

\_ Öğrenme yaşantılarla ve uygulamalarla oluşur.

\_ Oluşan davranış değişikliği kalıcıdır. ( Büyükkaragöz, Çivi, 1997 s.15 )

Eğitimde amaç, bireyin davranışların olumlu yönde değişmesi ve gelişmesidir. Bireylerin bir şeyler öğrenmesi kendi çaba ve isteklerine bağlıdır ancak bu çabaların sonucunda bilmedikleri konular hakkında bilgi sahibi olabilirler ve yaşadıkları olumlu ya da olumsuz olaylar sonucunda davranışlarını değiştirebilirler. Bunun için öğrenmede hazır bulunuşluk, çevre, ilgi ve amaçlar çok önemlidir. Bireyin öğrenmesi için hazır bulunması gerekir. Olgunlaşma yanında ilgi ve gereksinim duyulmalıdır. Karmaşık konuların öğrenilmesi için temel ve basit bilgiler bilinmelidir.

Öğrenmeyi Öğrenme Kavramı: Teknoloji alanında yaşanan hızlı gelişim, toplumları sadece sosyal ve ekonomik olarak yeniden yapılandırılmamış, aynı zamanda eğitimin bir ürünü olan nitelikli insanda aranan özelliklerin de yeni baştan tanımlanmasına neden olmuştur. Eğitim sistemi artık bilgileri öğretmek yerine, kişinin bu bilgileri nereden, nasıl bulabileceğini ve bunları kendi yaşamına nasıl uygulayabileceğini öğretmelidir. İşte tam bu noktada, öğrenmeyi öğrenme kavramı ortaya çıkar. “Öğrenmeyi öğrenme kavramı; Etkili öğrenci niteliklerini kazanma sürecidir” ( Özer, 2004, s.197 ).

“Öğrenmeyi öğrenme, en yalın haliyle mevcut bilgileri kullanarak yeni durumlar için gerekli bilgiyi üretebilmek demektir. Öğrenmeyi öğrenme, düşünsel bir etkinliktir. Herhangi bilgi veya yöntem ile değil, tamamıyla düşünsel kapasiteyle ilgilidir. İnsanın sahip olduğu zekayı kullanması, düşünme yetilerini geliştirmesi ile mümkündür.” ( Özden, 2002, s.95 ) “Çağdaş eğitim bilgiyi değil, öğrenciyi odak noktası olarak almaktadır. Yani öğrenci bilmek için değil, bilgi öğrenci içindir. Amaç, öğrencinin beynine bilgi yığmak değil, öğrencinin bilgiye araştırı ve sorgulayıcı bir yaklaşımla kendisinin ulaşması, gerektiğinde kendi başına bağlantılar kurarak bilgi üretebilmesidir.” ( Çivi, 2002, s.197 )

Bireylerin öğrenmesine, en başta aile etki ettiği gibi okul hayatı, öğretmen ve arkadaş grupları daha kısa bir tanımla belirtecek olursak çevrelerinde olup biten her şey etki eder. Öğrenmede en önemli etken ilgi ve amaçlardır bunlar olmadan öğrenme olmaz.

“Sanat eğitimi; Görsel yolla algılamayı öğretmek, yaratıcılığı geliştirmek, sanatın anlaşılmasını sağlamak, kendini ifade yeteneği kazandırmak, sanatçı yetiştirmek, sanat eğitimi yöntemlerini geliştirmek, endüstriye hizmet etmek, boş zamanlarını değerlendirmek için gereklidir” ( Erbay, 1998, s.38 ).

Bir milletin sanat eğitiminin temelleri incelenirken, uygarlık tarihinden bağımsız düşünmenin zorluğu inkâr edilmez. Fakat çağ ve dönemlerde sanata çeşitli anlamlar ve roller yüklense de toplumların uygarlık tarihlerinin sanat tarihleri ile paralel geliştiği söylenebilir. Gelişen uygarlıklara paralel olarak sanatın üstlendiği çok önemli görevlerin başında ise “eğitim” gelmektedir. Genel eğitim içinde “Sanat Eğitimi”nin Türkiye’deki tarihsel sürecine dair tespitlere bakıldığında, “Türklerin Orta Asya’da ilk kez görüldükleri yüzyıllardan, Cumhuriyet dönemine kadar güzel sanatlara ve bunun eğitimine önem verdikleri görülür” ( Özsoy, 1996, s.111 ).

“Çağdaş sanat eğitimiyle, sanat denen çok yönlü ve boyutlu olguyu ve sanat sorunlarını tüm biçimleriyle yaşatarak eğitilen çocuk ve gencin, olay ve olguları çok yönlülükleri ve boyutlulukları içinde görüp yorumlayan, kavrayan. yeniliklere, çağdaş her türlü gelişmeye, her tür yeni biçim ve biçimlendirmeye açık, çağındaki gerek bilim ve teknolojiye, gerek toplumsal ve kültürel değişme süreçlerindeki yeni gelişmeleri anlamaya yatkın, hoşgörülü, aynı zamanda dinamik bir kişilik geliştireceği kesindir.” ( San, 1993, s.140 )

“Sanat eğitimde yalnızca sanatın mı öğretildiği yoksa “insan eğitimi”nin mi ilk amaç olacağı sorularıyla belirlenebilen değişik anlayış ve tutumlar, dolayısıyla sanat eğitimi kavramı evrensel olarak da bir sorunsal yaratmaktadır.” (Ertürk 1974, s13.) “Sanat eğitimi; gençlere, estetik yargılara varabilme konusunda yardımcı amaçlarken, yeni biçimleri hissedip, eğlenmeyi ve heyecanlarını doğru biçimlerde yönlendirmeyi öğretir.” (Erbay, 1998, s.9) Bu genel tanım içerisinde yer alan resin eğitimi, yaratıcılığın ön planda olduğu bir eğitimidir. Sanatın ve bilimin bir alanda olduğu görsel sanatlar eğitiminde, alan derslerine öğrencilerin yaratıcılığa ilişkin becerileri, sanatsal dili kullanabilme, sanat yapıtlarına verilen önem kadar özel öğretim yöntemleri



derslerine önem verilmesi gerekmektedir. Bireyin sanatsal eğitimin yanında bilimsel eğitimle birlikte daha etken ve üretici olmasının sağlanması ancak amaca uygun bir eğitimle mümkün olmaktadır. Bu eğitimi verirken; yönergelerle farklı yöntem ve teknikler kullanarak bir öğretim stratejisi belirlenmeli eleştirel düşünme, yaratıcılık, problem çözme, tartışma, proje, beyin fırtınası, mikro öğretim, görüş geliştirme gibi tekniklerle öğrenciler güdülenmeli derse etkin katılımı sağlanmalı ve dönütler verilmelidir.

Öğrenmeyi etkileyen değişkenlerden birisi de dönüt-düzeltilme işlemleridir. Öğrenciye öğrenmelerinin doğruluğuna, yanlışlığına ya da eksikliğine ilişkin verilen mesajların tümü dönüt olarak değerlendirilmektedir. Okullarda grupla öğrenme durumunda her öğrenci, öğretim hizmetinden gereksinimi doğrultusunda aynı ölçüde yararlanamayabilir. Başka bir anlatımla, “birçok öğrencinin bulunduğu bir sınıfta yapılan öğretimde; sunulan ipuçları, katılma miktarı ve pekiştirme çeşit ve miktarı bazı öğrencilere uygun ya da yetersiz kalabilir. Bu durum karşısında, öğretme öğrenme süreçlerinde, bu öğelerin, her öğrencinin gereksinimlerini karşılayacak şekilde düzenlemesi gereği ortaya çıkmaktadır.” (Bloom, 1979, s.122)

“Öğretimi öğrencilerin gereksinimlerine göre ayarlayarak uygun ve tekili hale getirebilmek be böylece istenen davranış değişikliğini, yani öğrenmeyi sağlayabilmek için; davranışların öğrencilerce kazanılıp kazanılmadığını, kazanılmadıysa neden kazanılmadığı, kazanıldıysa ne ölçüde kazanıldığı programın işleyen ve işlemeyen öğelerinin neler olduğu gibi konularda ilgili kişilere bilgiler verilmesine dönüt verme denilmektedir. Bu bilgiler, öğrenciye olduğu gibi öğretmene ya da yetkili kişiye de verilebilmektedir”(Sönmez, 1985, s.148). Böylece sürecin her aşamasında, ürünün beklenen sonuçla (amaçlar) karşılaştırılarak ona ne ölçüde yaklaşıldığının belirlenmesi; katılımın sağlanması ve alternatif öğretme öğrenme etkinlikleri arasında seçim yapılması için yeterli bilgilerin elde edilmesi açısından gerekli olmaktadır. Kısacası sürecin iyileştirilebilmesi için dönüte gerek duyulmaktadır. Dönüt, eksiklerin ve yanlışların öğrenci tarafından farkına varılmasını sağlar. Bunun sonucunda birey farklı yöntemleri dener, eksiklerini yanlışlarını eleştirel bakış açısıyla tekrar inceler ve verilen dönüt sonucunda düzeltmeler yapar. Bu döngü içerisinde eleştirel düşünme ve yaratıcı düşünme ve farklı düşünceler ve öneriler ortaya koyabilmektedir.

Sanat eğitimi tarihsel süreç içinde gelişime ve değişime uğramıştır. Dolayısıyla eğitim alanında da gelişmeler ve değişimler kaçınılmaz olmuştur. Bu süreç içinde de eğitimin doğru bir şekilde planlanması, öğrencilerin öğrenme süreçlerinde yaratıcılıklarının ortaya çıkartarak bunu teorik derslerde kullanmalarını sağlanmalıdır. Doğru planlama ile bireyin sanata ilişkin bilgilerle donatılmasının yanı sıra eğitsel alanda da ve öğretmenlik yaşantılarında daha etkin, donanımlı olmaları sağlanacaktır. Bu da öğretim elemanlarının dersin içeriğine göre farklı öğretim yöntem ve tekniklerini kullanarak sağlanabilmektedir. Bu nedenle de Resim İş Eğitimi Anabilim Dalı'nda alınan özel öğretim yöntemleri derslerinin öğrencileri tarafından olumlu ve olumsuz yönlerine dair görüş ve önerilerinin alınarak olumlu yanlarının devam ettirilmesi olumsuzlukların ortadan kaldırılması ve iyileştirilmesi eğitimin niteliğini artıracaktır. Bu nitelik öğretim yöntem ve tekniklerinin doğru ve yerinde kullanmakla artırılabilir.

Öğretim yöntem ve teknikleri hem öğretmenin dersi planlamasında, işleminde, ders süresini verimli kullanmasında, hem de öğrencinin anlatılan konuyu öğrenmesinde oldukça etkilidir. Her bireyin farklı öğrenme stillerinin olduğu hesaba katılırsa bir derste farklı yöntemlerin kullanılması kaçınılmazdır. Özellikle Resim İş Eğitimi Anabilim Dalı'nda sadece sözel anlatımın yetersiz kalması nedeniyle, farklı yöntem ve tekniklerin yanı sıra çeşitli görsel ve işitsel materyallerin kullanılmasıyla desteklenerek öğretimin veriminin artırılması gerekmektedir.

Sözel ağırlıklı bir dersin daha sonra tekrarı yapılmazsa kalıcılığı ve bu kalıcılığın süresi azalmaktadır. Yöntem ve teknikler öğretimin daha verimli hale getirilmesi, kalıcılığın artırılması ve yaşantıya aktarılmasında önemli rol oynamaktadır. Öğrencilerin zihninde yer edecek yaşanmışlıkların olması gerekmekte ve bu yaşanmışlıklar da derste kullanılacak olan yöntem ve tekniklerle sağlanabilir. Birey öğrendiklerini içselleştirerek bilginin kalıcılığını artırmış ve unutulma süresini daha da uzatmış olacaktır. Yaratıcılık, problem çözme, farklı fikirler üretmesine ve farklı bakış açılarının ortaya çıkması sağlanacaktır. Bu sayede birey sadece dinleyici değil bizzat durumun, dersin içine çekilmiş ve birincil yaşantılar sağlanmış olacak kalıcılık artacaktır. Öğrenci öğretim uygulamaları dersinde (staj) öğrendiği bilgileri hayata aktaracak, bunu öğretim etkinliklerinin bir parçası olarak görecektir. Uygulama esnasında ortaya çıkabilecek olan durumlara hızlı ve pratik çözümler ortaya koyarak öğretim etkinliğini daha verimli hale getirecektir. Bu durum da öğretmenlik yaşantısı boyunca kullanabileceği öğretim yöntem ve tekniklerinin daha kalıcı sonuçlar

doğurmasına, öğrencilerin dersi daha verimli işlemesine ve resim dersine olan önyargıları kırarak daha üretken bir hal alacaktır. Sonuç olarak eğitimin tanımında belirttiğimiz gibi bireyin davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istendik değişme meydana getirme sürecini tamamlamış oluruz.

### 1.12. Amacı

Bu araştırmanın amacı, +Gazi Üniversitesi Resim İş Eğitimi Anabilim Dalı Özel Öğretim Yöntemleri dersinin Öğretmenlik Uygulaması dersine yansımaya yönelik öğrenci görüşleri değerlendirilecektir. Uygulamaya katılan öğretmen adaylarının durumu değerlendirmeleri, sistemin işleyen ve işlemeyen yanlarının ortaya konması adına önemlidir.

Resim İş Eğitimi Anabilim Dalı'nda okutulan Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinin işleniş konusundaki öğrenci görüşleri neler olduğu, Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 dersinin Öğretmenlik Uygulaması dersine katkısı öğrenci tarafından nasıl değerlendirildiği ve Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 dersinde işlenen konuların Öğretmenlik Uygulamasında ne kadar kullanılmakta olduğunu değerlendirmeye çalışılmıştır.

### 1.13. Araştırmanın Önemi

Son yıllarda öğretmen eğitimi üzerine yapılan reformlarda en çok vurgulanan noktaların başında, öğretmen adaylarının uygulama okullarındaki deneyimlerinin kalitesinin ve kapsamının geliştirilmesi gelmektedir (Latham & Vogt, 2007; Parsons & Stephenson, 2005; Smith, 2004).

Öğretmen adaylarının mezun oldukları bölümden yeterli bilgi ve beceri ile donanarak mezun olmaları beklenmektedir. Öğretmen adaylarının kendilerini öğretmenlik yeterlikleri açısından yeterli olarak algılamaları gelecekte de yeterli olacağı konusundaki beklentiyi arttırmaktadır. Eğitim Fakültelerinde uygulama ağırlıklı derslerin öğretmenlik deneyimi kazandırmada en önemlileri, şüphesiz adayların okullarda gözlem ve uygulama yapmalarını gerektiren Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması dersleridir. Öğrenciler staja başlamadan önce Öğretmenlik Uygulamaları 1

ve 2 olmak üzere iki dönem bu dersleri alırlar. Bu dersler öğrencinin öğretime başlamadan, öğretim esnasında ve sonrasında neler yapmaları gerektiğini öğretir. Birey bu derslerle öğretmenlik uygulamasına bilisel bir hazırlıkla başlarlar. Eğer bu dersler verimli olarak işlenmezse uyguma esnasında problemler yaşanması kaçınılmazdır. Başarısız olan öğrenci bilişsel olarak yeterliliğe sahip olmadığı düşüncesine kapılarak uygulama sahasında inançlarını azaltmakta ve performansın gelecekte de yetersiz olacağı beklentisini oluşturmaktadır başarısız olmasına neden olmaktadır. Bu nedenle performansta başarısızlık algısı yetkinlik (Atıcı, 2001). Bunun içinde verilen eğitimin niteliğinin artırılması gerekmektedir. Eğitim süresince bu eksiklerin giderilip daha kaliteli eğitimin verilmesi amacıyla Resim İş Eğitimi Anabilim Dalı'nda öğrencilerine yönelik farklı eğitim yöntem ve teknikleri kullanılarak bu eğitimin veriminin yükseltilmesi amaçlanmaktadır.

Resim eğitimi veren kurumlarda, kurumsal ve atölye derslerinin çok önemli bir yere sahip olduğu görülmektedir. Bu açıdan bakıldığında Gazi Eğitim Fakültesi, Resim İş Eğitimi Anabilim Dalında, Özel Öğretim Yöntemleri derslerinin işlenişi, derslerde uygulanan yöntem ve teknikler hakkında öğrenci görüşleri büyük önem taşımaktadır. Öğretim etkinliğinin daha verimli olması, öğretim etkinliklerinin çeşitlilik göstermesine bağlıdır. Bireylerin öğrenme stratejilerinin birbirlerinden farklı olması kaçınılmazdır. Üniversitede grup eğitiminden kaynaklanan iletişim eksikliği, dönüt ve düzeltmelerin yeterince yapılamaması, farklı öğretim yöntem ve tekniklerinin kullanılmamasından kaynaklanır. Genellikle öğretmen tarafından yapılan anlatım tekniği kullanılmakla beraber öğrenci derse aktif olarak katılamamaktadır. Anlatım yönteminin sadece öğretmen odaklı olması, öğrenci dikkatini uzun süre derste tutamaması, anlatım yönteminin sınırlılıkları arasındadır. Bu sınırlılık öğretimin verimini de düşürmektedir. Ayrıca Resim İş Eğitimi görsel bir alan olması sebebiyle bu alanda görsel ve işitsel materyallerin kullanımı dersi daha kalıcı hale getirebilir. Bireysel farklılıkların öğretmen tarafından göz önüne alınarak, farklı yöntem ve tekniklerle birlikte çeşitli görsel ve işitsel materyallerin kullanılması bu durumun olumsuzluklarını azaltabilir.

Aynı zamanda bu özel öğretim yöntemleri derslerin içerisindeki etkilerinin, resim bölümü öğrencilerinin güdülenmesinde, yaratıcılığının gelişmesinde, herhangi bir konuyla ilgili olarak araştırmacı, sorgulayıcı, problem çözmedeki başarısının artarak daha da etkin bilgili öğretmenler yetiştirilmesi açısından önemli bir yere sahiptir. Öğretmen adaylarının bu derslerde öğrendiklerini öğretmenlik uygulamasında kullanarak daha

etkin ve verimli olmasını sağlayarak öğrenilen bilgilerin günlük yaşantıya aktarılmasına ve bilgilerin kalıcı olmasını sağlayacaktır.

#### 1.14. Varsayımlar

Araştırma örneklemini oluşturan öğrencilerin yapılacak olan ankete içtenlikle yanıtladığı düşünülmektedir. Yapılan araştırma sonucunda ders işlenişinde yenilikler, farklı öğretim teknikleri uygulanmasıyla öğrenci başarısını artırması amaçlanmaktadır.

#### 1.15. Sınırlılıklar

1. Çalışmanın sonuçları toplanan verilerle sınırlıdır.
2. Araştırma Resim İş Eğitimi Anabilim Dalı'nda eğitim gören 4. Sınıf öğrencilerinin Özel Öğretim Yöntemleri derslerini alan ve Öğretmenlik Uygulamasına giden öğrencilerle sınırlı tutulmuştur. Birinci ve ikinci öğretim öğrencileri de dâhil toplamda 120 kişi bulunan anket çalışmalarında hatalı ve hiç cevap verilmeyen anketler çıkartılarak veriler analiz edilmiştir. Ankete gönüllü olarak katılan ve analizlere dâhil edilen 108 öğrenci anketi bulunmaktadır.
3. Bu araştırma anket tekniğinde kullanılmış olup, sonuçlar SPSS veri analizi yapılarak hesaplanmıştır.
4. Anket; proje, sunum, mikro öğretim, projelendirilmiş yıllık, günlük plan ve öğretmen adaylarına hazırlatılan araştırmalar, uygulamalarda da karikatür, görsel hikâye ve animasyon konularının anlatımındaki yöntem ve tekniklerle sınırlı tutulmuştur.

#### 1.16. Tanımlar

**Eğitim;** Eğitim, bireyde kendi yaşantısı ve kasıtlı kültürlenme yoluyla istenilen davranış değişikliğini meydana getirme sürecidir.

**Öğretim;** her hangi bir öğrenmeyi kılavuzlama veya sağlama faaliyetidir.

**Öğrenme;** bireyin yaşantılar yoluyla davranış olumlu davranış kazandırma etkinliğidir.

**Yöntem;** hedefe ulaşmak için izlenen en kısa yol yada bir konuyu öğrenmek için seçilen en düzenli yol olarak tanımlanır.

**Teknik;** öğrenme yöntemini uygulamaya koyma biçimi olarak tanımlanır.

**Öğretim stratejisi;** hedefe ulaşmak için seçilen en genel yol ya da yollar bütünüdür.

**Öğretim yöntemi;** hedefe ulaşmak için seçilen en kısa yol ya da düzenli yoldur.

**Öğretim tekniği;** hedefe ulaşmak için seçilen yöntemi uygulamaya koyma biçimi ya da hedefe ulaşmak için seçilen yöntemin uygulanmasında başvuru yardımcı yollardır.

**Proje;** bireysel ve grupla öğretim yöntemi olan proje yöntemi öğrencinin etkin olmasına dayanmaktadır. Öğrenci bir konu hakkında araştırma yapmak için planlama yapar, inceler, araştırır uygular ve değerlendirir. Proje yöntemi bireysel ve grupla öğrenmeye, okul ile gerçek hayat arasında bağ kurmaya önem veren yöntemdir.

**Mikro öğretim;** mesleki deneyim, uygulama, yansıtma (yansıtıcı), eleştirme ve değerlendirme becerilerini geliştirmek amacıyla kullanılır.

### 1.17.İlgili Araştırmalar

Araştırmada öncelikle konu ile ilgili ele alınan tez, makale, yayınlar vb. uygulama ve çalışmalara yer verilmiştir.

Bu araştırmada Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, Resim İş Eğitimi Anabilim Dalı'nda Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2'i derslerinde verimliliğin ve kalıcılığın 4. Sınıf öğrencilerinin Öğretmenlik Uygulaması dersine yansımaları incelenecektir. Çalışma Türkiye' de bulunan Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2'i derslerini alan Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, Resim İş Eğitimi Anabilim Dalı 4. sınıf öğrencilerini (deney grubu) kapsayacaktır.

Yapılan araştırmalar neticesinde bireylerin ders işleme sürecine ilişkin sorgulayıcı, problem çözme becerileri, olay, durum ve konulara olan bakış açıları, eleştirel düşünme, yaratıcı düşünme becerileri gibi yöntem ve tekniklerin kullanılmasına ilişkin beklentileri incelenecektir. Yine bu yöntem ve tekniklere dair birçok araştırma yapılmıştır.

Bir araştırmada Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakóltesi öğretim elemanlarının, öğrencide geliştirilmesi hedeflenen davranışlarla ilgili planlarını hazırlamalarında; neyin, nasıl ve ne şekilde öğretileceği hususlarında neler yapılabileceği gibi soruların cevaplandırılmalarında başvurdıkları zihinsel haritalarının yeterlikleri ve öğrenci başarısına etkilerine ilişkin, öğretim elemanlarının gerek kendi görüşleri ve gerekse öğrencilerin kanaatlerinin hem ayrı ayrı hem de birbirleri ile mukayeselerinden elde edilen farklılıkların istatistikî olarak anlamlılığının tespiti yapılmıştır. Öđretim elemanlarının çoğunluğının kendilerini oldukça yeterli olarak değerlendirdiği, buna karşılık öğrencilerin öğretim elemanlarını zihinsel harita varlığı ačısından kısmen yeterli ve etkili olarak algıladıkları ortaya çıkmıştır.

Bilimin ve bilginin sürekli değiştiği dünyada, yaşam koşulları da hızla değişmektedir. Toplumsal beklentiler artık yerel olmaktan uzak, küresel şekillenmenin basıncı altındadır. Yapılan çalışmalar göstermektedir ki; nitelikli sürdürölen eğitimsel faaliyetlerin her kademesi, o toplumun geleceğine konmuş birer tuğladır. Güncel yaşamın niteliğini ve sürdürölebilir bir kalkınmayı artılara taşımının yolu, bilimsel verilerin aydınlılığında gerçekeşecektir. Bu bilimsel süreç ise üniversitelerin projeksiyonundadır. Lisansüstü eğitime girişte yapılan öğrenci seçiminde, danışman ve öğrencilerin hazır bulunuşluluk düzeylerinde, öğrenme ortamlarının öğretimsel boyutunda, ders içerikleri ve yapılan tezlerin genel nitelikleri üzerinde bazı aksaklıkların olduğu tespit edilmiştir.

Başka bir araştırmada, Gazi Eğitim Fakóltesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalından mezun olan öğrencilerin istihdam durumlarını incelemek amacıyla planlanıp yürütölmüştür. Araştırma sonucunda, mezunların istihdam durumları incelenmiş, Resim İş Eğitimi Anabilim Dalının öğretim programının öğrencileri çalışma hayatına hazırlamadaki etkileri araştırılmış, mezunların üniversiteden iş bulma konusundaki beklentileri incelenmiştir.

Başka bir araştırmada; Aykut'un(2004) Erciyes Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakóltesi Resim Bölümü Öğretim Elemanı Günümüzde Görsel Sanatlar Eğitiminde Kullanılan Yöntemler adlı araştırmasıyla ilgili yazdığı makalede Görsel Sanatlar Eğitiminde kullanılan klasik yöntemler ile günümüzde benimsenen Disipline Dayalı Sanat Eğitimi yöntemi arasındaki farklılıkları saptamaktır. Bu çerçevede görsel sanatlar eğitimi alanında yaşanılan bazı sorunlarda saptanmıştır.

Bu araştırmada, Dilmaç'ın (2010) Atatürk Üniversitesi, Kazım Karabekir Eğitim Fakóltesi, Resim-iş Eğitimi Anabilim Dalı Górsel Sanatlar Öğretmeni adaylarının mesleki kaygı alanlarına ilişkin kaygı düzeyleri ortaya konmaya çalışılmaktadır. Araştırmada öğretmen adaylarının mesleki kaygılarının cinsiyet, ailelerinin gelir düzeyleri ve mezun oldukları lise türüne göre anlamlı farklılık gösterip göstermediği sorusuna cevap aranmıştır. Araştırmanın bulgularına göre, cinsiyet “görev, ben ve öğrenci merkezli kaygılarda” anlamlı farklılığa yol açacak bağımsız bir değişken değilken, ailelerin gelir düzeyinin yüksek olması “görev, ben ve öğrenci merkezli kaygıları” anlamlı ölçüde azaltan bir bağımsız değişken olarak karşımıza çıkmıştır. Ayrıca araştırma bulguları, górsel sanatlar öğretmen adaylarının düşük düzeyde mesleki kaygıları olduğu sonucunu ortaya koymuştur.

Bu alışmada, Yılmaz'ın(2006) Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakóltesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı, Üniversitelerde Yeniden Yapılandırma kapsamındaki Fakólte-Okul İşbirliği Çerçevesinde uygulamaya konan Okul Deneyimi 1 dersinde, Resim-İş Eğitimi öğretmen adaylarının karşılaştıkları sorunlar ele alınmış ve çözüm önerileri sunulmaya çalışılmıştır. Yapılan araştırmalar, okul uygulamalarının hizmet öncesi öğretmen eğitiminin en önemli kısmını oluşturduğunu ortaya koymaktadır. Geçen yedi yıllık süre içerisinde edinilen tecrübeler ve ortaya konan araştırma sonuçları dikkate alınarak gerekli düzeltmeler yapıldığı takdirde, okul deneyimi çalışmalarının çok daha verimli olacağına inanılmaktadır.

Bu alışma, Azar'ın (2003) yapılan Fakólte-Uygulama Okulu İşbirliği Modeli içerisinde yer alan Okul Deneyimi derslerine (Okul Deneyimi I ve Okul Deneyimi II ve İlköğretim Okullarında Uygulama alışması) öğretmen adaylarının, uygulama okulu öğretmenlerinin ve fakólte öğretim elamanlarının bakış açılarının neler olduğunu tespit etmek ve gelecek öneriler doğrultusunda bu dersleri daha etkin bir yapıya kavuşturabilmek için neler yapılmalı konusunda çözüm önerileri belirlemek amacıyla plânlanmıştır. Fakólte-okul İşbirliği programına katılan taraflar Okul Deneyimi 1, Okul Deneyimi 2 ve Okullarda Uygulama çalışmalarının faydalı olduğu noktasında görüş birliğinde oldukları söylemelerinden ortaya çıkmaktadır.

Bu derslerin daha sağlıklı yapılması için tarafların (fakólte öğretim elemanı, uygulama öğretmenleri ve öğretmen adayları daha fazla koordinasyonun zorunlu



olduğunu ve bunun için bu konularla ilgili bir hizmet içi eğitim veya seminer düzenlenmesinin faydalı olacağı sonucu ortaya çıkmaktadır.

Bu çalışma, Kuzu'nun (1996) yapılan Fırat Üniversitesi / Sosyal Bilimler Enstitüsü / Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı'nda Öğretmen yetiştirmede mikro öğretim yönteminin etkililiği ortaya koymaya çalışılmıştır. Öğretmenlik mesleğine hazırlanmada öğretmen adayları genel kültür, alan bilgisi ve öğretmenlik meslek bilgisi olmak üzere başlıca üç alanda eğitilmektedirler. Araştırma, mikro öğretim dersi alma ile öğretmenlik uygulamasının süresinin öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumlarına, öğretmenlik uygulamasında karşılaşılan güçlüklerin giderilmesine ve öğretmenlik mesleğine ilişkin becerilerin kazanılmasına etkisinin incelenmesi yönüyle deneme modelinde bir çalışmadır.

Bu çalışma, Sıcak'ın (2004) Zonguldak Karaelmas Üniversitesi / Sosyal Bilimler Enstitüsü / Eğitim Programları ve Öğretimi Anabilim Dalı'nda Ünitelendirilmiş yıllık plan ve ders planı uygulamalarıyla ilgili öğretmen, yönetici ve müfettiş görüşlerinin belirlenmesi için yapılmıştır. Bu çalışmada, 2003-2004 eğitim öğretim yılında ilköğretim okullarında uygulanan ünitelendirilmiş yıllık plan ve ders planı uygulanması ile ilgili öğretmen, yönetici ve müfettiş görüşlerini belirleyerek, gerekli durumlarda önerilerde bulunmuştur.

Bu çalışma, Tavat'ın(1991) yapılan Hacettepe Üniversitesi / Sosyal Bilimler Enstitüsünde Örtük ve açık yönerge, kodlama ve sunum türünün yeni çağırışmalar kurmaya etkisini ortaya koymaya çalışılmıştır. Araştırmada örtük ve açık bellek sistemlerini ortaya çıkarılmaya çalışılmış ve bu sistemleri etkileyen etkenleri belirlemeye çalışılmıştır.

Bu çalışma, Güler'in (2007)Selçuk Üniversitesi / Sosyal Bilimler Enstitüsü / Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı / Eğitimde Psikolojik Hizmetler Bilim Dalında İlköğretimde yöneltme yönergesi uygulamalarının rehber öğretmenlerin görüşleri doğrultusunda değerlendirilmiştir. Araştırmanın temel amacı yöneltme uygulamalarının rehber öğretmenlerin görüşleri doğrultusunda değerlendirilerek karşılaşılan sorunları tespit etme ve çözüm önerileri geliştirmedir. Yapılan istatistikler sonucunda araştırma bulguları doğrultusunda ilköğretimde sürdürülen yöneltme yönergesi uygulamalarında belirlenen amaçlara genel olarak ulaşılamamakta yöneltme sürecinde ve formların doldurulmasında eksikler ve aksaklıklar olduğu sonucu ortaya çıkmıştır.

Bu çalışma, Baba' nın (1998) Marmara Üniversitesi / Fen Bilimleri Enstitüsünde Orta dereceli okul öğretmenlerinin öğretme davranışlarının belirlenmesi ve mikro öğretim yaklaşımı araştırılmıştır. Araştırma sonucunda ise öğretmenlerimizin öğretme teknikleri konusunda bilgi ve beceri boyutunda eksiklikleri olduğu, ayrıca bilgi ve becerileri arasında farklılıklar görüldüğü ortaya çıkmıştır. Bu sonuç bizleri öğretmenlerin öğretmen eğitimi programlarından yeterince yararlanamadıkları ya da bu programlarla ilgili hedeflere ulaşamadıkları, meslekte yıllanmış öğretmenlerin sürekli gelişimlerinin sağlanamadığı ve öğretmen eğitim programlarının uygulama boyutunda eksiklikleri bulunduğu noktasına getirmiştir. Öğretmenlerde anketlerde bu hususları belirtmişlerdir. Öğretmenlerin öğretim teknikleri konusunda bilgilendirilmeleri ve bilgilerini uygulama ile pekiştirmeleri konusunda yararlanılmak üzere mikro öğretim yöntemi önerilmiştir.

Bu çalışmada Kocatürk (2006) tarafından yapılan “Okul Deneyimi II Dersi ile ilgili Uygulama öğretim Elemanlarının, Uygulama Öğretmenlerinin ve Öğretmen Adaylarının Görüşleri” adlı çalışmada okul deneyimi dersi ile ilgili tarafların görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu amaçla uygulama öğretim elemanlarına, uygulama öğretmenlerine ve öğretmen adaylarına 37 maddelik bir anket uygulanmıştır. Araştırma sonucunda uygulama öğretim elemanlarının ve uygulama öğretmenlerinin, öğretmen adaylarını uygulama çalışmaları sırasında yönlendirdikleri düşüncesinde oldukları, ancak öğretmen adaylarının aynı görüşte olmadıkları sonucunu elde edilmiştir. Ayrıca öğretmen adaylarına göre, uygulama öğretim elemanlarının, uygulama öğretmenlerinden daha az yönlendirmede bulundukları sonucuna da ulaşılmıştır.

Bu araştırmada Yıldız (2006)'ın yapmış olduğu “YÖK/Dünya Bankası Milli Eğitimi Geliştirme Projesi Kapsamında Yer Alan Okul Deneyimi II Etkinliklerinin Değerlendirilmesi (Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Örneği)” adlı araştırmada okul deneyimi dersini alan öğretmen adaylarının ve uygulama öğretmenlerinin bu derse yönelik bakış açılarının belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırma kapsamında 155 öğretmen adayı ve 73 uygulama öğretmenine anket uygulanmıştır. Araştırma sonucunda; uygulama okulu ile fakülte arasında yeterli koordinasyon olmadığı, uygulama öğretmenlerinin okul deneyimi dersi hakkında yeterli bilgiye sahip olmadığı sonuçlarına ulaşılmıştır.

## BÖLÜM II

### 2.YÖNTEM

Bu bölümde, araştırmanın modeli deseni, araştırma verilerinin toplanmasında kullanılan araçlar ve araçların geliştirilmesi, verilerin toplanması, toplanan verilerin çözümlenmesinde kullanılan yöntem ile oluşturulacak olan değerlendirme açıklanmıştır.

#### 2.1.Araştırmanın Modeli

Bu araştırma genel literatür taraması ve anket tekniği kullanılarak yapılmıştır. 2012-2013 eğitim öğretim yılları arasında öğrenim gören Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı'nda okuyan 4. Sınıf öğrencilerinin Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinde öğrendikleri yöntem ve tekniklerin Öğretmenlik Uygulamaları (Staj) dersinde ne kadarının kullanıldığını eksikliklerini ve yapılması gereken şeyleri ölçmek açısından bu çalışma yapılmıştır. Aşağıdaki aşamalar araştırma modeli çerçevesinde izlenen etkinlikleri kısaca özetlemektedir. Kaynak taraması yapılmıştır, kaynak taraması sonucunda anket formunda yer alacak soruların belirlenmesi, oluşturulan ölçme aracının geçerlilik güvenilirlik uygulaması, verilerin değerlendirilmesi, verilerin analizi, elde edilen sonuçlara dayalı olarak önerilerin belirtilmesidir.

#### 2.2.Evren ve Örneklem

Bu çalışmanın araştırmanın evreni Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, Resim İş Eğitimi Anabilim dalıdır. Örneklemi ise; Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, Resim İş Eğitimi Anabilim dalı 4. Sınıf öğrencileridir. Öğrencilerin tamamına ulaşılması mümkün olamayacağından çalışma başlangıcı öncesinde, ders öğretmenlerine ve yöneticilerine de danışılarak anketin uygulanmasında yardım alınmıştır.

### 2.3.Verilerin Toplanması

Araştırma için veri toplamak amacıyla bir ölçek geliştirilmiştir. “Ölçme araçlarının öncelikli niteliği geçerli ve güvenilir olmasıdır”(AERA, APA ve NCME 1999,s9-36) Geliştirilen ölçekler kullanılmadan önce geçerlilik ve güvenirlik analizlerinin yapılması gerekir. Bu ölçeğin hazırlanma aşamasında 50 tane soru hazırlanmış ve bu sorular uzman hocalar tarafından gözden geçirilerek 43 tanesinin uygulanabilirliğine karar verilmiştir. (Ek-1) Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerine giren öğretim elemanlarıyla görüşmeler yaparak ders müfredatıyla ilgili bilgiler edinildi. Daha sonra bu sorular anket formu olarak öğrencilere sunulmuştur.

Bu araştırmadaki veri toplama araçları, kütüphane ve internet ortamında kaynak taraması yapılmıştır. Hazırlanan anket formu ile bu anket formundan elde edilen verilerin ifade bakımından gruplandırılarak frekans ve yüzdelik dilimleri alınmıştır. (ek2). Daha sonra bu verilerin grafik tabloları çıkarılarak verilerin analiz edilmesi ile elde edilen bulgularla varılan sonuçtan sonra öneriler belirtilmiştir.

Verilerin toplanma aşamasında anket ders öğretmenlerine ve yöneticilerden izin ve yardım alınarak 4. Sınıf öğrencilerine uygulanmıştır. Daha sonra öğrencilerin cevapladığı anket soruları analiz edilerek sonuca gidilmiştir.

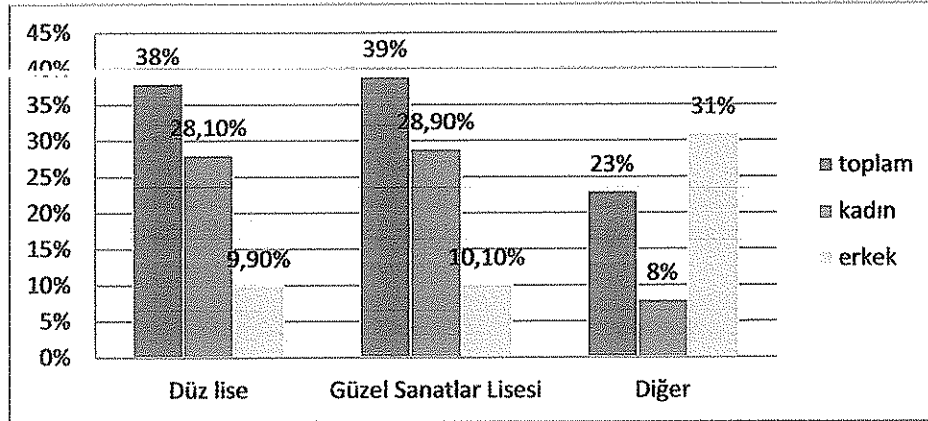
### 2.4.Verilerin Analizi

Bu çalışmanın amacına ulaşabilmesi için hazırlanan ölçeğin araştırmanın alt amaçlarına yönelik verilerin istatistiksel analizi Microsoft ofis Excel 2007 paket programında SPSS veri girişi hazırlanarak, sayısal hesaplamalar istatistik hesaplama yapan kişilerin yardımı ile yapılmıştır.

## BÖLÜM III

### 3.1.Bulgular Ve Yorum

Mezun olunan lise türüne göre yüzdelik oranlar



Grafik-1

Düz liseden mezun olarak, Resim İş Eğitimi Anabilim Dalında okuyanların

- %28,1'i kadın
- %9,9'u erkekler

Toplamda %38,0'sini oluşturmaktadır.

Güzel Sanatlar Lisesinden mezun olarak Resim İş Eğitimi Anabilim Dalında okuyanların oranı

- %28,9'u kadınlar
- %10,1'i erkekler

Toplamda %39'unu oluşturmaktadır.

Diğer lise türlerinden mezun olarak Resim İş Eğitimi Anabilim Dalında okuyanların

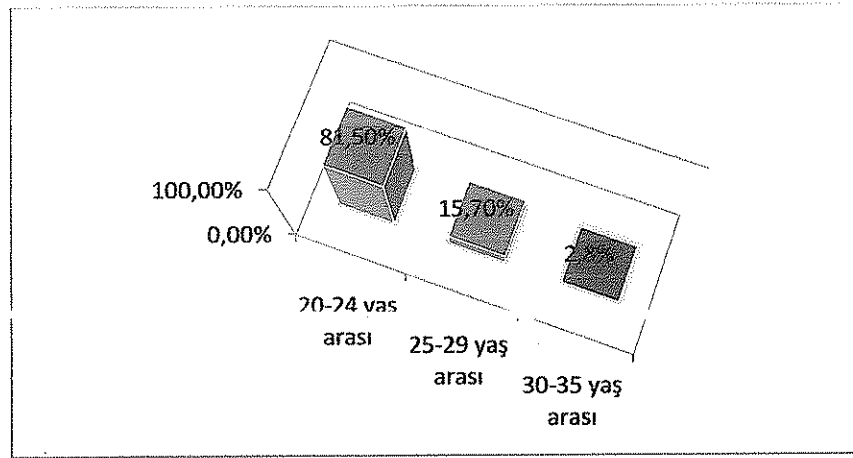
- %23,0'ını kadınlar
- %8,0'ını erkekler

Toplamda % 31,0'ini oluşturmaktadır.

Bölümü okuyan kadınların oranı %74 erkeklerin oranı ise %25,9'unu oluşturmaktadır.

Bu kısımda kay-kare tekniği uygulanmıştır. Mezun olunan okul ile şu anki bölüm arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

## Yaş



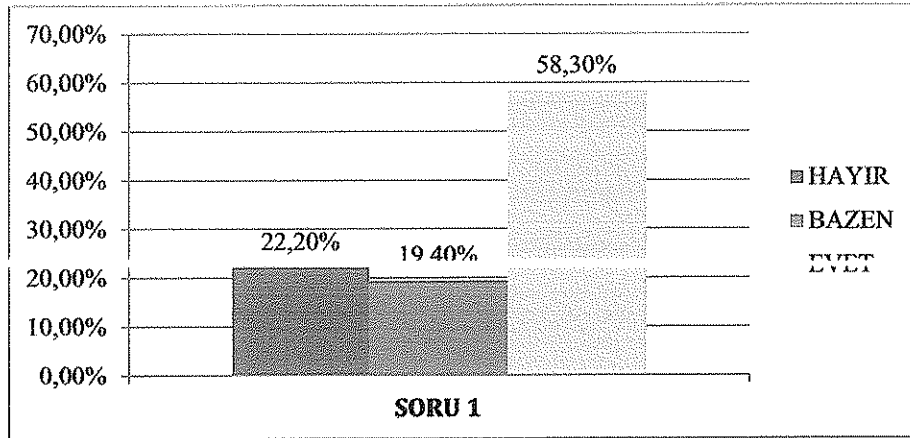
Grafik-2

Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, Resim İş Eğitimi Anabilim Dalında okuyanların yaş aralığı ise

- 20-24 yaş arası kişi oranı % 81,5'tir. ( 88 kişi)
- 25-29 yaş arası kişi oranı % 15,7' dir. (17 kişi)
- 30-35 yaş arası kişi oranı % 2,8' dir. (3 kişi)

Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, Resim İş Eğitimi Anabilim Dalı'nda okuyanların tamamı 120 öğrenci olup ankete gönüllü katılan öğrencilerin sayısı 108'dir. Bu kısımda kay-kare tekniği uygulanmıştır. Eğitim görülen bölüm ile yaş arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır.

**Soru:1-“Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinin ilk derslerinde yönerge verildi.”**

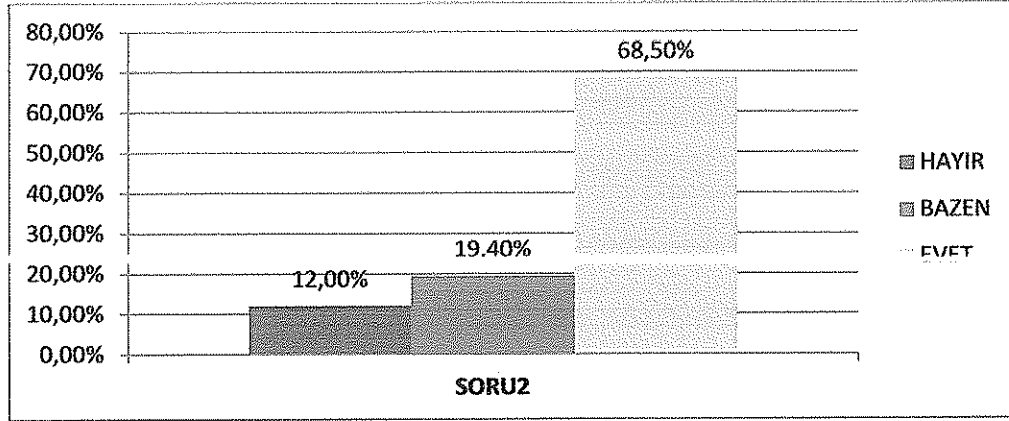


Grafik-3

- %22,2'si Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinin ilk derslerinde yönerge verilmediğini,
- %19,4'ü Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinin ilk derslerinde yönerge bazen verildiği,
- %58,3'ü Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinin ilk derslerinde yönerge verildi ifade etmişlerdir.

Grafik 3'te verilen “Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinin ilk derslerinde yönerge verildi” sorusunu cevaplayan öğrencilerin cevapları değerlendirildiğinde öğrencilerin yarısı (%58,30) Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinin ilk derslerinde yönerge verildi ifade etmişlerdir. Grubun %19,4 bazen verildiği, %22,2'si ise hiç verilmediğini ifade etmişlerdir. Yönergenin verilmesi öğrencinin yapılacaklardan haberdar olmasının yanı sıra yaratıcı fikirlerin ortaya çıkma sürecinin de geniş bir zamana yayılarak daha fazla bilgi birikimi ve yaratıcı fikirlerle etkin katılım sağlanarak verimin artırılmasına yardımcı olmaktadır. KAYNAK 'ın (2007, s.117) Genç ve yaşlı yetişkinlerde yönerge türü, test edilme süresi ve kelimelerin somutluk düzeyinin kelime kökü tamamlama puanı üzerindeki etkisi adlı araştırmasının sonucunda yas faktörü yanı sıra yönergenin verilerek ile test edilme süresinin ve kelimelerin somutluk düzeyinin bellek performansını etkilediğini ortaya koymuştur.” Ayrıca TAVAT 'ın (1991,s.67)yapmış olduğu Örtük ve açık yönerge, kodlama ve sunum türünün yeni çağrışımlar kurmaya etkisi adlı araştırmanın sonuçlarına göre, yönerge ve kodlama türü yeni çağrışımlar kurma performansını etkilerken; sunum türü, performansı etkilememiştir.

**Soru: 2-“Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinin ilk derslerinde dersin içeriğine ve nasıl işleneceğine ilişkin bilgi verildi. ”**



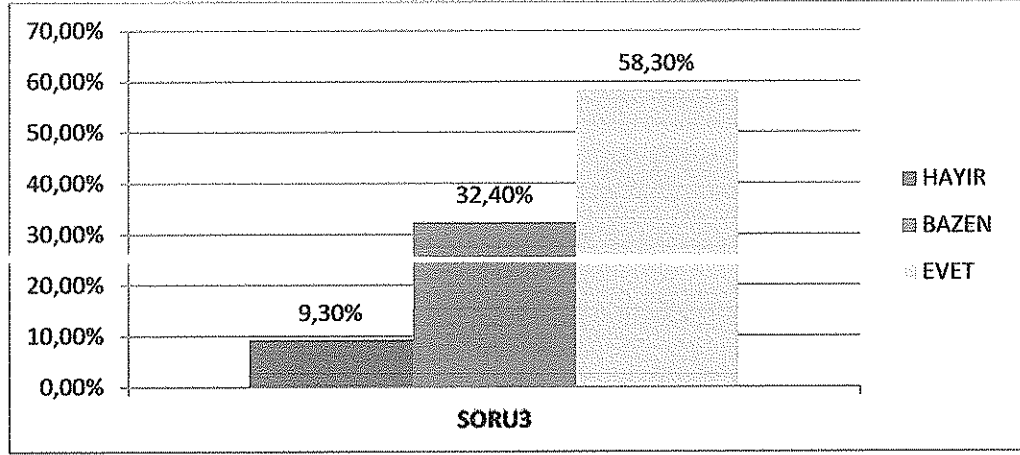
Grafik4

- %12.0'i Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinin ilk derslerinde dersin içeriğine ve nasıl işleneceğine ilişkin hiç bilgi verilmediğini,
- %19.4'ü Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinin ilk derslerinde dersin içeriğine ve nasıl işleneceğine ilişkin bilginin bazen verildiğini,
- %68.5'i Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinin ilk derslerinde dersin içeriğine ve nasıl işleneceğine ilişkin bilgi verildiğini ifade etmiştir.

Grafik4'de verilen“Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinin ilk derslerinde dersin içeriğine ve nasıl işleneceğine ilişkin bilgi verildi. ” sorusunu cevaplayan öğrencilerin cevapları değerlendirildiğinde öğrencilerin yarıdan fazlası %68.5'i Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinin ilk derslerinde dersin içeriğine ve nasıl işleneceğine ilişkin bilgi verildiğini, %19.4'ü bazen verildiğini%12.0'i hiç bilgi verilmediğini ifade etmiştir. Dersin içeriğine ve işlenişine ilişkin verilen bilgiler, öğrencide derste işlenecek konularda anlamlı bir ilişki kurarak bilginin yapılandırılmasına yardımcı olacak ve öğretmenlik uygulamasında da bu bilgilerin kullanımına olanak sağlayacaktır. Aytaçlı'nın(2012,s170) İlköğretim Matematik Öğretmenliği Lisans Programında Yer Alan Okul Deneyimi Ve Öğretmenlik Uygulaması Derslerinin Değerlendirilmesi Adlı Araştırmasında Öğretmen adaylarının yarısı Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulamaları derslerinin hedeflerinin bildirilmesi amacıyla çalışma yapıldığını belirtmekte ve hedeflerin bildirilmesi amacıyla yapılan bu çalışmaları yararlı bulmaktadır.



**Soru:3 –“ Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinin bizlere ne kazandıracağı hakkında bilgi verildi. ”**

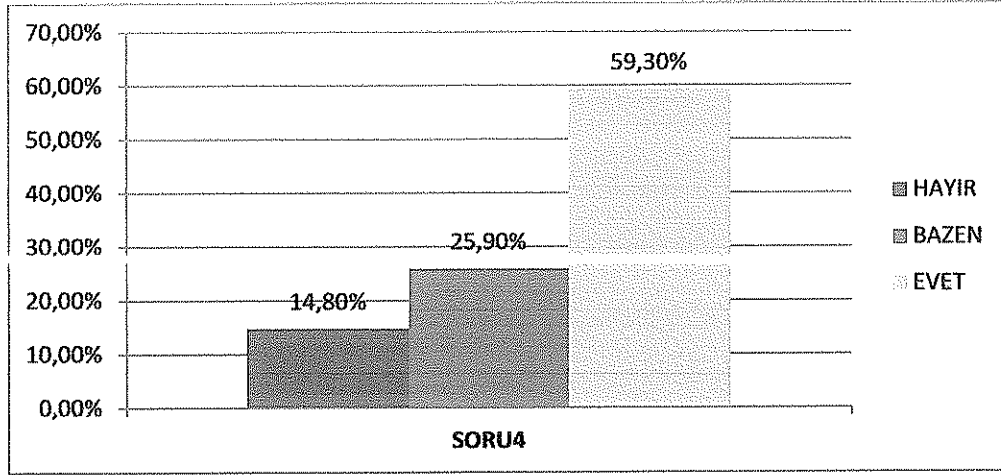


Grafik-5

- %9.3 Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinin bizlere ne kazandıracağı hakkında hiç bilgi verilmediğini,
- % 32.4 Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinin bizlere ne kazandıracağı hakkında bazen bilgi verildiğini,
- %58.3 Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinin bizlere ne kazandıracağı hakkında bilgi verildiğini ifade etmiştir.

Grafik-5'te verilen“ Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinin bizlere ne kazandıracağı hakkında bilgi verildi. ” sorusunu cevaplayan öğrencilerin cevapları değerlendirildiğinde öğrencilerin yarıdan fazlası %58,3 Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinin bizlere ne kazandıracağı hakkında bilgi verildiğini, % 32.4 bazen bilgi verildiğini, %9.3 hiç bilgi verilmediğini ifade etmiştir. Bu bilginin verilmesi öğrencilerin % 58,3'ünün hedeften ve içerikten haberdar edilmesine ayrıca kazanımların ne olacağı hakkında bilgi sahibi olmasına olanak sağlamaktadır.

**Soru:4 – “Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 dersleri verilen yönerge doğrultusunda işlendi.”**

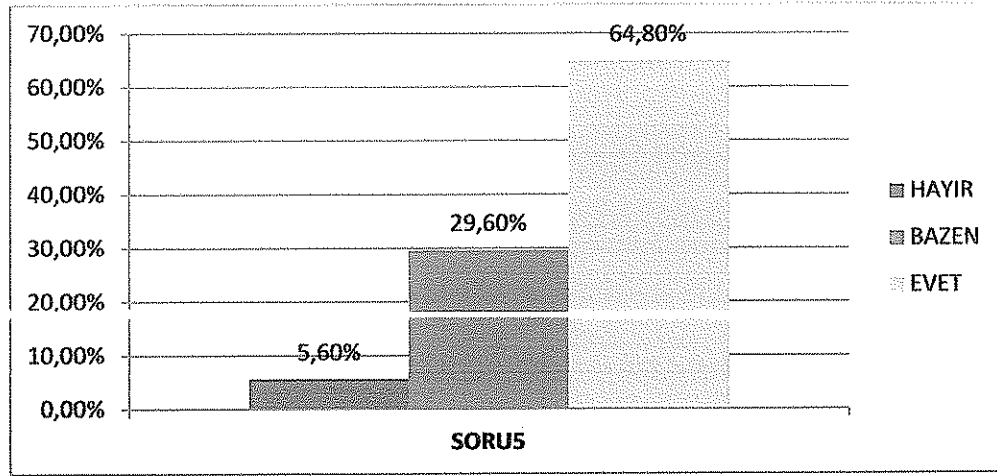


Grafik-6

- %14.8- Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 dersleri verilen yönerge doğrultusunda işlenmediğini,
- %25.9- Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 dersleri verilen yönerge doğrultusunda bazen işlendiğini,
- %59,3- Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 dersleri verilen yönerge doğrultusunda işlendiğini ifade etmiştir.

Grafik-6’da verilen “Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 dersleri verilen yönerge doğrultusunda işlendi.” sorusunu cevaplayan öğrencilerin cevapları değerlendirildiğinde öğrencilerin yarıdan fazlası %59,3’ü Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 dersleri verilen yönerge doğrultusunda işlendiğini, %25,9 bazen işlendiğini, %14,8 işlenmediğini ifade etmiştir. Grubun %59,3’ü yönerge doğrultusunda ders işlenmesiyle ilk derste verilen yönerge ne öğrenileceği ve dersin içeriği hakkında ön bilgi sahibi olmaktadırlar. Dersin bu yönerge doğrultusunda işlenmesi önceden belirlenen kazanımlara ve hedeflere ulaşılmasına yardımcı olur. Dağıtılan yönerge dışında ders işlenmesi hedeflerin ve kazanımların amacına ulaşmamasına ayrıca yönerge verilen öğrencilerin hedeften haberdar olmamasına neden olmaktadır. Buda ders veriminin düşmesine neden olmaktadır.

**Soru:5 – “Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 dersleri birbirleriyle bağlantılıydı.”**

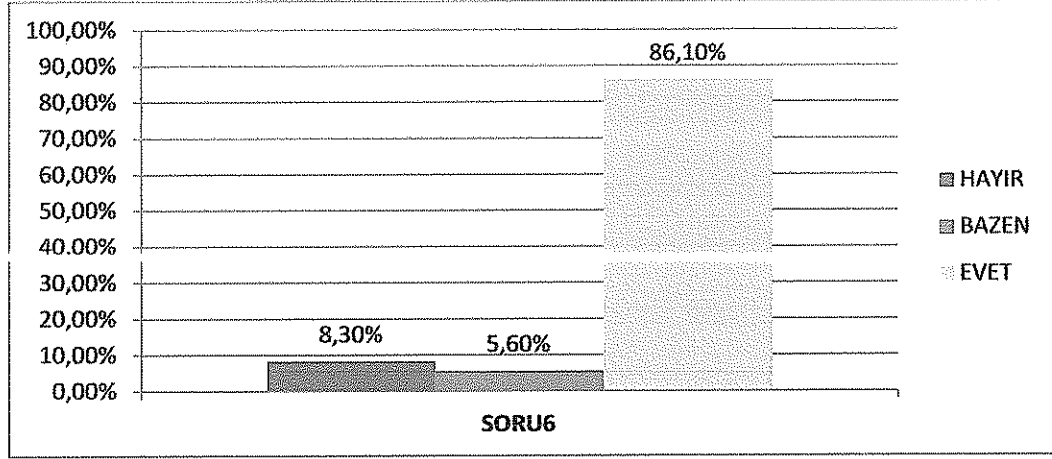


Grafik-7

- %5.6’sı Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 dersleri birbirleriyle bağlantılı olmadığını,
- %29.6’sı Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 dersleri birbirleriyle biraz bağlantılı olduğunu,
- %64.8’sı Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 dersleri birbirleriyle bağlantılı olduğunu ifade etmiştir.

Grafik-7’de verilen “Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 dersleri birbirleriyle bağlantılıydı.” sorusunu cevaplayan öğrencilerin cevapları değerlendirildiğinde öğrencilerin yarıdan fazlası %64,8’sı Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 dersleri birbirleriyle bağlantılı olduğunu, %29,6’sı biraz bağlantılı olduğunu, %5.6’sı bağlantılı olmadığını ifade etmiştir. Özel Öğretim Yöntemleri 1 dersinde verilen bilgiler Özel Öğretim Yöntemleri 2 ile anlamlı bir ilişki içinde olması gerekmektedir. Öğrencilerin %64,8’i her iki deste edinilen bilgileri birbiriyle bağlantısını kurarak bilgiyi anlamlı bir bütün haline getirebilir. Uçgun’un (2010s717-718) “Özel Öğretim Yöntemleri” Dersinin Türkçe Öğretmeni Yetiştirme Sürecine Katkısı adlı araştırma makalesinde; Kur tanımına göre Özel Öğretim Yöntemleri II dersinin temeli niteliğinde olan Özel Öğretim Yöntemleri I dersinin de alan kodlu olması ve alan eğitimi uzmanları tarafından okutulması gerekir. Türkçe eğitimi bölümleri için hazırlanacak özel öğretim yöntemleri ders kitaplarında da bu tamamlayıcılık göz önünde bulundurulmalıdır.

**Soru:6- Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerine giren öğretim elemanı derse karşı ilgiliydi. ''**



Grafik8

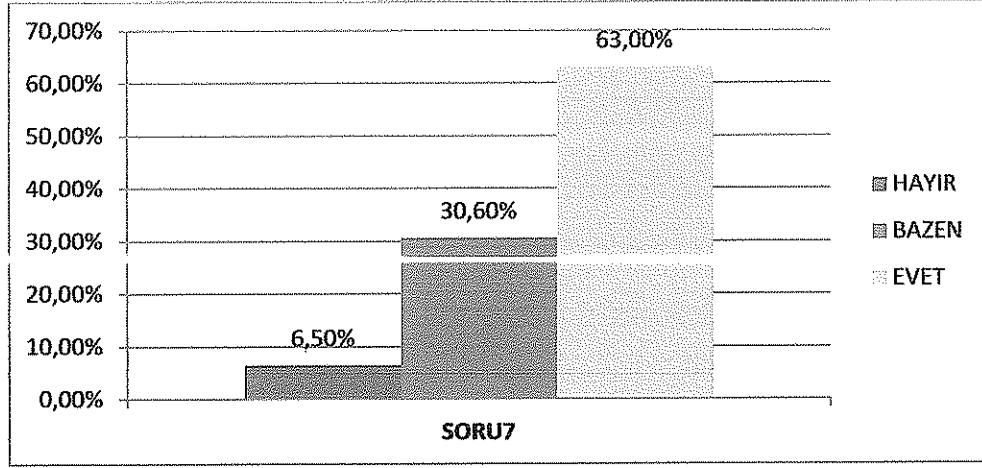
- %8.3 Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerine giren öğretim elemanı derse karşı hiç ilgili olmadığını,
- % 5.6 Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerine giren öğretim elemanı derse karşı bazen/biraz ilgili olduğunu,
- %86.1 Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerine giren öğretim elemanı derse karşı ilgili olduğunu ifade etmiştir.

Grafik-8’de verilen “Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerine giren öğretim elemanı derse karşı ilgiliydi.” sorusunu cevaplayan öğrencilerin cevapları değerlendirildiğinde öğrencilerin %86.1 Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerine giren öğretim elemanı derse karşı ilgili olduğunu, % 5.6 bazen/biraz ilgili olduğunu, %8.3 hiç ilgili olmadığını ifade etmiştir. Dersin içeriğinin yanı sıra derse giren öğretim elemanının derse karşı tutum ve davranışları dersin işlenişini, öğrencinin derse karşı tutumu olumlu yönde etkileyecek ve dersin verimliliğini artıracaktır. Ayrıca Türe’nin(2007,s53). Eğitimde Ve Öğretimde Bir Araç Olarak Görsel Sanatlar Eğitiminin Öğrencilere Sağladığı Katkılar adlı araştırmasında belirttiği gibi “Eğitimsel anlamda sanatsal öğrenme, öğretmen-öğrenci arasında önceden programlanmış estetiksel etkinlikler çerçevesinde oluşan amaçlı, anlamlı ilişkilerle gerçekleşir. Öğretim elemanı öğrencilere örnek olacak Öğretim Uygulamalarında öğrenciler de aynı tutum ve davranışları sergileyeceklerdir. Bu araştırma sonuçları gösteriyor ki öğretim elemanı ve

öğrenci arasındaki iletişimin, tutum ve davranışlarla dersin verimliliği artırarak eğitimin kalitesini de artırmış olacaktır.

Aytaçlı'nın(2012,s171) İlköğretim Matematik Öğretmenliği Lisans Programında Yer Alan Okul Deneyimi Ve Öğretmenlik Uygulaması Derslerinin Değerlendirilmesi Adlı Araştırmasında Öğretmen adayları Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulamaları derslerinin olduğu dönemlerde başka ders alınmamasını veya bu derslerin her dönem olmasını, aktif uygulamanın arttırılmasını, öğretim elemanı-uygulama öğretmenin daha fazla geribildirim vermesini, farklı uygulama öğretmenlerinin derslerini gözlemleyerek onların da kendilerini gözlemlemesini, uygulama öğretmenin titizlikle seçilmesini ve denetim-takibin arttırılmasını önermektedir. DİLMAÇ,O ve DİLMAÇ ,S. (2007,s148) Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalında Öğretmenlik Uygulaması Dersinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi adlı araştırmasında; Öğretim elemanları öğretmenlik uygulaması hakkın da öğrencilerine gerekli bilgileri önceden vermelidir ve öğretmen adayları öğretim yöntem ve tekniklerini kullanma konusunda yeterli bilgi ve beceriyle donatılmalıdır.

**Soru:7- “Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerine giren öğretim elemanının bilgileri günceldi. ”**

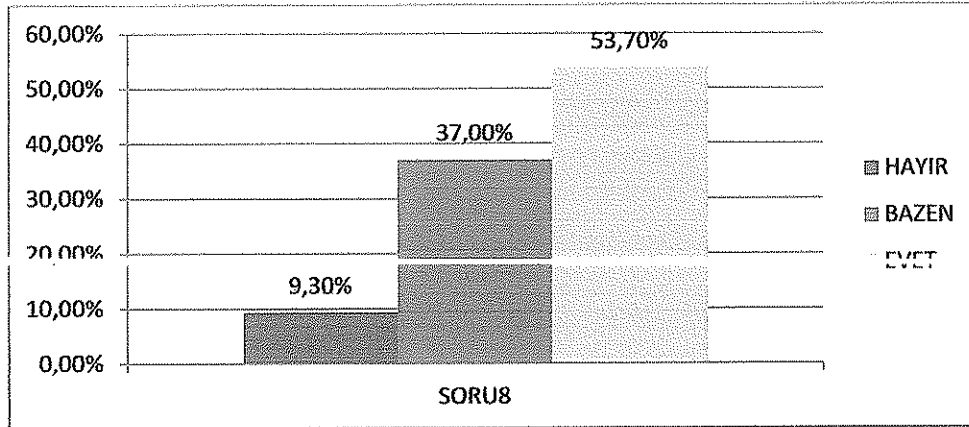


Grafik-9

- %6.5'i Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerine giren öğretim elemanının bilgilerinin güncel olmadığını,
- %30.6'sı Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerine giren öğretim elemanının bilgilerinin bazen/biraz güncel olduğunu,
- %63.0'ü Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerine giren öğretim elemanının bilgileri güncel olduğunu ifade etmiştir.

Grafik-9'da verilen“Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerine giren öğretim elemanı bilgileri günceldi. ”sorusunu cevaplayan öğrencilerin cevapları değerlendirildiğinde öğrencilerin %63.0'ü Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerine giren öğretim elemanı bilgileri güncel olduğunu, %30.6'sı bazen/biraz güncel olduğunu, %6.5'i güncel olmadığını ifade etmiştir. Öğretim elemanının bilgilerinin güncel olması hem günümüz eğitim sistemindeki yenilikleri yakından takip etmesine hem de işlenecek konularla ilgili güncel bilgileri öğrencilerle paylaşarak yeni bilgilerin kazanımına olanak sağlamaktadır. Bu açıdan grubun %63.0'ü bunu ortaya koymaktadır. Bağcıoğlu'nun (1997,s.148) da Genel, Mesleki Ve Teknik Eğitim Fakültelerindeki Öğretmenlik Uygulaması Dersine İlişkin Öğretim Elemanı Ve Öğrenci Görüşleri adlı araştırmasında öğretmen adaylarının alan bilgilerinin yeterli olması sağlanmalıdır. Öğretmenlik Uygulaması ve alan bilgisi derlerini yürüten öğretim elemanları bu konuda iş birliği içinde çalışmalıdır diyerek öğretim elemanının hem bilgisinin güncelliği hem de bunların paylaşılması gerekliliğini destekler niteliktedir

**Soru:8- “Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerine giren öğretim elemanının tutumu derse karşı ilgi ve merakını artırdı. ”**

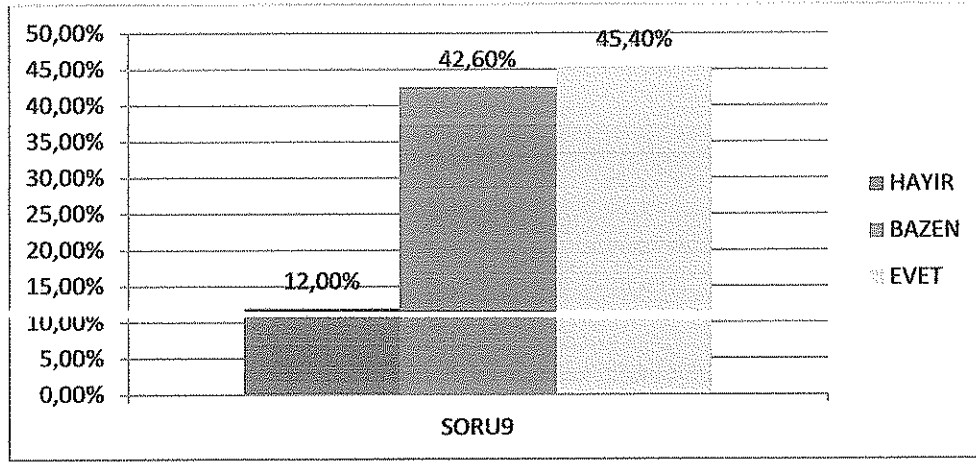


Grafik-10

- %9.3'ü Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerine giren öğretim elemanının tutumu derse karşı ilgi ve merakını ( hiç/hayır) artırmadığını,
- %37.0 Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerine giren öğretim elemanının tutumu derse karşı ilgi ve merakını bazen artırdığını,
- %53.7 Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerine giren öğretim elemanının tutumu derse karşı ilgi ve merakını artırdığını ifade etmiştir.

Grafik-10'da verilen“Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerine giren öğretim elemanının tutumu derse karşı ilgi ve merakını artırdı. ”sorusunu cevaplayan öğrencilerin cevapları değerlendirildiğinde öğrencilerin yarısı %53,7 Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerine giren öğretim elemanının tutumu derse karşı ilgi ve merakını artırdığını, %37.0 bazen artırdığını, %9.3'ü ( hiç/hayır) artırmadığını, ifade etmiştir. Öğretim elemanı öğrenciyi derse karşı güdümlemesi öğrencinin derste dikkat ve ilgisini dinamik tutmasına yardımcı olmaktadır. Buda dersin verimliliğini artırarak başarıyı da doğru orantıda artırmasına yardımcı olmaktadır. AYTAÇ'ın (2010 s.59) Öğretmenlik Uygulaması Dersi Kapsamında Uygulama Öğretim Elemanlığının Değerlendirilmesi adlı araştırmasında Öğretmenlik Uygulaması dersi kapsamında öğretim elemanlarının uygulama öğretim elemanı olarak seçiminde belirli ölçütlerin oluşturulması için çalışılmalıdır. Öğretim elemanlarının anabilim dalı üyesi olma ve akademik unvan gibi özelliklerinden ziyade, eğitim bilimleri ve öğretim yöntemlerine ilişkin bilgi ve uygulama geçmişlerine bakılması gerektiğini bu özelliklere sahip öğretim elemanlarının Öğretmenlik Uygulaması dersi kapsamında öğretmen adaylarına daha nitelikli mesleki rehberlik hizmeti verebileceklerini ortaya koymaktadır.

**Soru:9 - Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinde teorik konulara yer verildi. ”**



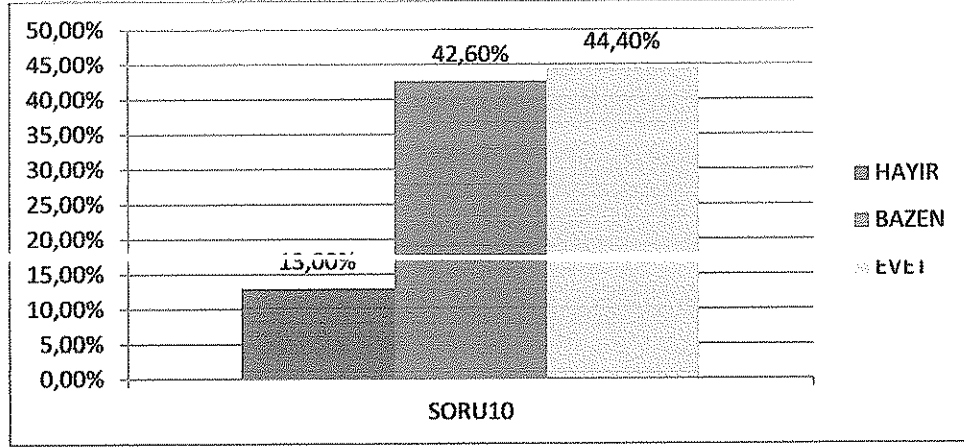
Grafik-11

- %12.0 Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinde teorik konulara yer (hiç/hayır)verilmediğini,
- %42.6 Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinde teorik konulara bazen yer verildiğini,
- %45.4 Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinde teorik konulara yer verildiğini ifade etmişlerdir.

Grafik-11’de verilen “Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinde teorik konulara yer verildi. ”sorusunu cevaplayan öğrencilerin cevapları değerlendirildiğinde öğrencilerin %45.4 Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinde teorik konulara yer verildiğini, %42.6 bazen yer verildiğini, %12.0 (hiç/hayır)verilmediğini ifade etmişlerdir. Özel Öğretim Yöntemleri bu aşamada teorik konuların nasıl işlendiğini, hangi yöntem ve tekniklerin kullanıldığını, nelere dikkat edilmesi gerektiği gibi konularda da bilgi vermektedir.



**Soru:10 – “Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerindeki teorik konular bilgilerimi ve derse bakış açımı değiştirdi. ”**

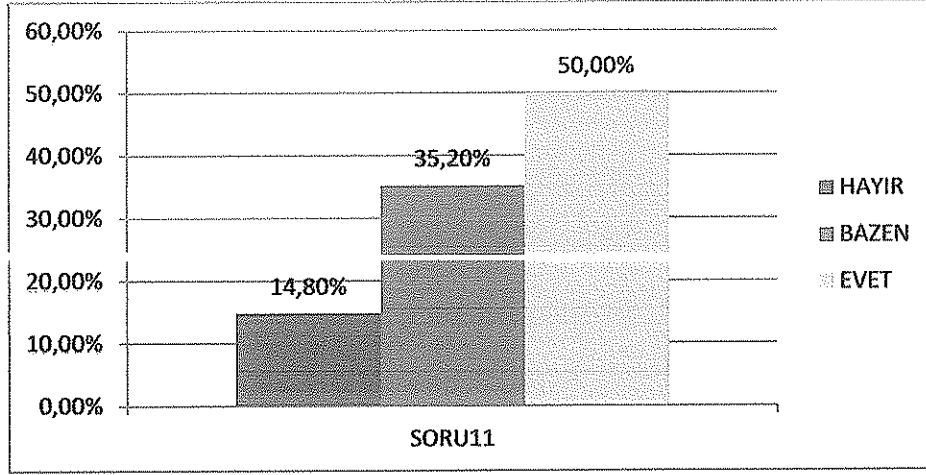


Grafik-12

- %13.0 Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerindeki teorik konular bilgilerimi ve derse bakış açımı(hayır/hiç) değiştirmedir,
- %42.6 Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerindeki teorik konular bilgilerimi ve derse bakış açımı(biraz)bazen değiştirdi,
- %44.4 Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerindeki teorik konular bilgilerimi ve derse bakış açımı değiştirdiğini ifade etmişlerdir.

Grafik-12’te verilen“Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerindeki teorik konular bilgilerimi ve derse bakış açımı değiştirdi. ”sorusunu cevaplayan öğrencilerin cevapları değerlendirildiğinde öğrencilerin %44.4 Özel öğretim yöntemleri 1 ve 2 derslerindeki teorik konular bilgilerimi ve derse bakış açımı değiştirdiğini, %42.6 (biraz)bazen değiştirdi, %13.0 (hayır/hiç) değiştirmediğini ifade etmişlerdir. Sanat eğitimi pratiğin yanı sıra teorik konuları da içermektedir.

**Soru:11- “Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerindeki teorik konuları öğretmenlik uygulamasında(staj) ders işleme süresi içinde kullandım. ”**

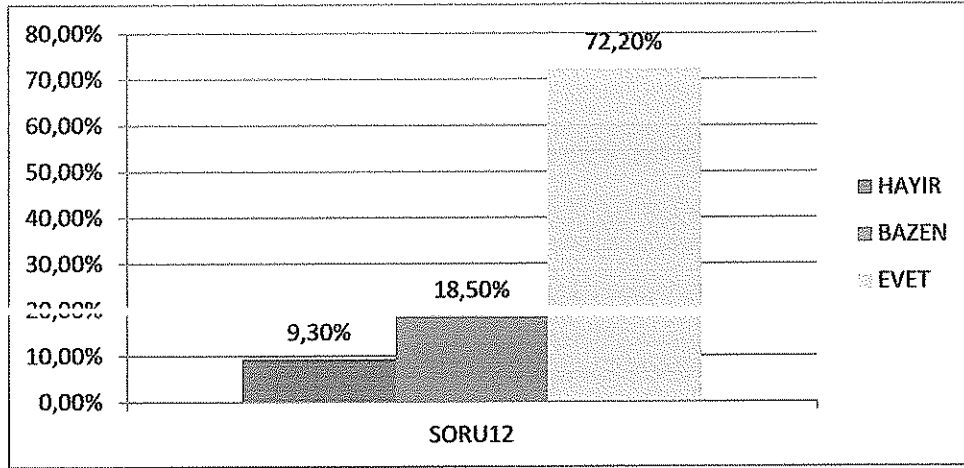


Grafik-13

- %14.8 Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerindeki teorik konuları öğretmenlik uygulamasında(staj) ders işleme süresi içinde kullanmadığını(hayır/hiç),
- %35.2 Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerindeki teorik konuları öğretmenlik uygulamasında(staj) ders işleme süresi içinde bazen kullandığını,
- %50.0 Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerindeki teorik konuları öğretmenlik uygulamasında(staj) ders işleme süresi içinde kullandığını ifade etmişlerdir.

Grafik-13’te verilen“Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerindeki teorik konuları öğretmenlik uygulamasında(staj) ders işleme süresi içinde kullandım. ”sorusunu cevaplayan öğrencilerin cevapları değerlendirildiğinde öğrencilerin %50.0 Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerindeki teorik konuları öğretmenlik uygulamasında(staj) ders işleme süresi içinde kullandığını %35.2 bazen kullandığını,%14.8(hayır/hiç), kullanmadığını ifade etmişlerdir. Grubun çoğunluğu işlenen teorik konuları öğretmenlik uygulamasında uygulayarak Özel Öğretim Yöntemleri dersindeki öğrenmelerini aktarabilmişlerdir. Bu dersin amaçlarına ulaştığının bir göstergesidir.

**Soru:12 – “Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinde çeşitli öğretim yöntemleri kullanıldı.”**



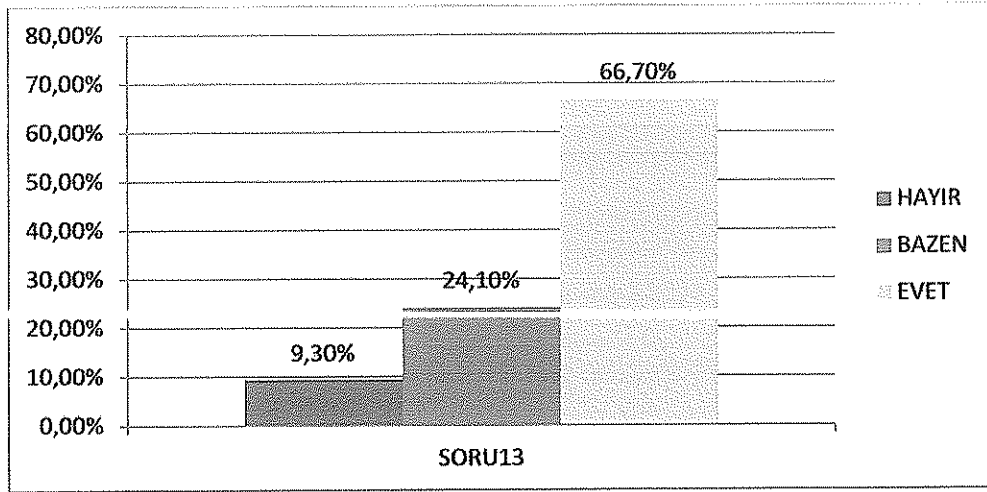
Grafik-14

- %9.3 Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinde çeşitli öğretim yöntemlerinin (hayır/hiç) kullanılmadığını,
- %18.5 Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinde çeşitli öğretim yöntemlerinin bazen kullanıldığını,
- %72.2 Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinde çeşitli öğretim yöntemlerinin kullanıldığını ifade etmişlerdir.

Grafik-14’te verilen “Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinde çeşitli öğretim yöntemleri kullanıldı.” sorusunu cevaplayan öğrencilerin cevapları değerlendirildiğinde %72.2 Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinde çeşitli öğretim yöntemlerinin kullanıldığını, %18.5 bazen kullanıldığını, %9.3 (hayır/hiç) kullanılmadığını ifade etmişlerdir. Grubun neredeyse tamamı Özel Öğretim Yöntemleri dersinin amaç ve kapsamında yer alan çeşitli yöntemlerin kullanılması ve bu alanda gelişen yeniliklerin takip edilmesi gerekliliğini göstermektedir. AYKUT’un (2004,s33-42)Günümüzde Görsel Sanatlar Eğitiminde Kullanılan Yöntemler adlı araştırmasının sonuçlarını yazdığı makalesinde değişim sürecinde karşılaşılan güçlüklerin aşılmasında genç görsel sanatlar eğitimcilerine düşen görevler oldukça fazla olduğunu özellikle görsel sanatlar eğitiminde alanda oluşan yenilikleri takip etmek zorunda olduğumuzu ortaya koymuştur. Kazu (1996 s141) tarafından yapılan Öğretmen yetiştirmede mikro öğretim yönteminin etkililiği adlı araştırmasının sonuçları da konuyla ilgili sınıf tartışmasını yöntemde, dersi zevkli kılacak değişik yöntem ve teknikleri kullanmada, öğrencileri soru sormaya teşvik etmede, öğrenci sorularını cevaplamada, öğrencilerin kendi aralarında konuşmalarını önlemede daha fazla güçlük çekilmesi ve bu açıdan üzerinde

durulacak becerilerin gözden geçirilmesi ihtiyacının olduğunu ortaya koymaktadır. Bu da çeşitli öğretim yöntem ve tekniklerin ders içerisinde kullanılarak ortadan kaldırılabilir.

Soru:13“Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinde öğrenci odaklı ders işlendi. ”

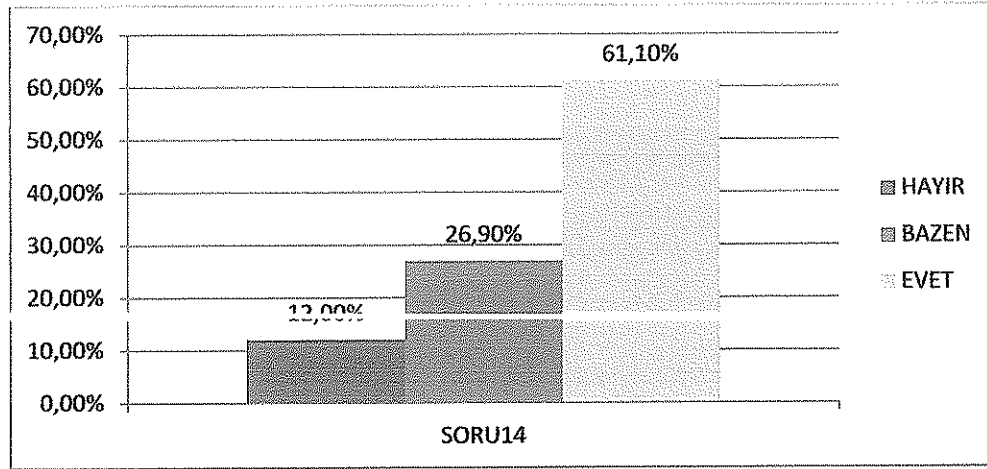


Grafik-15

- %9.3 Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinde öğrenci odaklı ders(hayır/hiç) işlenmediğini,
- %24.1 Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinde öğrenci odaklı bazen ders işlendiğini,
- %66.7' Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinde öğrenci odaklı ders işlendiğini ifade etmişlerdir.

Grafik-15'te verilen“Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinde öğrenci odaklı ders işlendi. ” sorusunu cevaplayan öğrencilerin cevapları değerlendirildiğinde öğrencilerin %66.7' Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinde öğrenci odaklı ders işlendiğini %24.1 bazen ders işlendiğini, %9.3 (hayır/hiç) işlenmediğini ifade etmişlerdir. Eğitimde bireysel farklılıklar göz önünde bulundurulmalıdır ve öğrenci odaklı ders işlenmelidir. Bu etkin öğrenmenin ön koşuludur. Öğrenciyi eğitim etkinliklerinin içine çekerek öğrenmede birincil yaşantılar kazanmasına ve verimliliğin artmasına yardımcı olmaktadır.

**Soru:14-“ Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 dersleri proje temeli bir derstir.”**

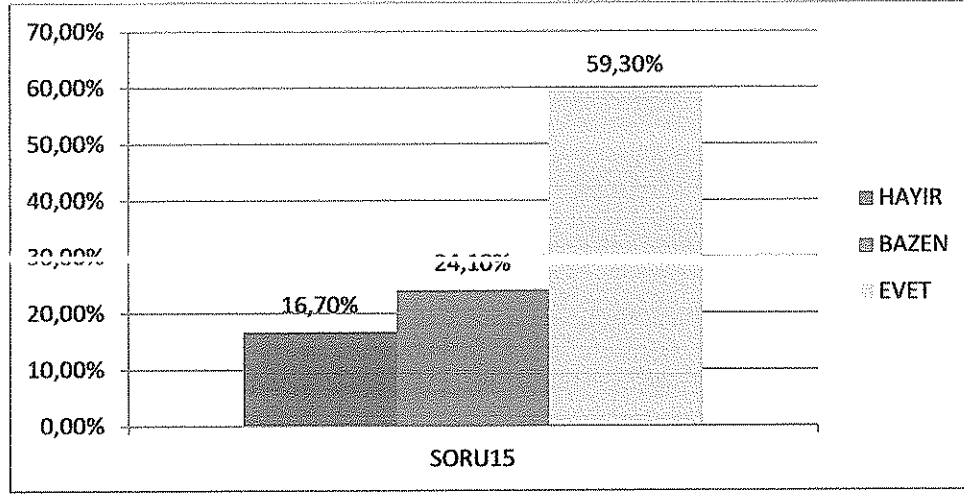


Grafik-16

- %12.0 Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 dersleri proje temeli bir ders olmadığını,
- %26.9 Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 dersleri bazen (biraz)proje temeli bir ders olduğunu,
- %61.1' Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 dersleri proje temeli bir ders olduğunu ifade etmişlerdir.

Grafik-16'da verilen-“ Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 dersleri proje temeli bir derstir.”sorusunu cevaplayan öğrencilerin cevapları değerlendirildiğinde öğrencilerin %61.1' Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 dersleri proje temeli bir ders olduğunu, %26.9 biraz proje temelli olduğunu, %12.0 proje temeli bir ders olmadığını ifade etmişlerdir. Dersin içeriğinde projelere yer verilmesi süreç içinde ortaya çıkan ürünler ve fikirlerde de yaratıcılığın ve farklılaşmanın ortaya çıkmasına yardımcı olmaktadır. Bu eğitim etkinliklerinin de çeşitlenmesine yardımcı olmaktadır.

**Soru:15 – “Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinde karikatür nedir, nasıl hazırlanır ve ne amaçla kullanılacağı konusunda bilgiler verildi. ”**

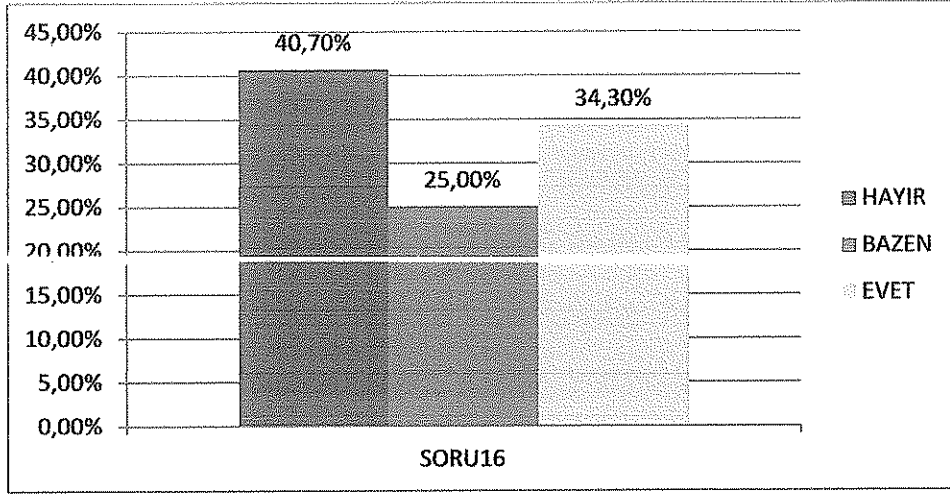


Grafik-17

- %16.7 Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinde karikatür nedir, nasıl hazırlanır ve ne amaçla kullanılacağı konusunda bilgiler verilmediğini(hayır/hiç),
- %24.1, Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinde karikatür nedir, nasıl hazırlanır ve ne amaçla kullanılacağı konusunda bazen (biraz)bilgiler verildiğini,
- %59.3' Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinde karikatür nedir, nasıl hazırlanır ve ne amaçla kullanılacağı konusunda bilgiler verildiğini ifade etmişlerdir.

Grafik-17’de verilen“Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinde karikatür nedir, nasıl hazırlanır ve ne amaçla kullanılacağı konusunda bilgiler verildi. ”sorusunu cevaplayan öğrencilerin cevapları değerlendirildiğinde öğrencilerin %59.3' Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinde karikatür nedir, nasıl hazırlanır ve ne amaçla kullanılacağı konusunda bilgiler verildiğini, %24.1, bazen (biraz)bilgiler verildiğini, %16.7 verilmediğini(hayır/hiç) ifade etmişlerdir. Grubun yarısından fazlası işlenen konunun hedef ve amaçları hakkında bilgilendirilerek konuya ilişkin ön bilgi sahibi olarak derse girmişlerdir. Öğrenci hedeften haberdar edilmiştir.

**Soru:16-“ Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinde karikatür konusunu öğretmenlik uygulamasında (staj) uyguladım.”**



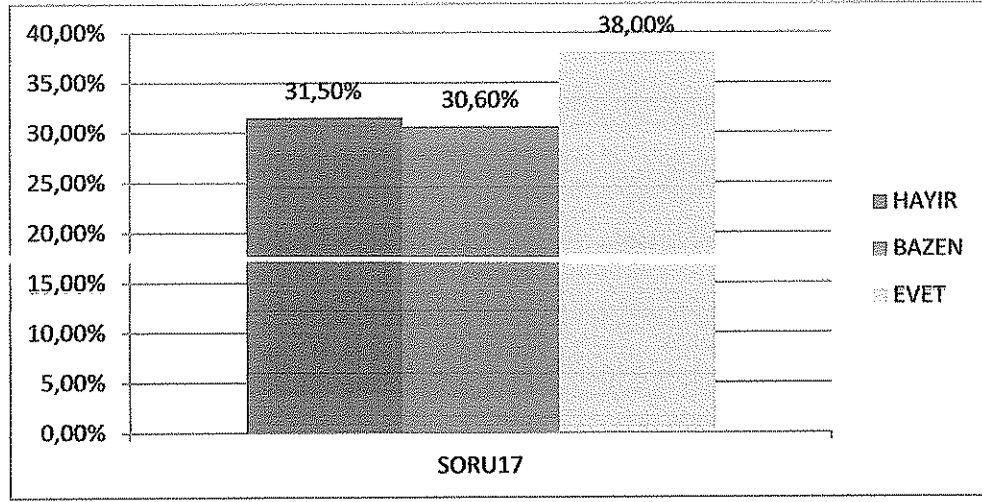
Grafik-18

- %40.7 Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinde karikatür konusunu öğretmenlik uygulamasında (staj) uygulamadığını(hayır/hiç)
- %25.0, Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinde karikatür konusunu öğretmenlik uygulamasında (staj)bazen uyguladığını,
- %34.3' Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinde karikatür konusunu öğretmenlik uygulamasında (staj) uyguladığını ifade etmişlerdir.

Grafik-18’de verilen“ Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinde karikatür konusunu öğretmenlik uygulamasında (staj) uyguladım.” sorusunu cevaplayan öğrencilerin cevapları değerlendirildiğinde öğrencilerin, %34.3' Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinde karikatür konusunu öğretmenlik uygulamasında (staj) uyguladığını, %25.0' i bazen uyguladığını, %40.7 uygulamadığını(hayır/hiç) ifade etmişlerdir. Karikatür konusu Öğretmenlik Uygulaması sırasında öğrencilerin hem dikkatini çekecek hem de eğitim etkinliklerinin daha eğlenceli geçmesine yardımcı olan bir etkinliktir. Bu etkinliğin öğretim sırasında kullananların oranı oldukça düşüktür.



**Soru:17-“Karikatür konusunu Öğretmenlik Uygulamasında öğrencilerin derse olan ilgi ve dikkatini dinamik tutmama yardımcı oldu.”**

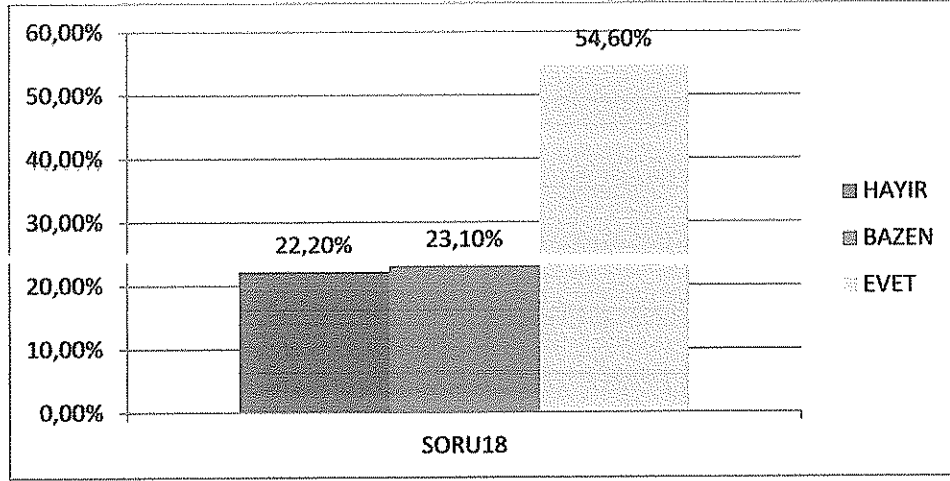


Grafik-19

- %31.5'i Karikatür konusunu Öğretmenlik Uygulamasında öğrencilerin derse olan ilgi ve dikkatini dinamik tutmasına yardımcı olmadığını,
- %30.6'sı Karikatür konusunu Öğretmenlik Uygulamasında öğrencilerin derse olan ilgi ve dikkatini dinamik tutmasına biraz yardımcı olduğunu
- %38.0'ı Karikatür konusunu Öğretmenlik Uygulamasında öğrencilerin derse olan ilgi ve dikkatini dinamik tutmasına yardımcı olduğunu ifade etmişlerdir.

Grafik-19'da verilen“Karikatür konusunu Öğretmenlik Uygulamasında öğrencilerin derse olan ilgi ve dikkatini dinamik tutmama yardımcı oldu.” sorusunu cevaplayan öğrencilerin cevapları değerlendirildiğinde öğrencilerin %38.0'i Karikatür konusunu Öğretmenlik Uygulamasında öğrencilerin derse olan ilgi ve dikkatini dinamik tutmasına yardımcı olduğunu, %30.6'sı biraz yardımcı olduğunu, hiç %31.5'i yardımcı olmadığını ifade etmişlerdir. Grafik-18'de yer alan karikatür konusunu Öğretmenlik Uygulamasında kullanan öğretmen adaylarının oranı ile bu konuyla öğrencilerin ilgi ve dikkatlerini çekmeyi başaran öğretmen adaylarının oranı neredeyse aynıdır. Bu konuyu Öğretmenlik Uygulamasında uygulayan öğretmen adayları da ders süresince öğrencilerin ilgi ve dikkatlerini dinamik tutarak Özel Öğretim Yöntemleri dersinin olumlu sonuçlarını almışlardır.

**Soru:18- “Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinde animasyon nedir, nasıl hazırlanır ve ne amaçla kullanılacağı konusunda bilgiler verildi. ”**

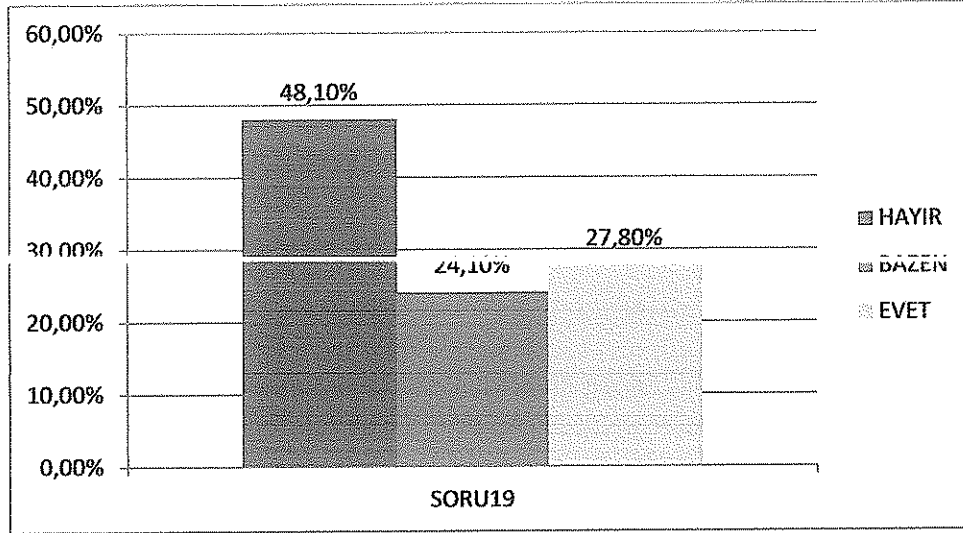


Grafik-20

- %22.2’si Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinde animasyon nedir, nasıl hazırlanır ve ne amaçla kullanılacağı konusunda bilgilerin verilmediğini,
- %23.1’i Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinde animasyon nedir, nasıl hazırlanır ve ne amaçla kullanılacağı konusunda bilgilerin bazen/biraz verildiğini,
- %54.6’sı Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinde animasyon nedir, nasıl hazırlanır ve ne amaçla kullanılacağı konusunda bilgiler verildiğini ifade etmişlerdir.

Grafik-20’de verilen “Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinde animasyon nedir, nasıl hazırlanır ve ne amaçla kullanılacağı konusunda bilgiler verildi.” sorusunu cevaplayan öğrencilerin cevapları değerlendirildiğinde öğrencilerin %54.6’sı Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinde animasyon nedir, nasıl hazırlanır ve ne amaçla kullanılacağı konusunda bilgiler verildiğini, %23.1’i bazen/biraz verildiğini, %22.2’si bilgilerin verilmediğini ifade etmişlerdir. Grubun yarısından fazlası işlenen konunun hedef ve amaçları hakkında bilgilendirilerek konuya ilişkin ön bilgi sahibi olarak derse girmişlerdir. Öğrenci hedeften haberdar edilmiştir.

**Soru:19-“Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinde animasyon konusunu Öğretmenlik Uygulamasında uyguladım.”**

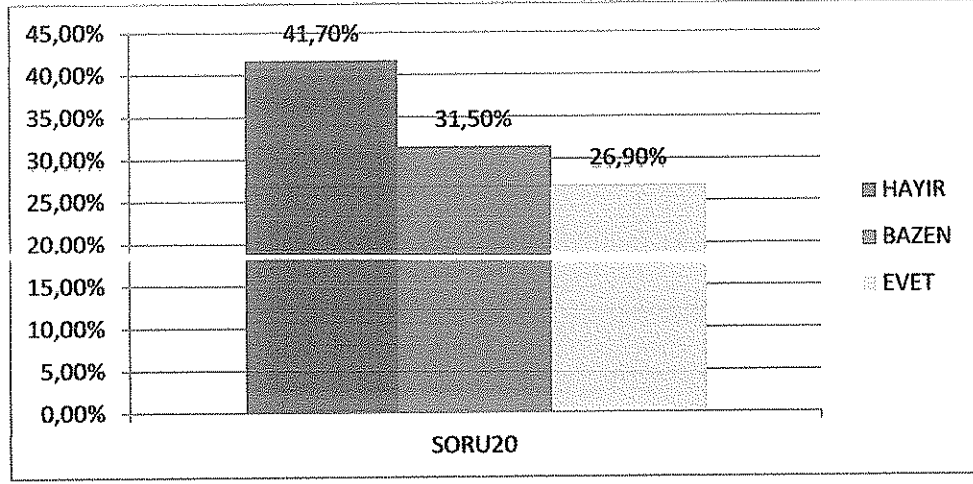


Grafik-21

- %48.1'i Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinde animasyon konusunu Öğretmenlik Uygulamasında uygulamadığını,
- %24.1'i Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinde animasyon konusunu Öğretmenlik Uygulamasında biraz uyguladığını,
- %27.8' i Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinde animasyon konusunu Öğretmenlik Uygulamasında uyguladığını ifade etmişlerdir.

Grafik-21'de verilen“Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinde animasyon konusunu Öğretmenlik Uygulamasında uyguladım. ”sorusunu cevaplayan öğrencilerin cevapları değerlendirildiğinde öğrencilerin %27,8' i Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinde animasyon konusunu Öğretmenlik Uygulamasında uyguladığını, %24.1'i biraz uyguladığını, %48.1'i uygulamadığını ifade etmişlerdir. Animasyon konusu eğlenceli ve bir o kadarda zaman alan ve uğraştırıcı bir etkinliktir. Animasyon konusu Özel Öğretim Yöntemleri dersinde işlenilmiş ancak Öğretmenlik Uygulamasında kullanılma oranı oldukça düşüktür.

**Soru:20- “Animasyon konusunu Öğretmenlik Uygulamasında öğrencilerin derse olan ilgi ve dikkatini dinamik tutmama yardımcı oldu.”**

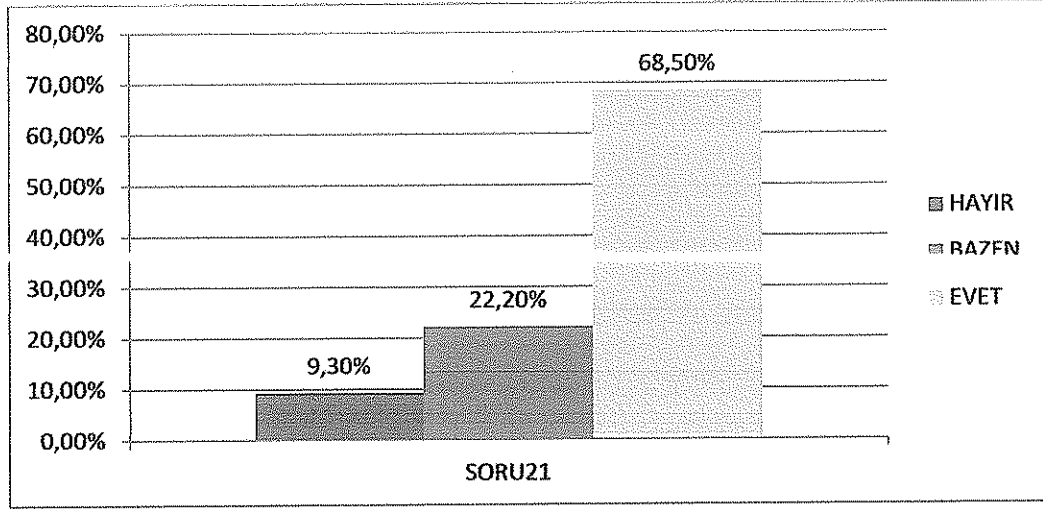


Grafik-22

- %41.7'si Animasyon konusunu Öğretmenlik Uygulamasında öğrencilerin derse olan ilgi ve dikkatini dinamik tutmasına yardımcı olmadığını,
- %31.5'i Animasyon konusunu Öğretmenlik Uygulamasında öğrencilerin derse olan ilgi ve dikkatini dinamik tutmasına biraz yardımcı olduğunu,
- %26.9'u Animasyon konusunu Öğretmenlik Uygulamasında öğrencilerin derse olan ilgi ve dikkatini dinamik tutmama yardımcı olduğunu ifade etmişlerdir.

Grafik-22'de verilen “Animasyon konusunu Öğretmenlik Uygulamasında öğrencilerin derse olan ilgi ve dikkatini dinamik tutmama yardımcı oldu.” sorusunu cevaplayan öğrencilerin cevapları değerlendirildiğinde öğrencilerin %26.9'u Animasyon konusunu Öğretmenlik Uygulamasında öğrencilerin derse olan ilgi ve dikkatini dinamik tutmama yardımcı olduğunu, %31.5'i biraz yardımcı olduğunu, %41.7'si yardımcı olmadığını ifade etmişlerdir. Bu konuyu Öğretmenlik uygulamasında uygulayan öğretmen adaylarının oranı düşük olduğundan, bununla doğru orantılı olarak öğrencilerin ilgi ve dikkatini dinamik tutmasına yardımcı oldu diyenlerin oranı da düşüktür. Bu etkinlik verimli olarak kullanılamamıştır.

**Soru:21- “Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinde görsel hikâye nedir, nasıl hazırlanır ve ne amaçla kullanılacağı konusunda bilgiler verildi. ”**

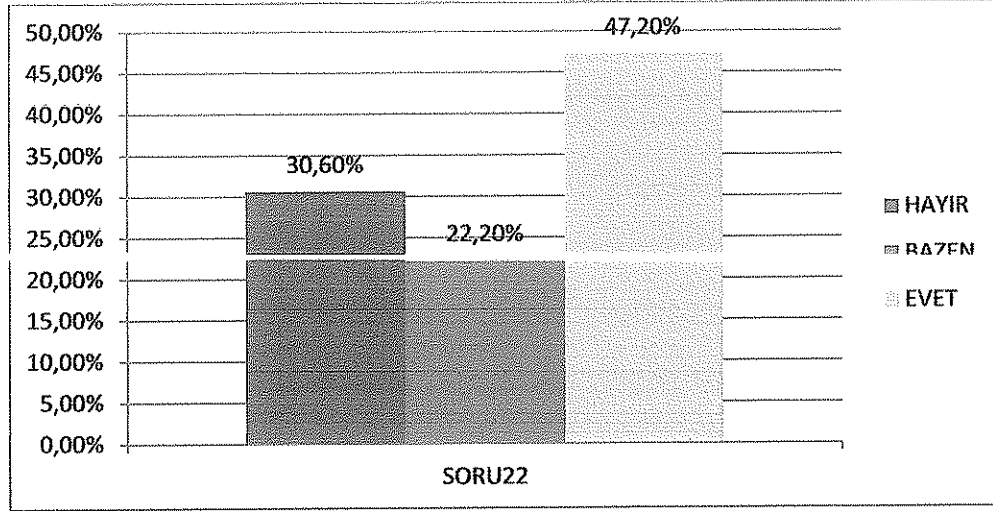


Grafik-23

- %9.3'ü Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinde görsel hikâye nedir, nasıl hazırlanır ve ne amaçla kullanılacağı konusunda bilgiler verilmediğini,
- %22.2'si Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinde görsel hikâye nedir, nasıl hazırlanır ve ne amaçla kullanılacağı konusunda bilgiler bazen /biraz verildiğini,
- %68.5'i Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinde görsel hikâye nedir, nasıl hazırlanır ve ne amaçla kullanılacağı konusunda bilgiler verildiğini ifade etmişlerdir.

Grafik-23'te verilen“Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinde görsel hikâye nedir, nasıl hazırlanır ve ne amaçla kullanılacağı konusunda bilgiler verildi. ” sorusunu cevaplayan öğrencilerin cevapları değerlendirildiğinde öğrencilerin %68.5'i Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinde görsel hikâye nedir, nasıl hazırlanır ve ne amaçla kullanılacağı konusunda bilgiler verildiğini, %22.2'si bazen /biraz verildiğini, %9.3'ü bilgiler verilmediğini ifade etmişlerdir. Grubun yarısından fazlası işlenen konunun hedef ve amaçları hakkında bilgilendirilerek konuya ilişkin ön bilgi sahibi olarak derse girmişlerdir. Öğrenci hedeften haberdar edilmiştir.

**Soru:22- “Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinde görsel hikâye konusunu Öğretmenlik Uygulamasında uyguladım.”**

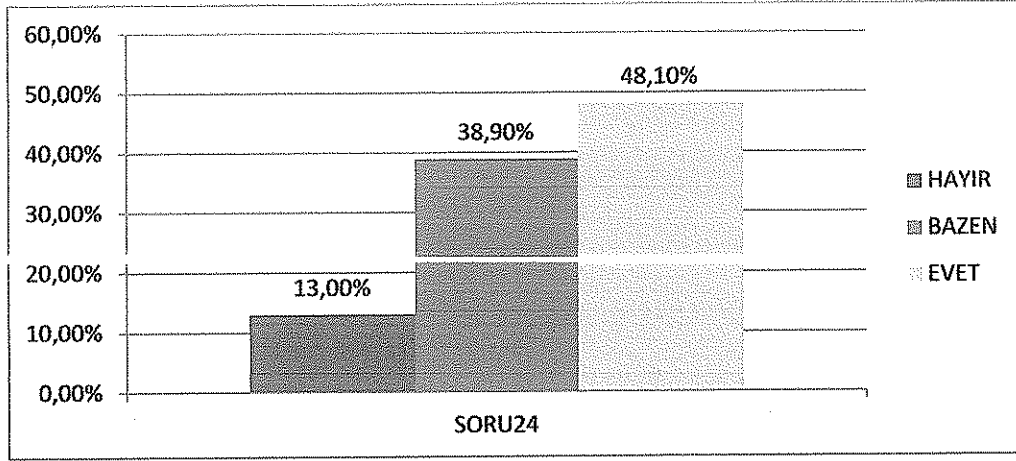


Grafik-24

- %30,6'sı Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinde görsel hikâye konusunu Öğretmenlik Uygulamasında uygulamadığını,
- %22.2'si Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinde görsel hikâye konusunu Öğretmenlik Uygulamasında bazen/biraz uyguladığını,
- %47.2'si Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinde görsel hikâye konusunu Öğretmenlik Uygulamasında uyguladığını ifade etmişlerdir.

Grafik-24'te verilen“Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinde görsel hikâye konusunu Öğretmenlik Uygulamasında uyguladım. ”sorusunu cevaplayan öğrencilerin cevapları değerlendirildiğinde öğrencilerin %47.2'si Özel öğretim yöntemleri 1 ve 2 derslerinde görsel hikâye konusunu Öğretmenlik Uygulamasında uyguladığını, %22.2'si bazen/biraz uyguladığını, %30,6'sı uygulamadığını, ifade etmişlerdir. Özel Öğretim Yöntemleri dersinde eğlenceli bir konu olan görsel hikâye konusu işlenmiş ancak Öğretmenlik Uygulamasında kullanım oranı düşüktür.

**Soru:23- “Görsel hikâye konusunu Öğretmenlik Uygulamasında (staj) öğrencilerin derse olan ilgi ve dikkatini dinamik tutmama yardımcı oldu.”**

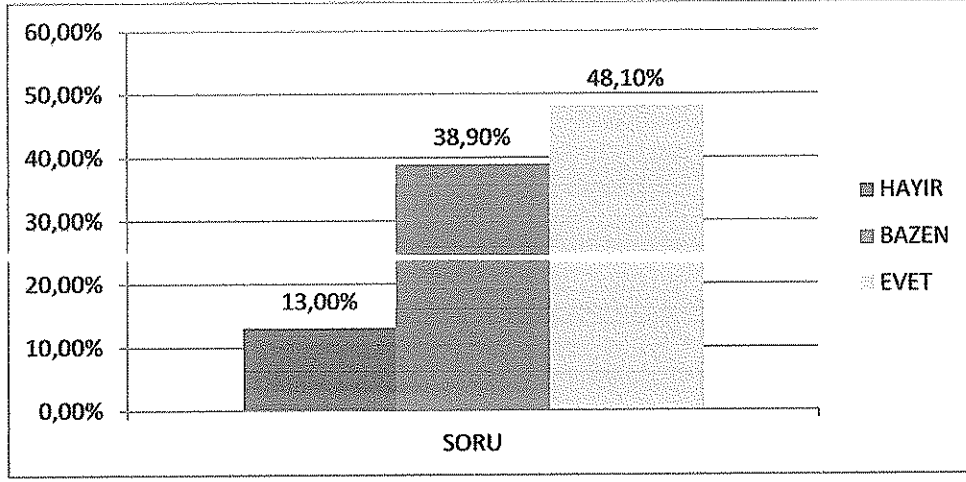


Grafik-25

- %15,7'si Görsel hikâye konusunu Öğretmenlik Uygulamasında (staj) öğrencilerin derse olan ilgi ve dikkatini dinamik tutmasına yardımcı olmadığını,
- %30,6'sı Görsel hikâye konusunu Öğretmenlik Uygulamasında (staj) öğrencilerin derse olan ilgi ve dikkatini dinamik tutmasına bazen/biraz yardımcı olduğunu,
- %53,7'si Görsel hikâye konusunu Öğretmenlik Uygulamasında (staj) öğrencilerin derse olan ilgi ve dikkatini dinamik tutmasına yardımcı olduğunu ifade etmişlerdir.

Grafik-25'te verilen “Görsel hikâye konusunu Öğretmenlik Uygulamasında (staj) öğrencilerin derse olan ilgi ve dikkatini dinamik tutmama yardımcı oldu.” sorusunu cevaplayan öğrencilerin cevapları değerlendirildiğinde öğrencilerin %53,7'si Görsel hikâye konusunu Öğretmenlik Uygulamasında öğrencilerin derse olan ilgi ve dikkatini dinamik tutmasına yardımcı olduğunu, %30,6'sı bazen/biraz yardımcı olduğunu, %15,7'si yardımcı olmadığını ifade etmişlerdir. Bu konu öğrencilerin yaratıcılıklarını ortaya çıkaran eğlenceli bir konudur. Bu konuyu Öğretmenlik Uygulamasında uygulayarak öğrencilerin ilgi ve dikkatini dinamik tutmasına yardımcı olduğunu ifade edenlerin oranı yarıdan fazladır. Bu etkinlik başarılı bir şekilde kullanılmıştır.

**Soru:24- “Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 dersinde hazırlanan projeler araştırma yapma isteğimi artırdı. ”**



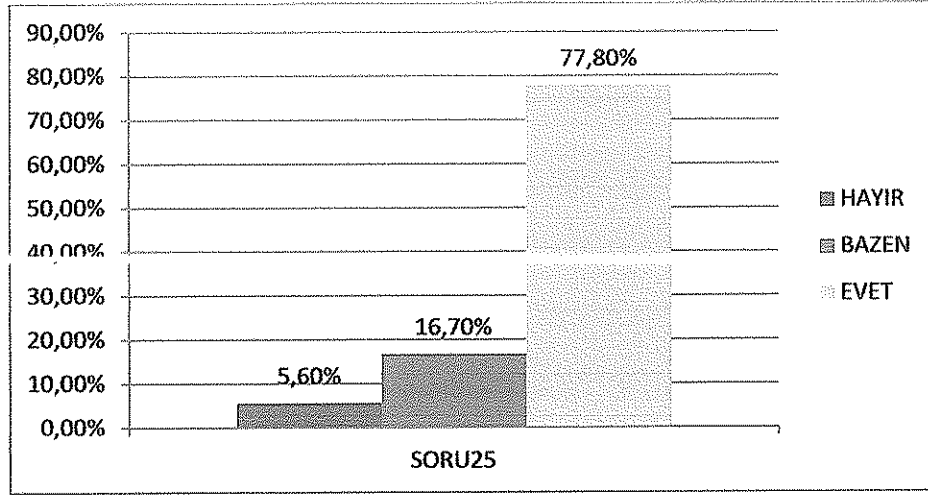
Grafik-26

- %13,0’ü Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 dersinde hazırlanan projeler araştırma yapma isteğini artırmadığını,
- %38,9’u Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 dersinde hazırlanan projeler araştırma yapma isteğini bazen/biraz artırdığını,
- %48,1’i Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 dersinde hazırlanan projeler araştırma yapma isteğini artırdığını ifade etmişlerdir.

Grafik-26’da verilen “Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 dersinde hazırlanan projeler araştırma yapma isteğimi artırdı. ” sorusunu cevaplayan öğrencilerin cevapları değerlendirildiğinde öğrencilerin %48,1’i Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 dersinde hazırlanan projeler araştırma yapma isteğini artırdığını, %38,9’u /biraz artırdığını, %13,0’ü isteğini artırmadığını ifade etmişlerdir. Ders içeriğine alınan konular öğrenciyi ne kadar çok güdülse öğrencinin araştırma, merakını giderme, yaratıcı fikirler ortaya koymasına olanak sağlamaktadır. Ancak grubun % 48,1’i bu konuda araştırma yapma isteğini artırdığını ifade etmiş, grubun geri kalan büyük kısmı ise araştırma isteğinin artırılmadığını ifade etmişlerdir.



**Soru:25- “Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinde uygulama ve sunumlara yer verildi. ”**

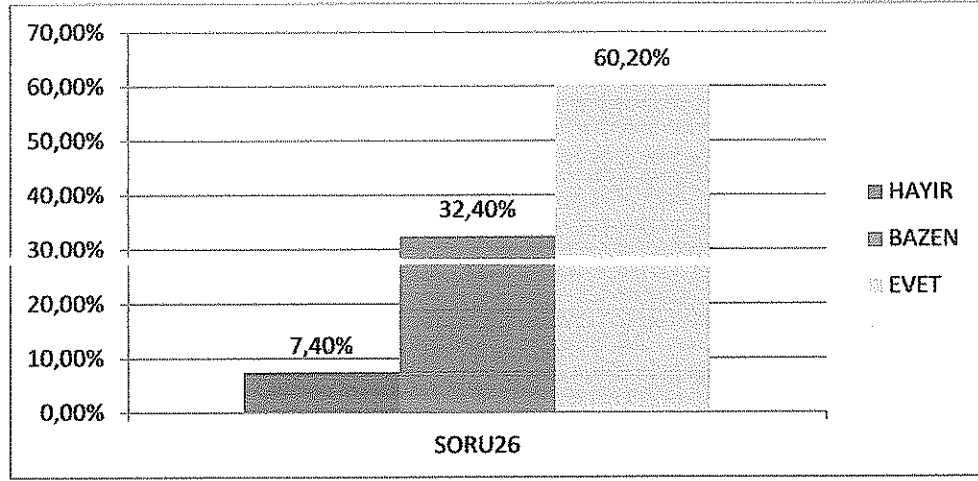


Grafik-27

- %5.6'sı Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinde uygulama ve sunumlara yer verilmediğini
- %16.7'si Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinde uygulama ve sunumlara bazen yer verildiğini,
- %77.8'i Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinde uygulama ve sunumlara yer verildiğini ifade etmişlerdir.

Grafik-27'de verilen“Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinde uygulama ve sunumlara yer verildi.” sorusunu cevaplayan öğrencilerin cevapları değerlendirildiğinde öğrencilerin %77.8'i Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinde uygulama ve sunumlara yer verildiğini%16.7'si bazen yer verildiğini, %5.6'sı yer verilmediğini ifade etmişlerdir. Uygulama öğretimde kalıcılığı artırmada önemli rol oynamaktadır. Öğrenci öğretim etkinliklerine bizzat katılır ve eğitimde birincil yaşantılar sağlanmaktadır. Uygulama ve sunumlarla etkin katılım sağlanarak öğretim etkinliklerinin kalıcılığı artırılmaktadır. Grubun %77.8'i uygulama ve sunumlara yer verildiğini ifade ederek bu etkinliklerin içinde bulunduklarını da ifade etmişlerdir.

**Soru:26- “Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinde uygulama ve sunumlardan oldukça verim aldım. ”**

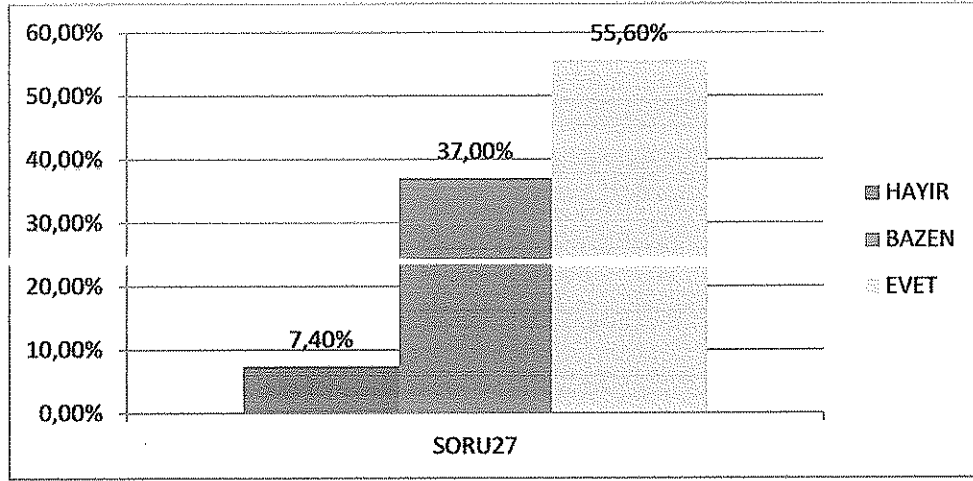


Grafik-28

- %7.4- Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinde uygulama ve sunumlardan hiç verim almadığını,
- %32.4- Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinde uygulama ve sunumlardan bazen verim aldığını,
- %60.2'- Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinde uygulama ve sunumlardan oldukça verim aldığını ifade etmişlerdir.

Grafik-28’de verilen“Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinde uygulama ve sunumlardan oldukça verim aldım. ”sorusunu cevaplayan öğrencilerin cevapları değerlendirildiğinde öğrencilerin %60.2'- Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinde uygulama ve sunumlardan oldukça verim aldığını, %32.4 bazen verim aldığını, %7.4verim almadığını ifade etmişlerdir. Uygulama ve sunumlardan verim alanların oranı gurubun yarısından biraz fazladır. Ancak bu verimliliğin daha yüksek oranlarda olması gerekmektedir. Bu etkinlikler sırası ve sürecinde verimliliği düşüren unsurlar hakkında fikir alış verişi yapılarak eksikler ve aksaklıkların giderilmesi gerekmektedir. Çünkü öğrenci bu etkinlikler yoluyla öğretimi planlama, sunum, anlatım esnasında ortaya çıkabilecek sorunlar, fiziksel hareketler, konuya hâkimiyet ve bunun gibi birçok eksiklikler uygulama ve sunumlarla giderilmektedir. Uygulama ve sunulmada yer verilen konuların kullanışlılığı da öğretimde verimliliği artırmaya yardımcı olmaktadır.

**Soru:27- “Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerine yapılan sunumlardaki dönütler oldukça yapıcı ve güdüleyiciydi. ”**



Grafik-29

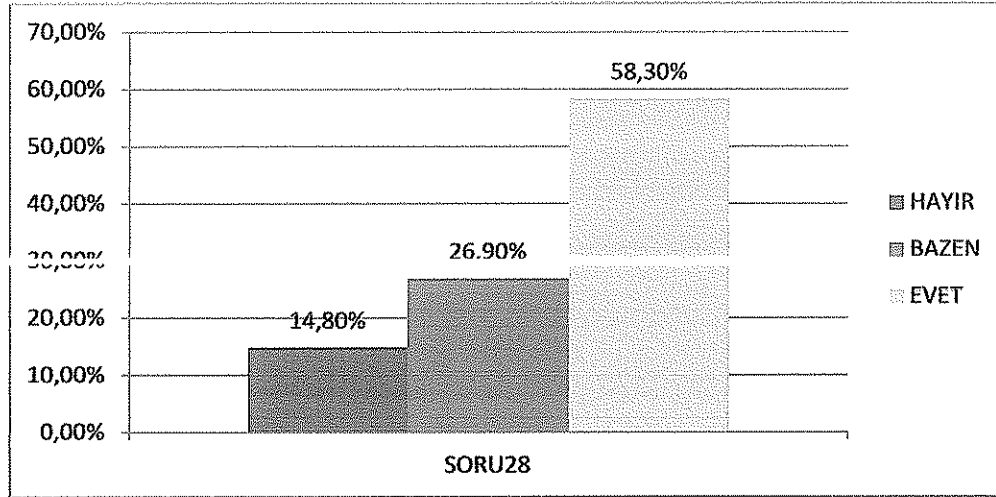
- %7.4 Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerine yapılan sunumlardaki dönütlerin yapıcı ve güdüleyici olmadığını,
- %37.0 Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerine yapılan sunumlardaki dönütler bazen/biraz yapıcı ve güdüleyici olduğunu,
- %55.6’ Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerine yapılan sunumlardaki dönütler oldukça yapıcı ve güdüleyici olduğunu ifade etmişlerdir.

Grafik-29’da verilen “Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerine yapılan sunumlardaki dönütler oldukça yapıcı ve güdüleyiciydi. ” sorusunu cevaplayan öğrencilerin cevapları değerlendirildiğinde öğrencilerin %55.6’ Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerine yapılan sunumlardaki dönütler oldukça yapıcı ve güdüleyici olduğunu, %37.0 bazen/biraz yapıcı ve güdüleyici olduğunu, %7.4 yapıcı ve güdüleyici olmadığını ifade etmişlerdir. Dönüt ve düzeltme eğitim ve öğretim etkinliklerinde önemli bir rol oynamaktadır. Ancak sadece grubun yarısı dönüt ve düzeltmelerin olumlu şekilde yapılmasından memnundur. Öğretim etkinliklerinin doğru yapılması, eksiklerin giderilmesi için dönütlerin öğrenciye uygun şekilde yapılması gerekmektedir. Yapılan dönütler öğrenciyi eksiklerini ve yanlışlarını gidermesinde güdülemelidir. Olumsuz bir tavırla yapılan dönütler öğrenciyi öğretim etkinliklerinden uzaklaşmasına, ders verimliliğinin düşmesine ve amaçlara ulaşamamasına neden olmaktadır. Parker’in (2008,s138-139) Öğretmenlik Uygulamasında Öğretmen

Adaylarının Uygulama Öğretmeni ve Uygulama Öğretim Elemanının Yönlendirmesiyle İlgili Karşılaştıkları Sorunlar adlı araştırmasında; Uygulama okullarında uygulama okulu koordinatörü tarafından bir dönüt saati düzenlenmeli ve taraflara uygulamanın başında duyurulmalıdır. Dönüt verirken gerek uygulama öğretmeni gerekse uygulama öğretim elemanı uygulama dosyalarında bulunan ders gözlem formlarını izlediği her bir ders için kullanılmalı ve sadece prosedür gereği öğretmen adayının dosyasında bulunsun diye dönem sonunda doldurmamalıdır. Öğretmen adaylarına dönütler zamanında, ihtiyaca göre ve ayrıntılı verilmelidir. Ayrıca dönütler sadece sözlü değil, yazılı da verilmelidir diyerek dönüt ve düzeltmelerin gerekliliğini ve önemini ortaya koymaktadır.

Ayrıca Parker; Öğretmen adaylarının çoğunun (%74) dersi planlama aşamasında uygulama öğretmeninden veya uygulama öğretim elemanından yeterli yardım alamamış olduğunu belirtmektedir. Öğretmen adayının en çok desteğe ihtiyaç duyduğu bir aşama olan planlama aşamasında böyle bir dönütten yoksun olması onda adeta travma yaratmakta olduğunu da dile getirmiştir. Öğretmen adaylarına dönütler zamanında, ihtiyaca göre ve ayrıntılı verilmelidir. Ayrıca dönütler sadece sözlü değil, yazılı da verilmelidir. Dönüt verilirken sadece sorunlar, eksiklikler vurgulanmamalı aksine önce gelişmiş yönler belirtilmeli ve pekiştirilmelidir. Sonra düzeltilmesi gereken en önemli sorundan başlayarak dönüt sağlanmalıdır. Eğer birden fazla sorun varsa, önce en önemli olanı üzerinde durulmalı ve o sorun giderildikten sonra sonraki aşamalarda bir diğerine geçilmelidir. Yoksa birden fazla sorun dile getirilirse öğretmen adayı nereye yoğunlaşması gerektiğine karar veremeyebilir. Hatta bu onun için cesaret kırıcı bile olabilir.

**Soru:28- “Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerine projeye dayalı yıllık plan, günlük planlar hazırlandı. ”**



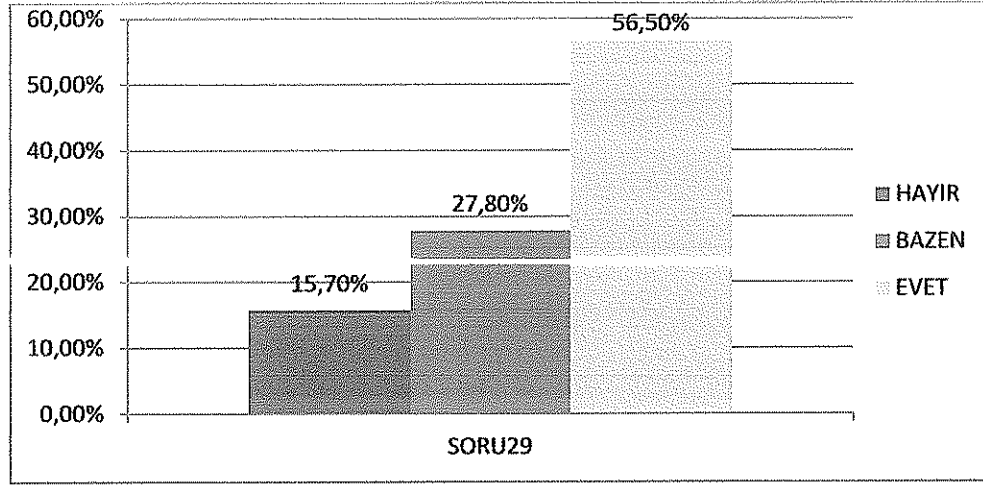
Grafik-30

- %14.8 Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerine projeye dayalı yıllık plan, günlük planlar hazırlanmadığını
- %26.9 Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerine projeye dayalı yıllık plan, günlük planlar bazen/birkaç hazırlandığını,
- %58.3’ Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerine projeye dayalı yıllık plan, günlük planlar hazırlandığını ifade etmişlerdir.

Grafik-30’da verilen“Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerine projeye dayalı yıllık plan, günlük planlar hazırlandı. ”sorusunu cevaplayan öğrencilerin cevapları değerlendirildiğinde öğrencilerin %58.3’ Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerine projeye dayalı yıllık plan, günlük planlar hazırlandığını %26.9 bazen/birkaç hazırlandığını, %14.8 planlar hazırlanmadığını ifade etmişlerdir. Öğretim etkinliklerinin planlanması ve bir program dâhilinde işlenmesi yıllık ve günlük planlarla sağlanmaktadır. Bir öğretmenin bilmesi gereken önemli bilgilerin ilk sırasında yer almaktadır. Öğretmenin yıl boyunca neleri öğreteceği, ne kadar sürede öğreteceğini ortaya koyması, sistematik şekilde ilerlemesini sağlaması açısından önem arz etmektedir. Ancak sadece grubun yarısı yıllık ve günlük plan hazırlamıştır. Grubun geri kalan kısmı bu etkinlikleri yarım ya da hiç yapmamışlardır. Bu bilginin eksikliği öğretmenlik yapmaya başladıklarında eğitim ve öğretim etkinliklerini planlama sorun olacaktır. SICAK ‘ın yaptığı araştırma da yıllık ve günlük planların yapılmasının gerekliliğini ve

sağladığı kolaylıklarını ortaya koymuştur. Ayrıca İlköğretim okullarında görev yapan sınıf öğretmenleri, okul yöneticileri ve ilköğretim müfettişlerinin 2003-2004 yılında uygulanmaya başlayan ünitelendirilmiş yıllık plan uygulaması ve ders planları uygulamasını olumlu buldukları sonucunu ortaya koymuştur. Ayrıca ÖZBUDUN'un (1995,s50-60)İlköğretim okullarında Resim-İş dersi günlük plan uygulamaları adlı araştırmasında Resim İş dersinde yıllık ve günlük plan uygulamalarıyla ilgili kullanım şekli ve uygulamadaki sorunları ele alınmış, plan çalışmalarında bilgi işlem desteği araştırılmış, verimliliği artırıcı öneriler sunarak bu konun gerekliliğini ve önemini ortaya koymaktadır.

**Soru:29- “Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerine projeye dayalı yıllık plan ve günlük planların hazırlanması süresince eksiklerimiz giderildi.”**

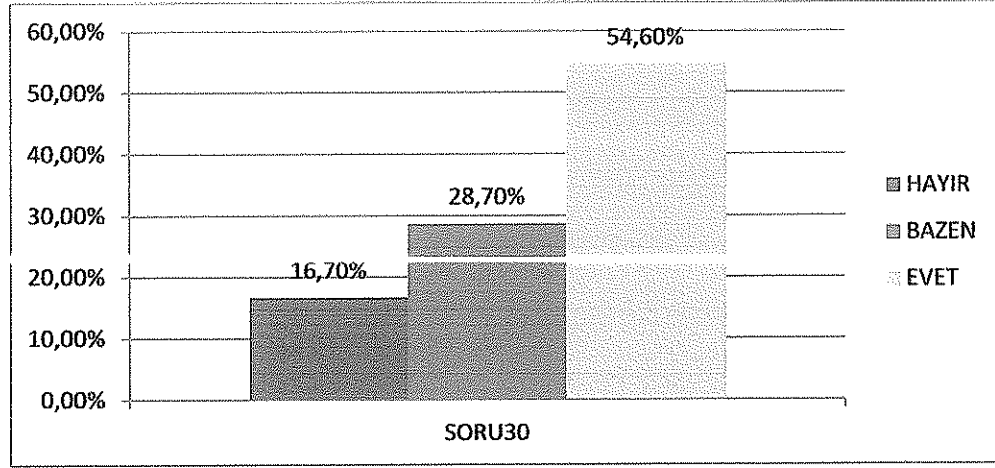


Grafik-31

- %15.7 Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerine projeye dayalı yıllık plan ve günlük planların hazırlanması süresince eksiklerinin giderilmediğini,
- %27.8, Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerine projeye dayalı yıllık plan ve günlük planların hazırlanması süresince eksiklerinin bazen/biraz giderildiğini,
- %56.5' Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerine projeye dayalı yıllık plan ve günlük planların hazırlanması süresince eksiklerinin giderildiğini ifade etmişlerdir.

Grafik-31'de verilen“Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerine projeye dayalı yıllık plan ve günlük planların hazırlanması süresince eksiklerimiz giderildi.”sorusunu cevaplayan öğrencilerin cevapları değerlendirildiğinde öğrencilerin %56.5' Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerine projeye dayalı yıllık plan ve günlük planların hazırlanması süresince eksiklerinin giderildiğini, %27.8'i eksiklerinin bazen/biraz giderildiğini, %15.7 eksiklerinin giderilmediğini ifade etmişlerdir. Amaçların ve konuların doğru hazırlanması doğru planlama ve uygulama ile öğretimin etkili ve kalıcı olmasına yardımcı olmaktadır. Yıllık ve günlük planların hazırlanması süresinde öğrencilerin eksiklerinin giderilmesi, öğretim sürecinde ortaya çıkabilecek aksaklıkların giderilmesine ve öğretimin kaliteli şekilde ilerlemesine yardımcı olmaktadır.

**Soru:30- “Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerine projeye dayalı yıllık plan ve günlük planların Öğretmenlik Uygulamasında hazırladım ve kullandım. ”**



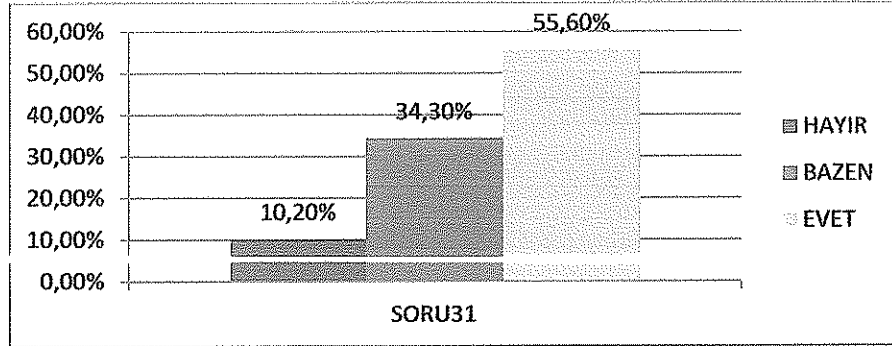
Grafik-32

- %16.7, - Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerine projeye dayalı yıllık plan ve günlük planların Öğretmenlik Uygulamasında hazırlamadığını ve kullanmadığını,
- %28.7- Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerine projeye dayalı yıllık plan ve günlük planların Öğretmenlik Uygulamasında bazen/biraz hazırladığını ve kullandığını,
- %54.6- Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerine projeye dayalı yıllık plan ve günlük planların Öğretmenlik Uygulamasında hazırladığını ve kullandığını ifade etmişlerdir.

Grafik-32’de verilen“Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerine projeye dayalı yıllık plan ve günlük planların Öğretmenlik Uygulamasında hazırladım ve kullandım. ” sorusunu cevaplayan öğrencilerin cevapları değerlendirildiğinde öğrencilerin%54.6 Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerine projeye dayalı yıllık plan ve günlük planların Öğretmenlik Uygulamasında hazırladığını ve kullandığını %28.7 bazen/biraz hazırladığını ve kullandığını, %16.7 hazırlamadığını ve kullanmadığını ifade etmişlerdir. Özel Öğretim Yöntemleri dersine konu alınan yıllık ve günlük planların Öğretmenlik uygulamasında ne denli işe yaradığı, işlevselliğini, eksiklerinin öğrenci tarafından sınılanması adına önemlidir.



**Soru:31- “Öğretmenlik Uygulamasında hazırladığım yıllık plan ve günlük planlar derse hazırlık ve ders işleme aşamalarında oldukça işime yaradı. ”**

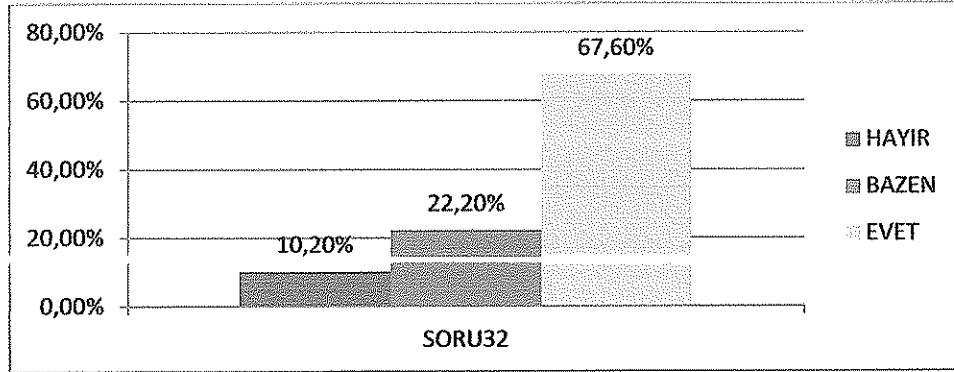


Grafik-33

- %10.2, Öğretmenlik Uygulamasında hazırladığım yıllık plan ve günlük planlar derse hazırlık ve ders işleme aşamalarında hiç işine yaramadığını,
- %34.3 Öğretmenlik Uygulamasında hazırladığım yıllık plan ve günlük planlar derse hazırlık ve ders işleme aşamalarında biraz/bazen işine yaradığını,
- %55.6’ Öğretmenlik Uygulamasında hazırladığım yıllık plan ve günlük planlar derse hazırlık ve ders işleme aşamalarında oldukça işine yaradığını ifade etmişlerdir.

Grafik-33’te verilen“Öğretmenlik Uygulamasında hazırladığım yıllık plan ve günlük planlar derse hazırlık ve ders işleme aşamalarında oldukça işime yaradı. ”sorusunu cevaplayan öğrencilerin cevapları değerlendirildiğinde öğrencilerin %55,6’ Öğretmenlik Uygulamasında hazırladığım yıllık plan ve günlük planlar derse hazırlık ve ders işleme aşamalarında oldukça işine yaradığını, %34,3 biraz/bazen işine yaradığını, %10,2 hiç işine yaramadığını ifade etmişlerdir. Özel Öğretim Yöntemleri dersinde hazırladıkları planlarla ön bilgi sahibi olan öğrenci, Öğretmenlik Uygulamasında bizzat hazırlayıp uygulayarak planlama ve programlamanın kullanışlılığını birincil yaşantılarla öğrenmiş olmaktadır. Yıllık ve günlük plan hazırlayıp, konuyla ilgili dönüt ve düzeltme alan öğrencilerle Öğretmenlik uygulamasında bu konuyu hazırlayıp uygulayanların oranları ile derse hazırlık ve ders işleme aşamalarında oldukça işine yaradığını ifade edenlerin oranı birbirine yakındır. Bu gösteriyor ki Özel Öğretim Yöntemleri dersine konu alınan öğeler öğrenci tarafından Öğretmenlik uygulamasında uygulanmış verim alınmıştır.

**Soru:32- “Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinde Görsel Sanatlar dersindeki değerlendirmenin nasıl yapılacağıyla ilgili bilgiler verildi. ”**

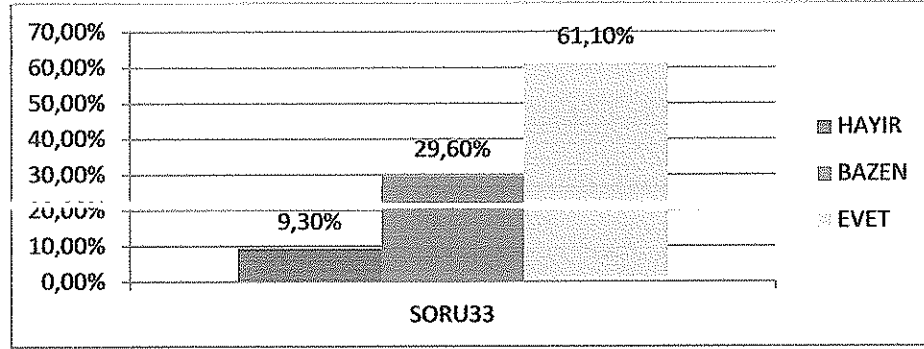


Grafik-34

- %10.2, Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinde Görsel Sanatlar dersindeki değerlendirmenin nasıl yapılacağıyla ilgili bilgiler verilmediğini,
- %22.2 Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinde Görsel Sanatlar dersindeki değerlendirmenin nasıl yapılacağıyla ilgili bilgiler bazen/biraz verildiğini,
- %67.6 Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinde Görsel Sanatlar dersindeki değerlendirmenin nasıl yapılacağıyla ilgili bilgiler verildiğini ifade etmişlerdir.

Grafik-34’te verilen “Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinde Görsel Sanatlar dersindeki değerlendirmenin nasıl yapılacağıyla ilgili bilgiler verildi. ” sorusunu cevaplayan öğrencilerin cevapları değerlendirildiğinde öğrencilerin %67.6 Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinde Görsel Sanatlar dersindeki değerlendirmenin nasıl yapılacağıyla ilgili bilgiler verildiğini %22.2 bazen/biraz verildiğini, %10.2 bilgiler verilmediğini ifade etmişlerdir. Verilen bilgilerin ne kadarının alındığını ve ne kadarının kullanıldığını belirlemede değerlendirme yapılmaktadır. Bunun Görsel Sanatlar dersinde nasıl yapılacağı, nelere dikkat edileceği, değerlendirme kriterlerinin ne olacağı ve öğretimin amacına ulaşp ulaşmadığı hakkında bilgi verir. Bu bilgilendirmeden grubun %67.6’sı faydalanmıştır.

**Soru:33- “Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinde öğrendiğimiz Görsel Sanatlar Dersi değerlendirme yöntemlerini Öğretmenlik Uygulamasında öğrencilerin süreç dosyalarını değerlendirirken uyguladım.”**

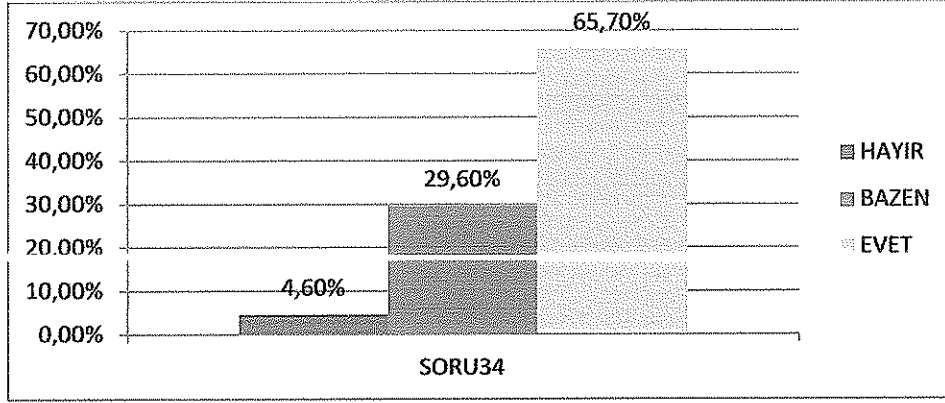


Grafik-35

- %9.3 Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinde öğrendiğimiz Görsel Sanatlar Dersi değerlendirme yöntemlerini Öğretmenlik Uygulamasında öğrencilerin süreç dosyalarını değerlendirirken uygulamadığını,
- %29.6 Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinde öğrendiğimiz Görsel Sanatlar Dersi değerlendirme yöntemlerini Öğretmenlik Uygulamasında öğrencilerin süreç dosyalarını değerlendirirken bazen/biraz uyguladığını,
- %61.1’ Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinde öğrendiğimiz Görsel Sanatlar Dersi değerlendirme yöntemlerini Öğretmenlik Uygulamasında öğrencilerin süreç dosyalarını değerlendirirken uyguladığını ifade etmişlerdir.

Grafik-35’te verilen “Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinde öğrendiğimiz Görsel Sanatlar Dersi değerlendirme yöntemlerini Öğretmenlik Uygulamasında öğrencilerin süreç dosyalarını değerlendirirken uyguladım.” sorusunu cevaplayan öğrencilerin cevapları değerlendirildiğinde öğrencilerin %61,1’ Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinde öğrendiğimiz Görsel Sanatlar Dersi değerlendirme yöntemlerini Öğretmenlik Uygulamasında öğrencilerin süreç dosyalarını değerlendirirken uyguladığını, %29.6 bazen/biraz uyguladığını, %9.3 hiç uygulamadığını ifade etmişlerdir. Özel Öğretim Yöntemleri derslerinde değerlendirmenin nasıl yapılacağını öğrenen öğretmen adayları, Öğretmenlik Uygulamasında öğretim sürecini ve ortaya çıkan ürünleri değerlendirme yapan grubun %61.1’i birincil yaşantılar edinmişlerdir.

**Soru:34- “Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerine hazırlanan projelerin alan bilgimize katkı sağladığını düşünüyorum. ”**

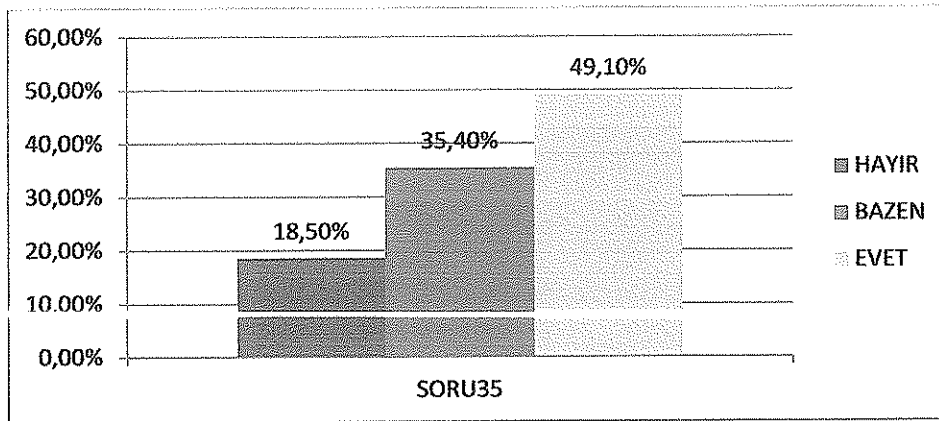


grafik-36

- %4.6 Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerine hazırlanan projelerin alan bilgimize hiç katkı sağlamadığını düşünüyor,
- %29.6 Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerine hazırlanan projelerin alan bilgimize bazen/biraz katkı sağladığını düşünüyor,
- %65.7 Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerine hazırlanan projelerin alan bilgimize katkı sağladığını düşündüğünü ifade etmişlerdir.

Grafik-36 'da verilen“Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerine hazırlanan projelerin alan bilgimize katkı sağladığını düşünüyorum. ” sorusunu cevaplayan öğrencilerin cevapları değerlendirildiğinde %65.7 Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerine hazırlanan projelerin alan bilgimize katkı sağladığını düşündüğünü %29.6 bazen/biraz katkı sağladığını düşünüyor, %4.6 hiç katkı sağlamadığını ifade etmişlerdir. Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinde hazırlanan projeler hem alan bilgisi hem de öğretmenlik bilgisini içine alan konulardır. MEB.(2006) Görsel sanatlar eğitiminde temel ilke bireysel farklılıkların gözetilmesidir. Eğitimci hiçbir zaman herkesin aynı sonucu almasını bekleyemez. İlköğretim düzeyinde sanat eğitimi oyunla baslar, öğrencinin kendi eğilimlerini, becerilerini, yeteneklerini keşfetmesine olanak sağlar. Bu durumda Görsel Sanatlar dersinde kullanılacak ölçme değerlendirme araçları öz değerlendirme, kontrol listeleri, derecelendirme ölçekleri, öğrenme süreç dosyası, performans ve proje ödevleri, dereceli puanlama anahtarları olacaktır. Bu ölçme araçlarının kullanılması zorunlu değildir. Öğretmen ihtiyaç hissettiği durumlarda uygun gördüklerinden bir ya da birkaç seçerek ve sürecin amaçlarına göre uyarlayarak kullanabilir.

**Soru:35- “Öğretmenlik Uygulamasında öğrencilerle proje tabanlı ders işlendi”**

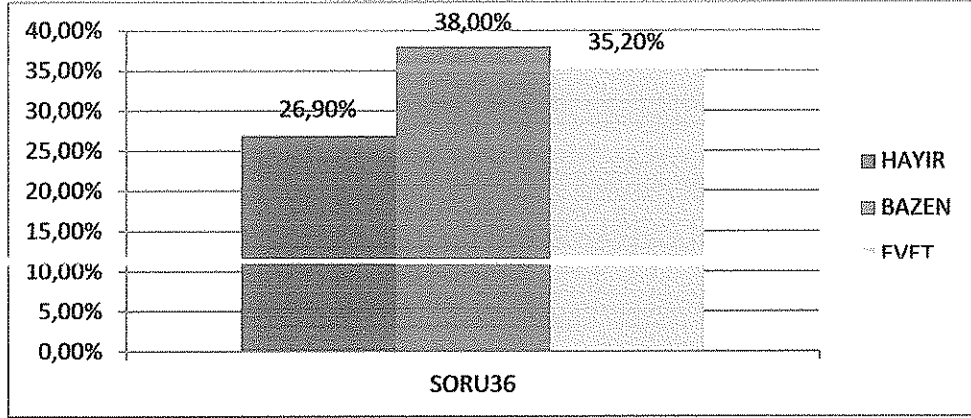


Grafik-37

- %18.5 Öğretmenlik Uygulamasında öğrencilerle proje tabanlı ders işlenmediğini,
- %32.4 Öğretmenlik Uygulamasında öğrencilerle proje tabanlı bazen/zam zaman ders işlendiğini,
- %49.1 Öğretmenlik Uygulamasında öğrencilerle proje tabanlı ders işlendiğini ifade etmişlerdir.

Grafik-37’de verilen “Öğretmenlik Uygulamasında öğrencilerle proje tabanlı ders işlendi” sorusunu cevaplayan öğrencilerin cevapları değerlendirildiğinde öğrencilerin %49,1’ Öğretmenlik Uygulamasında öğrencilerle proje tabanlı ders işlendiğini %32,4 bazen/zam zaman ders işlendiğini, %18.5 hiç işlenmediğini, ifade etmişlerdir. Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinin içeriğinde proje tabanlı ders işleme yer almakta ve buna uygun çeşitli öğretim etkinlikleri planlanmaktadır. Planlanan bu etkinlikler Öğretmenlik Uygulamasında kullanılabilir ya da uyarlanabilir olmaktadır. Öğretmen adaylarının Öğretmenlik Uygulamasında proje tabanlı ders işleme oranı %49.1 olarak bulunmuştur. Bu grup derste ele alınan konuları projelendirilerek öğretim etkinliklerinde ele almışlardır.

**Soru:36- “Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerine mikro öğretim yöntemi uygulandı.”**



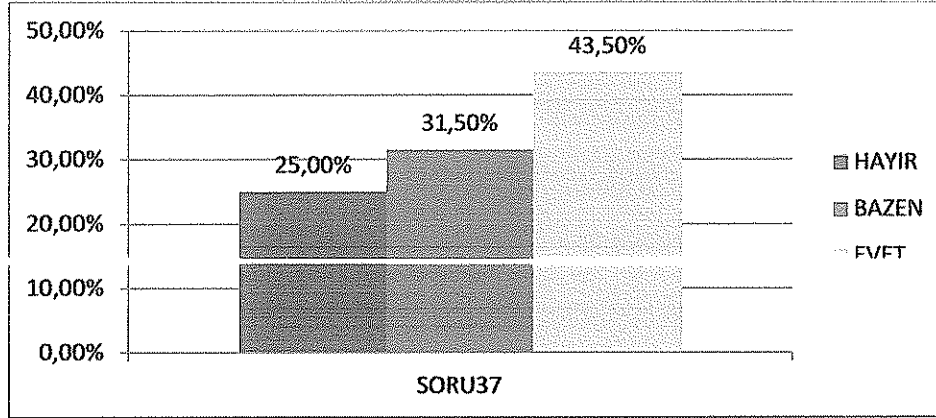
Grafik-38

- %26.9 Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerine mikro öğretim yöntemi uygulanmadığını,
- %38.0 Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerine mikro öğretim yönteminin bazen uygulandığını,
- %35.2’ Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerine mikro öğretim yöntemi uygulandığını ifade etmişlerdir.

Grafik-38’de verilen “Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerine mikro öğretim yöntemi uygulandı.” sorusunu cevaplayan öğrencilerin cevapları değerlendirildiğinde öğrencilerin %35.2’ Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerine mikro öğretim yöntemi uygulandığını %38.0 bazen uygulandığını,%26.9 uygulanmadığını ifade etmişlerdir. Mikro öğretim, öğretmen adayının öğretmenlik mesleğinin gerektirdiği beceri ve davranışları geliştirmede kullanılan, öğrenci sayısı, konu, beceri ve süre bakımlarından mikro düzeye indirilmiş bir öğretim uygulamasıdır. Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinde mikro öğretim yöntemlerinin kullanım oranı oldukça düşüktür. Oysaki öğretim etkinliklerinin temelinde bu yöntem yer almaktadır. Mikro öğretim yöntemiyle hazır bulunuşluğunun artırılmasına, sınıf ortamında karşılaşılabilecek sorunlar, anlatım esnasında ortaya çıkan eksikliklerin giderilmesi, ders süresini verimli kullanımı gibi çeşitli konularda öğrenciyi hazırlamaya yardımcı olmaktadır. Öğrencinin, ortaya çıkan sorunlara karşı problem çözme becerisinin gelişmesine de yardımcı olmaktadır. Bu yöntemin kullanılması gereklidir. Bu öğretim uygulaması, öğretmen adaylarını hem öğretmenlik uygulamalarına hem de öğretmenlik mesleğine hazırlayıcı bir nitelik taşır.

Özellikle, öğretmen adaylarında heyecana ve çeşitli kaygı ve sıkıntılara yol açan öğretmenlik uygulamasına ön deneyimler kazanarak başlanması için çok faydalı bir yol olarak görülmektedir. Ayrıca KAZU'nun (1996,139-145 s.) Öğretmen yetiştirmede mikro öğretim yönteminin etkililiği (F.Ü. Teknik Eğitim Fakültesi örneği) adlı yaptığı araştırmada mikro öğretim dersi almış adayların, öğretmenlik uygulamasının süresinin öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumlarına, öğretmenlik uygulamasında karşılaşılan güçlüklerin giderilmesine ve öğretmenlik mesleğine ilişkin becerilerin kazanılmasına yardımcı olduğunu ortaya koymaktadır. Ancak Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinde bu yöntemin kullanım oranı çok düşüktür.

**Soru:37- “Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerine mikro öğretim yöntemi uygulama sonrası eksiklerimiz giderildi.”**



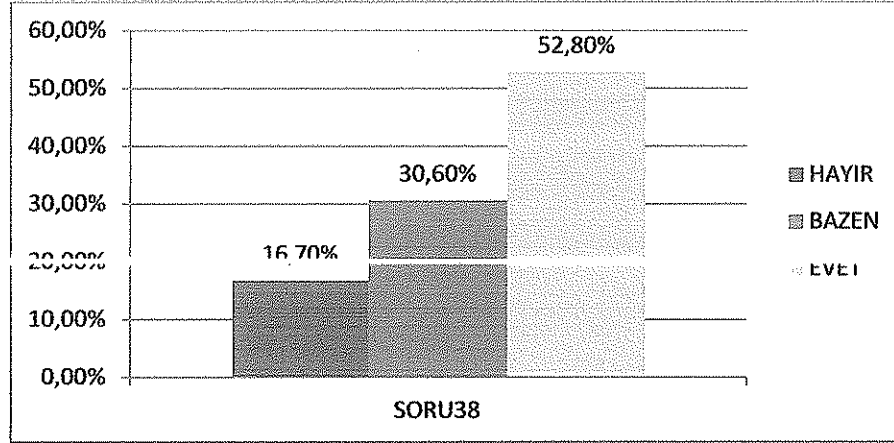
Grafik-39

- %25.0-Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerine mikro öğretim yöntemi uygulama sonrası eksiklerinin giderilmediğini,
- %31.5 Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerine mikro öğretim yöntemi uygulama sonrası eksiklerinin bazen giderildiğini,
- %43.5’ Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerine mikro öğretim yöntemi uygulama sonrası eksiklerinin giderildiğini ifade etmişlerdir.

Grafik-39’da verilen “Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerine mikro öğretim yöntemi uygulama sonrası eksiklerimiz giderildi.” sorusunu cevaplayan öğrencilerin cevapları değerlendirildiğinde öğrencilerin %43.5’ Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerine mikro öğretim yöntemi uygulama sonrası eksiklerinin giderildiğini, %31.5 bazen giderildiğini, %25.0 eksiklerinin giderilmediğini ifade etmişlerdir. Mikro öğretim yöntemi sonrasında dönütlerle öğrencilerin eksiklerinin giderilmesi Öğretmenlik Uygulaması süresince yapmaları ve yapmamaları gerekenlerin dile getirildiği eğitim etkinliği olması açısından önem arz etmektedir. Öğrenci burada aldığı düzeltmeler sonucunda aynı hataları yapmamaya ve eksiklerini gidermeye yardımcı olmaktadır.



**Soru:38- “Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerine mikro öğretim yönteminin kullanılmasının Öğretmenlik Uygulamasına katkı sağladığını düşünüyorum.”**



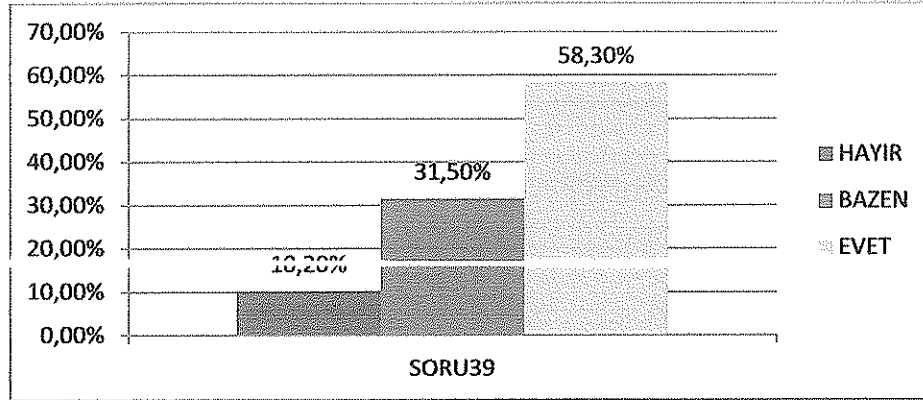
Grafik-40

- %16.7 Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerine mikro öğretim yönteminin kullanılmasının Öğretmenlik Uygulamasına katkı sağlamadığını düşündüğünü,
- %30.6, Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerine mikro öğretim yönteminin kullanılmasının Öğretmenlik Uygulamasına bazen katkı sağladığını düşündüğünü,
- %52.8’ Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerine mikro öğretim yönteminin kullanılmasının Öğretmenlik Uygulamasına katkı sağladığını düşündüğünü ifade etmişlerdir.

Grafik-40’ta verilen “Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerine mikro öğretim yönteminin kullanılmasının Öğretmenlik Uygulamasına katkı sağladığını düşünüyorum.” sorusunu cevaplayan öğrencilerin cevapları değerlendirildiğinde öğrencilerin %52.8’ Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerine mikro öğretim yönteminin kullanılmasının Öğretmenlik Uygulamasına katkı sağladığını düşündüğünü, %30.6, bazen katkı sağladığını %16.7 katkı sağlamadığını ifade etmişlerdir. Mikro öğretim yöntemi Öğretmenlik Uygulamasına ön hazırlık olarak öğrencinin hazır bulunuşluluğunu artırmaktadır. Öğrenci bu yöntemle örnek bir sunum yaparak, sınıf içerisinde nasıl davranması gerektiğini, konuyu nasıl sunacağını, sınıf kontrolünü nasıl sağlayacağını, hangi yöntem ve teknikleri nasıl ve nerede kullanacağı hakkında bilgi sahibi olmaktadır. Ceyhun ve Karagölge (2002) tarafından yapılan çalışmada; mikro öğretim ile öğretmen adaylarına öğretmenlik uygulamasına hazırlık olması bakımından beceri kazandırmaya

yönelik faydalı bir çalışma olacağı ortaya çıkmıştır. Ayrıca Çakır ve Aksan (1992,s313-320) yaptıkları çalışmada öğretmen adaylarının staja gitmeden önce mikro öğretim uygulaması yapmalarının hem staja hazırlık hem de öğretmenlik mesleğini yaşayarak yakından tanımaları açısından zorunlu olarak görmüşlerdir. Erökten ve Durkan'ın(2008,S12) yaptığı Özel Öğretim Yöntemleri II Dersinde Mikro Öğretim Uygulamaları adlı bu araştırma sonucunda; özel öğretim yöntemleri II dersinde mikro öğretim yöntemi uygulaması yapılarak öğrenci adaylarının “Sınıfta ders anlatımına” ilişkin görüş ve düşüncelerinde olumlu değişiklikler meydana getirdiği gözlenmiştir. Mikro öğretim yöntemi kullanarak öğretmen adaylarının; çekincelerini yendiklerini, ders anlatımında daha rahat olduklarını, dersi işlerken karşılaştığı problemlerin çözebildiklerini, sınıfa hakim olma yeteneklerini geliştiğini, ders anlatırken cümlelerine ve ses tonlarına daha dikkat ettiklerini, öğrencilerin dikkat ve ilgilerini çekme konusunda daha bilinçli olduklarını, uygulama yapmaktan çekinmediklerini, sınıftaki öğrencilere karşı sabırlı olduklarını ve iletişim kurmakta zorlanmadıklarını, dersi bitirirken sorun yaşamadıklarını söyleyebiliriz. Mikro öğretim yöntemi öğretmen yetiştirmede etkili bir yöntem olduğu gözlenmiştir. Özel öğretim yöntemi II dersinde öğretmen adaylarıyla mikro öğretim yöntemi uygulamalarının yapılması öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine bilişsel ve duyuşsal olarak hazırlanmalarına yardımcı olacaktır.

**Soru:39- “Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinin Öğretmenlik Uygulamasına katkı sağladığını düşünüyorum”**



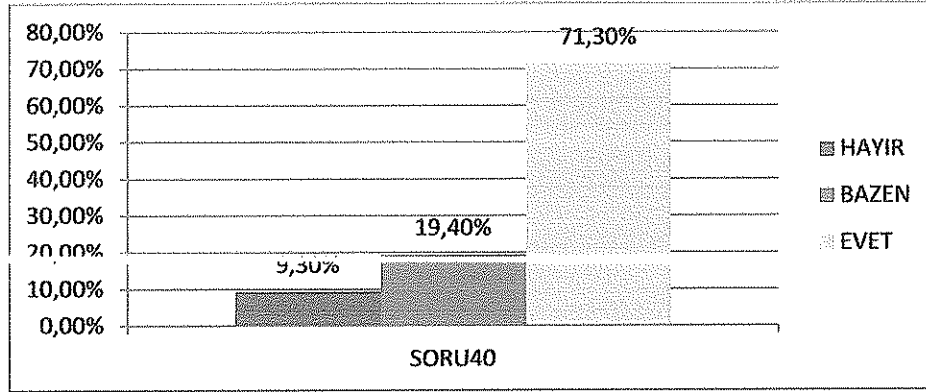
Grafik-41

- %10.2 Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinin Öğretmenlik Uygulamasına hiç katkı sağlamadığını düşündüğünü,
- %31.5 Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinin Öğretmenlik Uygulamasına bazen/biraz katkı sağladığını düşündüğünü,
- %58.3' Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinin Öğretmenlik Uygulamasına katkı sağladığını düşündüğünü ifade etmişlerdir.

Grafik-41’de verilen “Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinin Öğretmenlik Uygulamasına katkı sağladığını düşünüyorum” sorusunu cevaplayan öğrencilerin cevapları değerlendirildiğinde öğrencilerin %58.3’ Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinin Öğretmenlik Uygulamasına katkı sağladığını %31.5 bazen/biraz katkı sağladığını, %10.2 hiç katkı sağlamadığını düşündüğünü ifade etmişlerdir. Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinde hazırlanan projeler ve içerikteki konular hem alan bilgisi hem de öğretmenlik bilgisini içine alan bir derstir. Bu derste öğrencilere Öğretmenlik uygulamasıyla ilgili her konuda bilgi verilmektedir. Özel Öğretim Yöntemleri öğrenciyi Öğretmenlik Uygulamasına hazırlamak, yaratıcı düşünme, problem çözme, bilgiyi yorumlayabilmesine yardımcı olmaktadır. DiLMAÇ’ın (2010,s25) Görsel Sanatlar Öğretmeni Adaylarının Kaygı Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi, adlı araştırmasında öğrenme – öğretme ortamlarını öngörebilme yeterliliğinin kazanılmasının, özellikle görsel sanatlar öğretmenliği uygulamalarına daha da ağırlıklı yer verecek biçimde planlanması yararlı olacağını ortaya koymuştur. Uçgun’un (2010s717-718) “Özel Öğretim Yöntemleri” Dersinin

Türkçe Öğretmeni Yetiştirme Sürecine Katkısı adlı makalesinde Özel Öğretim Yöntemleri dersi Türkçe öğretmeni yetiştirme sürecinde önemli bir yere sahiptir. Öğretmen adaylarının alanı tanınmaları, alanla ilgili becerilere sahip olmaları ve bunları geliştirmeleri, alana yönelik yöntem, teknik ve stratejileri öğrenmeleri, bunları uygulamaya dönüştürme becerisini kazanabilmeleri için Özel Öğretim Yöntemleri I-II dersi bir fırsat olarak nitelendirilebileceğini ortaya koymaktadır.

**Soru:40 – “Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinin Öğretmenlik Uygulamasından önce alınmasını doğru buluyorum.”**



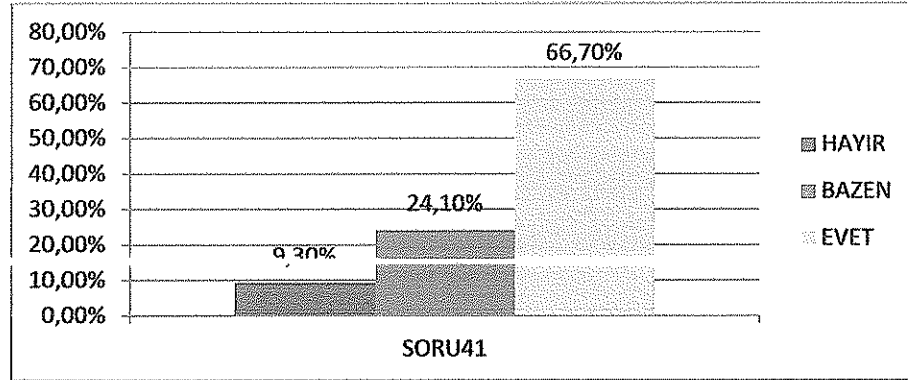
Grafik-42

- %9.3 Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinin Öğretmenlik Uygulamasından önce alınmasını doğru bulmadığını,
- %19.4 Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinin Öğretmenlik Uygulamasından önce alınmasını bazen/biraz doğru bulduğunu,
- %71.3' Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinin Öğretmenlik Uygulamasından önce alınmasını doğru bulduğunu ifade etmişlerdir.

Grafik-42’de verilen “Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinin Öğretmenlik Uygulamasından önce alınmasını doğru buluyorum.” sorusunu cevaplayan öğrencilerin cevapları değerlendirildiğinde öğrencilerin %71.3’ Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinin Öğretmenlik Uygulamasından önce alınmasını doğru bulduğunu %19.4 bazen/biraz doğru bulduğunu %9.3 doğru bulmadığını ifade etmişlerdir. Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 dersleri öğrencilerin 4 yıllık eğitimleri süresinde aldığı eğitimin bir ders içerisine toplanmış, bilgilerin organize edilmiş şekildedir. Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 dersinde Öğretmenlik Uygulaması ile aynı süre içerisinde verilmesi, öğrencinin yaşadığı her türlü tecrübeyi öğretim elemanı ve arkadaşlarıyla paylaşmasına olanak sağlar. Bu da öğrenciye gerekli dönütlerin yapılarak eksiklerin giderilmesine, hataların düzeltilmesine olanak sağlar. Yılmaz’ın(2006,s165-185) Resim-İş Eğitimi Öğretmen Adaylarının Okul Deneyimi I Uygulamalarında Karşılaştıkları Sorunlar adlı araştırmasının yayınladığı makalede bu görüşü destekler niteliktedir. Yılmaz’ın araştırmasının sonuçlarına göre okul uygulamalarının hizmet öncesi öğretmen eğitiminin en önemli kısmını oluşturduğunu ortaya koymaktadır. Geçen yedi yıllık süre

içerisinde edinilen tecrübeler ve ortaya konan araştırma sonuçları dikkate alınarak gerekli düzeltmeler yapıldığı takdirde, okul deneyimi çalışmalarının çok daha verimli olacağına inanıldığı ifade edilmektedir. Sakallı, Hürsen ve Özçınar'ın (2006,s7) Öğretmen Adaylarının Gözlemine Göre Öğretmenlerin Öğretim Yöntemlerini Kullanma Sıklıkları adlı araştırmasında Öğretmenin anlatacağı konu öğrencinin yaşına, zeka seviyesine, psikolojik durumuna uygun olmalıdır. Öğretim yöntemlerinde aktif rol öğretmenindir. Öğretmenin anlatacağı konuyla ilgili ne kadar fazla bilgisi olursa olsun nasıl öğreteceğini bilmiyorsa, yani dersi için doğru öğretim yöntemlerini seçemiyorsa, öğretimin başarılı olması beklenemez. Öğretmen öğrencinin en kolay ve en uygun nasıl öğrenebileceğini göz önünde bulundurarak öğretim yöntemini seçmelidir. Ayrıca daha fazla zamanda daha çok bilgi öğretmek için öğretmenlerin her zaman yeni bir öğretim yöntemlerine ihtiyacı vardır.

**Soru:41- “Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinde öğretilen konuları Öğretmenlik Uygulamasında uygulama fırsatı buldum. ”**

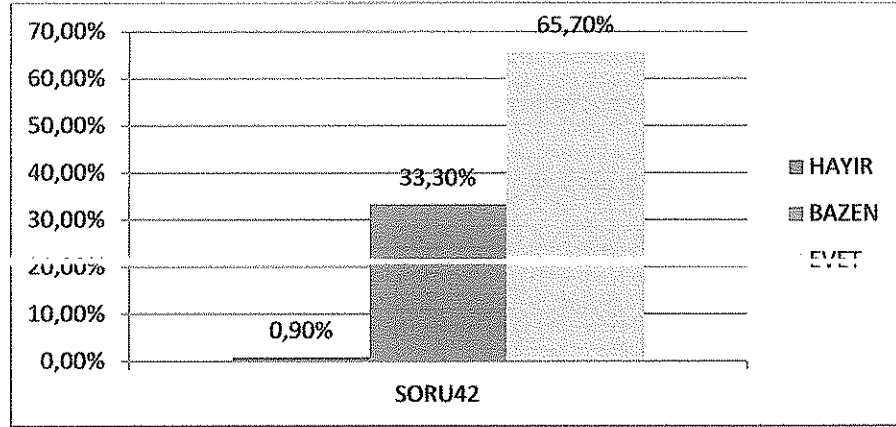


Grafik-43

- %9.3 Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinde öğretilen konuları Öğretmenlik Uygulamasında uygulama fırsatı bulamadığını,
- %24.1 Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinde öğretilen konuları Öğretmenlik Uygulamasında uygulama bazen/biraz fırsatı bulduğunu,
- %66.7’ Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinde öğretilen konuları Öğretmenlik Uygulamasında uygulama fırsatı bulduğunu ifade etmişlerdir.

Grafik-43’te verilen “Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinde öğretilen konuları Öğretmenlik Uygulamasında uygulama fırsatı buldum. ” sorusunu cevaplayan öğrencilerin cevapları değerlendirildiğinde öğrencilerin %66.7’ Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinde öğretilen konuları Öğretmenlik Uygulamasında (staj) uygulama fırsatı bulduğunu %24.1 bazen/biraz fırsatı bulduğunu, %9.3 fırsatı bulamadığını ifade etmişlerdir.

**Soru:42“ Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinin içeriği Öğretmenlik Uygulamasıyla örtüşmektedir. ”**



Grafik-44

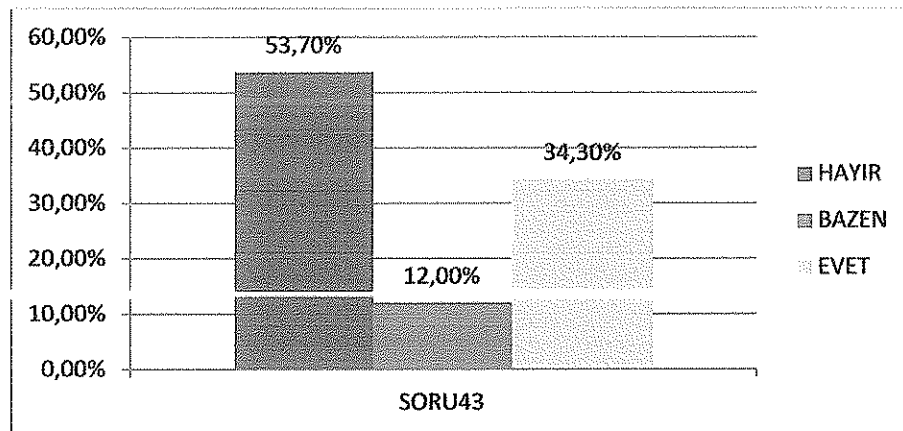
- %0.9 Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinin içeriği Öğretmenlik Uygulamasıyla örtüşmemekte olduğunu,
- %33.3, Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinin içeriği Öğretmenlik Uygulamasıyla bazen/biraz örtüşmekte olduğunu
- %65.7' Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinin içeriği Öğretmenlik Uygulamasıyla örtüşmekte olduğunu ifade etmektedirler.

Grafik-44'te verilen“ Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinin içeriği Öğretmenlik Uygulamasıyla örtüşmektedir. ” sorusunu cevaplayan öğrencilerin cevapları değerlendirildiğinde öğrencilerin %65.7' Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinin içeriği Öğretmenlik Uygulamasıyla örtüşmekte olduğunu %33.3, bazen/biraz örtüşmekte olduğunu, %0.9 örtüşmemekte olduğunu ifade etmektedirler. Özel Öğretim Yöntemleri dersi Öğretmenlik Uygulaması ile paralel gitmelidir. Öğretmenlik Uygulamasında işlenen konular Özel Öğretim Yöntemleri dersi içerisine konu olarak alınıp bununla ilgili tüm öğrencilerden farklı bakış açılarıyla planlama ve sunum yapmaları istenmelidir. Bu sayede öğretimde çeşitlilik sağlanarak öğretmenlik uygulaması süresince hazırladıkları etkinlikleri sunmalarına karşılaştıkları olumlu ve olumsuz yönleri ortaya koymalarına olanak sağlar. Grubun yarısından fazlası bunu ortaya koymuştur. Bu nedenle Parker'in(2008,s 138) Öğretmenlik Uygulamasında Öğretmen Adaylarının Uygulama Öğretmeni ve Uygulama Öğretim Elemanının Yönlendirmesiyle İlgili Karşılaştıkları Sorunlar adlı araştırmasına göre öğretmenlik



uygulamasý, fakülte-okul işbirliği çerçevesinde öğretmen adaylarının okullarda yaptıkları son çalışma olarak eğitim programının bir parçası haline gelmiştir. Ayrıca başka bir bölümde yapılan Kılıç'ın(2007,s181-188) Müzik Öęretmenlięi Lisans Programı Öęrencilerinin “Özel Öęretim Yöntemleri” Derslerinde Kazandıkları Yeterliklerin “Öęretmenlik Uygulaması”nda Kullanım Açısından Deęerlendirilmesi adlı araştırmada Özel Öęretim Yöntemleri I Ve II” derslerinde edinilen bilgilerin müzik öğretmeni adayları tarafından istendik biçimde davranışa dönüştürülemediği, müzik öğretim yöntemlerinin gerektiği kadar öğrenilemediği, ancak müzik öğretmeni adaylarının müzik öğretimi konusunda kendilerini yeterli buldukları halde “Öęretmenlik Uygulaması”nda yeterli olmadıklarının görüldüğü, uygulama sırasındaki derslerin planlanma aşamasında yeterli özenin gösterilmediği sonucuna ulaşılmıştır. bu bulgulardan; müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda uygulanmakta olan “Özel Öęretim Yöntemleri I Ve II” derslerinin öğretim programının gözden geçirilmesi, düzenlenmesi ve geliştirilmesinin önemine dikkat çekilerek, konu ile ilgili çalışmalar yapılması gerektiğini ortaya koymaktadır. Uçgun'un (2010,s718)“ Özel Öęretim Yöntemleri” Dersinin Türkçe Öęretmeni Yetiřtirme Sürecine Katkısı adlı makalesinde Dersin uygulama saati, öğretmen adaylarının mesleki tecrübelerine temel oluşturması bakımından önemlidir. Ancak mesleki yeterlilikler konusunda yapılan araştırmalar Türkçe öğretmeni adaylarının konuya uygun yöntem ve araç-gereç belirlemede zorlandıklarını göstermektedir. Bu yüzden Özel Öęretim Yöntemleri dersindeki uygulamalar, öğretmen adaylarının kendilerini eksik hissettikleri konulara yönelik olmalıdır. Ayrıca bu uygulamalarda adayların göstereceği başarının ölçme değerlendirme sürecinde dikkate alınması gerekir. Bunun için de eğitim fakültelerinin Türkçe eğitimi bölümlerinde ortak kullanılacak ölçekler geliştirilebilir.

**Soru:43 – “Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinin içeriğini 4 yıllık eğitim süresince alıyoruz. Bu derslerin gerekli olmadığını düşünüyorum”**



Grafik-45

- %53.7 Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinin içeriğini 4 yıllık eğitim süresince alıyoruz. Bu derslerin gerekli olduğunu düşündüğünü,
- %12.0 Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinin içeriğini 4 yıllık eğitim süresince alıyoruz. Bu derslerin bazen /biraz gerekli olduğunu düşündüğünü,
- %34.3’ Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinin içeriğini 4 yıllık eğitim süresince alıyoruz. Bu derslerin gerekli olmadığını düşündüğünü ifade etmişlerdir.

Grafik-45’te verilen “Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinin içeriğini 4 yıllık eğitim süresince alıyoruz. Bu derslerin gerekli olmadığını düşünüyorum” sorusuna cevaplayan öğrencilerin cevapları değerlendirildiğinde öğrencilerin %34.3’ Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinin içeriğini 4 yıllık eğitim süresince alıyoruz. Bu derslerin gerekli olmadığını düşündüğünü, %12.0 bazen /biraz gerekli olduğunu düşündüğünü, %53.7 gerekli olduğunu düşündüğünü ifade etmişlerdir. Grup dersin içeriğinin 4 yıllık eğitim ve öğretim sürecinde almalarına rağmen, Öğretmenlik Uygulaması öncesinde ve sırasında alması gerektiğini ortaya koymuşlardır. Çünkü bu ders bilgilerin organize edilerek öğrencilere tekrar hatırlatmak ve nerede nasıl kullanacakları hakkında bilgi vermesi açısından gereklidir. Eldemir’in (2011,s57) Müzik Ve Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı Öğrencilerinin Öğretmenlik Meslek Bilgisi Derslerine İlişkin Görüşleri adlı araştırmasında Güzel Sanatlar Bölümü çatısı altında eğitim gören adaylar, gerek alandaki gerekse eğitim bilimlerindeki öğretim elemanları tarafından, hem eğitim aldıkları kurumun misyonu konusunda hem de öğretmenlik meslek bilgisi derslerinin önemi ve gerekliliği konusunda bilinçlendirilmeli olduğunu ortaya koymaktadır.

**Soru:44-OLUMSUZ GÖRDÜĞÜNÜZ VE EKLEMEK İSTEDİKLERİNİZİ YAZINIZ. ”sorusuna verilen cevaplara bakıldığında;**

Bu kısma sadece 4 öğrenci kişisel düşüncelerini eklemişlerdir. Öğrenciler bu kısma şu yorumları yapmışlardır:

1. “ *Bu derse birkaç hocanın girmesiyle arada kopukluklar meydana gelmektedir. Hocalarımızın ders işleyiş ve konu akışında birbirleriyle iletişim halinde olmaları gerekmektedir”*

Özel Öğretim Yöntemleri dersine birden fazla öğretim elemanının girmesi öğretimde tüm grupların aynı eğitimi alamamasına neden olmaktadır. Bu da Öğretmenlik uygulaması süresince öğretimde aksaklıkların oluşmasına, öğrencilerin uygulama sahasında eksik bilgilerle öğretimi doğru şekilde yapamamasına neden olmaktadır. Birden fazla öğretim elemanı girse dahi yıl boyunca derste işlenilecek konular belirlenmeli ve her grupta aynı konular işlenmelidir. Öğretim görevlileri işbirliği yaparak içeriği belirlemeli, süreç içerisinde yaşanan aksaklıkları birbirleriyle paylaşarak olası çözüm önerileri ortaya koymaları gerekmektedir.

2. “*Öğretmenlerimiz dersi daha eğlenceli hale getirecek etkinlikler ve konularla gelirse dersin daha kalıcı olacağı inancındayım”*

Sakallı, Hürsen ve Özçınar’ın (2006 s6) “Öğretmen Adaylarının Gözlemine Göre Öğretmenlerin Öğretim Yöntemlerini Kullanma Sıklıkları adlı araştırmasında Öğretmen adaylarının gözlemlerine göre öğretmenlerin ekip öğretimi, deney, rol oynama, mikro öğretim tekniği, demeç, söylev, görüşme, sergi, drama, konferans, münazara, sempozyum, seminer, panel, altı şapkalı düşünme tekniği, forum, zıt panel yöntemlerini hiç kullanmadıklarını ortaya koymaktadır. Sonuç olarak, öğretmenler hangi branşa sahip olursa olsunlar, ders anlatırken tek bir yöntem seçmemelidirler. Milli Eğitim Bakanlığı gerekirse öğretmenlere öğretim yöntemleri ile ilgili seminerler vermelidir.”Öğrenci öğretim etkinliklerinde daha eğlenceli ders işlemek istediğini dile getirmiştir.

3. “ *Bu ders Öğretmelik Uygulamaları dersi için gerçekten faydalı oldu ancak eksiklikler var bunların giderilmesi gerekmektedir. Sınıf içinde ders anlatımı sırasında ve süresince öğrencinin dikkatini toplamakta, sınıf düzenini sağlamakta ve onların dikkatini çekmekte zorlandım. Bunlarla ilgili ek çalışmalar yapılmalıdır”*

Bu ek çalışmalar yapılmasını isteyen öğrencilerin eksikleri ortaya koyması ve bunları dersin öğretim elemanına bildirmeleri gerekmektedir. AZAR'ın(1998.)“Fizik Öğretmenlerinin Meslekî Gelişim Sürecinde Özel Konular adlı araştırmasında; bu derslerin daha sağlıklı yapılması için tarafların fakülte öğretim elemanı, uygulama öğretmenleri ve öğretmen adayları daha fazla koordinasyonun zorunlu olduğunu ve bunun için bu konularla ilgili bir hizmet içi eğitim veya seminer düzenlenmesinin faydalı olacağı sonucu ortaya çıkmakta olduğunu ortaya koymaktadır.” Ayrıca Koç ve Yıldız'ın (2012,s.233-234) “Öğretmenlik Uygulamasının Yansıtıcıları: Günlükler adlı araştırmasının sonucunda, öğretmen adaylarının öğretmenlik uygulamasında, planlama, öğretim süreci, sınıf yönetimi boyutlarında ve öğrenme-öğretme yaklaşımlarındaki uyumsuzluk ile öğretmenlik uygulamasının yapılandırılmamasından kaynaklanan sorunlar yaşadıkları, bununla birlikte bu boyutlarla ilgili önemli öğrenmeler gerçekleştirdikleri; öğretmen adaylarının uygulamada genellikle anlatım, soru-cevap ve tartışma yöntemlerini kullandıkları ve öğretim sürecinde öğrenmeyi kolaylaştırıcı materyallere çok az yer verdikleri; okul yönetiminin ve uygulama öğretmenlerinin öğretmen adaylarına yeterince destek olmadıkları saptanmıştır.”

4. *“Dersin faydalı olduğu kanaatindeyim tüm eğitim derslerinin bir araya getirilmiş hali ama eksiklikler var”*

Öğretim elemanı öğrencilerle sürekli fikir alışverişinde bulunarak eksiklikler tanımlanmalı ve çözüm önerileri ortaya konulmalı ve eğitimde farklı politikalar izlenmelidir. “Sanat eğitimi bugün öğrencilerin estetik duyarlılığını geliştiren kendi güçlerini ve önemli olacak görsel gerçekleri tanımalarında önderlik eden düşünme güçlerini artıran sosyal çalışmalarını ve yaratıcı bireylerinin oluşmasını sağlayan bir eğitim sistemidir. Yaratıcılığı bir tür meydan okuma olarak da görebiliriz. Tüm bunların yerini bulması ve değerlendirilmesi de öğrenciyi araştırmaya yöneltmek ve daha çok seçenek sunmalarını sağlamakla olur. Çok konu yerine yeterli konu ve yeterli konunun araştırılması, fazla olasılık ve seçeneklerin olmasına dikkat edilmesi, yönlendirilmesi söz konusudur; müdahale edilmesi değil. Sınırları zorlamak alışkanlıkları sorgulamak... işte Sanat Eğitimi budur bir anlamda.”(Türe2007, s40-64)

### 3.2.SONUÇ

Geçerli ve zenginlik kaynağı oluşturacak bilginin üretimi ve kullanımı, eğitim sistemlerine ve dolayısıyla okullara yeni sorumluluklar yüklemiş, eğitim çalışanlarının niteliğinin tekrar düşünülmesi gerekliliğini ortaya çıkarmıştır. Bu niteliğin artırılması ise öğretmen adaylarının alanında etkin her türlü öğretim yöntem tekniklerini kullanabilen öğretmenler olması sağlanmalıdır. Bu çalışmada Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 dersinde kullanılan öğretim yöntem ve tekniklerin Öğretmenlik Uygulamasını dersine yansımaya yönelik öğrenci görüşlerini anket tekniği üzerinden değerlendirmeye aldıktan sonra çıkardığımız bulgulardan sonuca ulaşmaya çalıştık.

Yapılan araştırmanın sonuçlarına değinecek olursak;

Öğretmen adayları Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinin işleme öncesinde verilen yönergenin, dersin nasıl işleneceğine ve sonunda edinilecek kazanımlara daha az değinildiği sonucuna ulaşabiliriz.

Öğretmen adayları Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinin Öğretmenlik Uygulamasıyla paralel gitmediği söyleyebiliriz.

Öğretmen adayları Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerindeki teorik konular bilgilerimi ve derse bakış açılarını değiştirmedini ifade etmişlerdir.

Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinde karikatür, animasyon, görsel hikâye konularının uygulanma oranı oldukça düşüktür. Bu konular Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinde etkili bir şekilde işlenip, öğrencilerin ilgi ve dikkatini dinamik tutmaya yardımcı eğlenceli konular olmasına rağmen kullanım oranı ve verim alma oranı oldukça düşüktür.

Öğretim Yöntem ve Tekniklerinin çeşitliliği azdır. Öğretmen adayının eğitiminin ve buna bağlı olarak eğitim-öğretimin kalitesinin daha üst düzeye çıkarılmasını için bu yöntem ve tekniklere ihtiyaç duymaktadır.

Öğretmen adaylarına Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinde dönüt ve düzeltmelerin az yapıldığı ortaya konmuştur. Öğretmen adaylarına rehberlik yaparak, sorular sorarak ve sınıf ortamında da yapılacak beyin fırtınaları, tartışma teknikleri vb. yöntem ve tekniklerle asıl sonuca onların ulaşmasının sağlanmasıyla gizil öğretim yapılabileceğini söyleyebiliriz.

Öğretmen adaylarının %65,7'si Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerine hazırlanan projelerin alan bilgimize katkı sağladığını düşünenlerin oranı fazladır. Ancak bu projelerin Öğretmenlik Uygulamasında (staj) öğrencilerle proje tabanlı ders işlendiğini söyleyenlerin oranı ise %49,1'dir. Bu projelerin Öğretmenlik Uygulaması suresince kullanılması sağlanmalıdır. Ayrıca öğretmen adaylarının %48,1'i Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 dersinde hazırlanan projeler araştırma yapma isteğini artırdığını ifade etmişlerdir.

Öğretmen adaylarına Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinde projeye dayalı yıllık plan ve günlük planların Öğretmenlik Uygulamasında hazırladım ve kullandım diyenlerin oranı yarı yarıyadır. Grubun geri kalan %56.40'lık kısmı bu etkinliği uygulamamışlardır.

Öğretmen adaylarının Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinde mikro öğretim yöntemleri az kullanılmıştır. Daha fazla kullanılarak sınıf kontrolü, konuya hâkimiyeti, sunum sırasındaki eksiklikleri ile ilgili video çekimi yapılarak daha fazla dönüt verilmelidir. Bu öğretmen adayının öğretmenlik uygulamaları sırasında daha rahat ve etkili öğretim yapma olanağı sağlayacaktır. Öğretmen adaylarının yalnızca %43,5'i eksiklerin giderildiğini, %31,5'i bazen giderildiğini, %25,0 hiç giderilmediğini ifade etmiştir. . Öğretmen adaylarının %52,8'i bu yöntemin öğretmenlik uygulamasına katkı sağladığını savunmaktadır. Bu nedenle bu yöntemin önemini ve gerekliliğini ortaya koymaktadır.

Öğretim etkinliklerinin; öğretmen adayları, uygulama okulları ve ders hocalarının iş birliği ile programlanması ve eksikliklerin değerlendirme oturumları yapılarak tamamlanması gerekliliği ve yapılan çalışmaların eleştirilerek olumlu veya olumsuz yanlarının değerlendirme raporlarıyla tanımlanması sağlanabileceği sonucuna ulaştığımızı ifade edebiliriz. Bağcıoğlu'nun (1997,S147) da "Genel, Mesleki Ve Teknik Eğitim Fakültelerindeki Öğretmenlik Uygulaması Dersine İlişkin Öğretim Elemanı Ve Öğrenci Görüşleri adlı araştırmasında "Öğretmenlik Uygulaması" dersinin ön koşul derslerinde öğretmen adaylarının yeterli bilgi, beceri ve tutumları edinmeleri sağlanmalıdır. Bunun için "Eğitimde Program Hazırlama", "Genel Öğretim yöntemleri", "Özel Öğretim Yöntemleri" ve "Mikro Öğretim" dersleri uygulamalı olarak işlenmelidir. Aynı zamanda alan bilgisi derslerinden sorumlu öğretim elemanları ve "Öğretmenlik Uygulaması" dersini yürüten öğretim elemanları sürekli olarak iş

birliği içinde çalışmalıdır diyerek bulduğumuz sonucu desteklemektedir.” Sonuç olarak Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 dersi Öğretmenlik Uygulama dersinin temelidir. Bulgulardan anlaşıldığı gibi öğretmenlik uygulamasının başarılı bir biçimde sürdürülmesi Özel Öğretim Yöntemleri dersinin içeriğine, işlenişine kullanılan yöntem ve tekniklerin çeşitliliğine ve işbirliğine bağlıdır. Görgen, Çokçalışkan, Korkut’un (2012.S70) “Öğretmenlik Uygulaması Dersinin Öğretmen Adayları, Uygulama Öğretmenleri Ve Uygulama Öğretim Üyeleri Açısından İşlevselliği adlı araştırmasında öğretmen adayı, okul uygulama öğretmeni ve fakülte öğretim elemanları arasında yoğun bir işbirliği yapılması uygulamaları daha işlevsel duruma getirebilir. Bu nedenle işbirliğini güçlendirecek bazı yeni yönelimlere ve düzenlemelere ihtiyaç olduğunu ortaya koymaktadır.” DİLMAÇ,O ve DİLMAÇ .S.(2007s149) “Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalında Öğretmenlik Uygulaması Dersinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi adlı araştırmasında;Öğretmenlik uygulamalarından elde edilecek verimin artırılması amacıyla eğitim fakülteleri ve okullar arasında karşılıklı işbirliği sağlanarak öğretmen adaylarının gelişimine önem verilmeli, okul ortamlarının daha iyi seviyelere getirilebilmesi amacıyla çalışmalar yürütülmelidir.”

Bu bağlamda bu çalışmada, Özel Öğretim Yöntemleri 1ve 2 dersleri ve Öğretmenlik Uygulaması derslerinin istenilen bir şekilde başarılı olup olmadığı ve ne derece başarılı olduğu, eksikliklerin neler olduğu ve bu eksikliklerin giderilmesinde neler yapılmalı sorusunun cevaplandırılması önemli bir husustur. Bu nedenle Öğretmenlik Uygulaması dersinin daha başarılı bir şekilde yürütülmesi için öğretmen adayları, uygulama okulu öğretmenleri ve fakülte öğretim elamanlarının bu derslerle ilgili söylemelerinin tespit edilmesi, bu derslerin daha da verimli bir şekilde yürütülmesine ve Öğretmenlik Uygulama çalışmalarının taraflara meslekî açıdan katkı sağlayacağını söyleyebiliriz.

### 3.3.ÖNERİLER

Araştırmada elde edilen bulgulara dayalı olarak şu öneriler geliştirilmiştir:

Bu çalışmada öğretmen adayının sanatsal eğitimin yanında bilimsel eğitimle birlikte daha etken ve üretici olmasının sağlanması ancak amaca uygun bir eğitimle mümkün olmaktadır. Bu amaçla verilen Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 dersleri, Öğretmenlik Uygulamasında oldukça önem arz etmektedir. Öğretmen adaylarının Öğretmenlik Uygulaması dersine paralel giden bu ders yoluyla öğretmenlik tecrübesini kaliteli bir şekilde edinmektedir. Bu eğitimi verirken; yönergelerle farklı yöntem ve teknikler kullanarak bir öğretim stratejisi belirlenmeli eleştirel düşünme, yaratıcılık, problem çözme, tartışma, proje, beyin fırtınası, mikro öğretim, görüş geliştirme gibi tekniklerle öğrenciler güdülenmeli derse etkin katılımı sağlanmalı ve dönütler verilmelidir. Bu teknik ve yöntemlerin 4 yıllık eğitim-öğretim süreci boyunca anlatılmaktadır. Ancak etkin olarak kullanımı Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinde ve Öğretmenlik Uygulaması dersinde gerçekleşmektedir. Bu ders öğretmenlik bilisi ve tecrübesinin etkin olarak uygulandığı eksiklerin giderilip öğretmen adayının sahip olması gereken özelliklerin öğretilmeye çalışıldığı bir derstir.

Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerine delen öğrencilere yönerge verilmeli ve yönergelerin derse karşı bir ön bilgilendirme olduğunun vurgulanması gerekmektedir. İleriye dönük planlamaların kolaylaştırılmasını sağlayan bu evrakın içinde bulunan konuların öğrencilerle birlikte tartışmaya açarak konuların eklenmesi veya çıkartılması konusunda fikir alışverişi yapılmalıdır. Öğrencilerin bu yönergeyi öğretmenlik uygulamasında kullanılması istenmeli ve olumlu yönlerinin öğrenciler tarafından ders içinde değerlendirmeleri sağlanmalıdır. Yönergenin öğretmene nerelerde ne kadar katkı sağladığının onlara kendi yaşantıları yoluyla öğrenilmesi sağlanmalıdır.

İşlenilecek konuların bu şekilde planlanması gerekliliğini, Özel Öğretim Yöntemleri ders içeriğinin uygulama okullarının müfredatıyla senelik olarak güncellenmesi ve ders içeriğinin buna uygun hazırlanmasını istediklerini söyleyebiliriz. Bunun için hazırlanacak olan projelerin öğretmen adaylarının ilgilerine göre konularının kendilerinin belirlemeleri istenmelidir. Bu proje öğretmen adayı tarafından belirlendiği için farklı konularda farklı bir bakış açısı ortaya çıkacaktır. Ayrıca hazırlanan projelerde öğretim elemanı çeşitli yöntem ve teknikleri kullanma zorunluluğu getirmelidir. Hazırlanan bu projelerin Öğretmenlik Uygulamaları sırasında uygulamaları istenmeli ve



sonuçlarının rapor halinde sunulması istenmelidir. Öğretmen adayının sorumluluklarını artırarak dosyalarında herhangi bir konu hakkında çeşitli yaratıcı fikirler ve etkinlikler de ortaya çıkabileceğini göstermede yardımcı olabileceğini söyleyebiliriz.

Öğrencinin uygulama sahasında karşılaştıkları olumsuzluklar sınıf ortamında tartışılmalıdır. Bu tartışma sonucunda olası çözüm önerileri sunulmalı ve bu önerilerin öğretmenlik uygulamasında kullanılarak sonuçlarının değerlendirilmesi yapılmalıdır.

Öğretmen adaylarının bilisel, duygusal ve davranışsal beklenti düzeyleri yüksek tutulmalıdır. Buna dönük olarak da Öğretmenlik Uygulaması ders sürecinin ilk bir-iki haftası Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerine giren öğretim görevlileri ile danışman, rehber öğretmen, yönetici ve hatta bazı ilköğretim öğrencilerinin katılımıyla aday öğretmenlere dönük dersin amaç, işleyişi, süreci, ödevler, sorumluluklar gibi konularda bilgilendirici toplantılar düzenlenmeli, gözlemcilerin zihinlerindeki her türlü soru, sorun giderilmeye, gözlemciler süreç hakkında daha bilinçli kılınmaya çalışılmalıdır.

Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinde teorik konulara yer verildiğinde desin daha verimli, dikkat çekici ve eğlenceli geçmesi için farklı öğretim yöntem ve teknikleri kullanarak öğrencileri dersin içinde etkin katılımı sağlanmalıdır. Bu öğrencilerin Öğretmenlik Uygulamasında kullanması, eksileri ve artılarıyla değerlendirme raporu yazılması istenmelidir.

Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinde işlenen konuların işlevselliği önemlidir. Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinde işlenen örnek konuların uygulama okullarıyla bağlantılı olmalıdır. Bu öğrencilerin farklı yöntem ve tekniklerle aynı konunun sunumu yaptırılmalıdır. Bu durum her öğrencinin aynı konuyu nasıl farklı açılardan gördüğünü, anlatımın nasıl farklılaştırabildiğini göstererek fikir alışverişiyle değerlendirmeler yapılmalıdır. Öğrencilerin bilgiyi sadece bulmak değil analiz edip bilgiye dönüştürmek için kendi yöntemlerini öğrenmelerine yardım eden ve öğretmenin bir danışman, koordinatör konumunda olduğu öğretim yöntemlerine gereksinim vardır.

Özel Öğretim Yöntemleri 1 ve 2 derslerinde yapılan proje sunumlarındaki dönütler oldukça önemlidir. Öğrencinin derse konuya ilişkin bakış açısını değiştirmeye yardımcı olmaktadır. Olumlu ve olumsuz dönütler dengeli bir şekilde verilmelidir.

Eksiklerin giderilmesi olumlu yönlerinin de daha iyi olmasını sağlamak amaçlı yapılmalıdır.

Dönem içerisinde ihtiyaca göre Özel Öğretim Yöntemleri 1ve 2 derslerine giren öğretim görevlileri, danışman, rehber öğretmen, yönetici ve aday öğretmenler birkaç kez değerlendirme toplantısı yapmalı ve ders sürecinde yaşanan aksaklıklar, sorunlar ve çözüm yolları hakkında görüş alış verişinde bulunulmalıdır. Bu gibi durumlar raporlanarak çözüm önerileri paylaşılmalı ve bu sonuçlara göre Özel Öğretim Yöntemleri 1ve 2 dersinin içeriği yeniden planlanmalıdır.

Öğretmenlik Uygulaması dersine bilisel, duyuşal ve davranışsal boyutlar açısından bir bütün olarak bakılmalıdır. Öğretmen adaylarına Özel Öğretim Yöntemleri 1ve 2 derslerine giren öğretim görevlileri ile danışman, rehber öğretmen ve uygulama okulu yöneticileri tarafından, Öğretmenlik Uygulaması dersi süreci ile ilgili olarak her aşamada bilisel, duyuşal ve davranışsal destek bir arada verilmeli, bunlardan herhangi biri göz ardı edilmemelidir.

Ders programlarının çağın gereklerine cevap verebilen, bilgi çağındaki hızlı değişime uyabilen bir esneklikte yeniden yapılandırılmalıdır. Geleneksel eğitim anlayışının yetersiz kaldığı günümüzde, eğitim politikalarında amaçlarında, eğitim kurumlarının yapı ve işlevlerinde, eğitim programlarının içeriklerinde köklü yenilikler ve bir dizi dönüşümleri planlamak, bir zorunluluk olarak karşımıza çıkmaktadır. Bilgi toplumuna ulaşmadaki bu zorlu süreçte bilgi tabanlı değişim hareketleri insanların eğitimden beklentilerini de farklılaştırarak değiştirmiştir. Bu nedenle eğitimdeki yöntem ve tekniklerle, eğitim kurumunun çatısı altındaki bireylerle iletişim içinde olarak bu gelişmeler sağlanabilir.

## 5.KAYNAKÇA

- Abacı, O. (2004.). Okul Öncesi Dönem Çocuklarında Görsel Sanatlar Eğitimi. (2. Baskı). İstanbul: Morpa Kültür Yayınları s7
- Açıkgöz, K.Ü.,Etkili Öğrenme ve Öğretme, İzmir, s.27, 1996.
- Akgün, S., Fen Bilgisi Öğretimi, Giresun, s.17, 1995
- Atalay, M. S. (1996, 30 Eylül/4 Ekim). *Bilgi Toplumu Öğretmenlerinin Sorunları* Modern Öğretmen Yetiştirmede Gelişme ve İlerlemeler. Sempozyum 96' Ankara Programı, Ankara.
- Aykut. A. (2006.) Günümüzde Görsel Sanatlar Eğitiminde Kullanılan Yöntemler *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi Sayı : 21,s33-42*
- Aykut, A., 2004. "Görsel Sanatlar Öğretiminde Görsel-İşitsel Materyal Kullanımı" . 7. INSEA Avrupa Bölgesel Kongre Bildirisi. İstanbul
- Aybek, B. (2006). *Konu ve beceri temelli eleştirel düşünme öğretiminin öğretmen adaylarının eleştirel düşünme eğilimi ve düzeyine etkisi*. Yayımlanmamış doktora tezi, Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- Aytaç, A. (2010) *Öğretmenlik Uygulaması Dersi Kapsamında Uygulama Öğretim Elemanlığının Değerlendirilmesi*, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü. Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Burdur, s57-60
- Aytaçlı,B. (2012) *İlköğretim Matematik Öğretmenliği Lisans Programında Yer Alan Okul Deneyimi Ve Öğretmenlik Uygulaması Derslerinin Değerlendirilmesi* Ege Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı Eğitim Programları Ve Öğretim Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, İzmir, s170-171
- Azar, A. (2003). Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması Derslerine İlişkin Görüşlerinin Yansımaları. *Milli Eğitim Dergisi*, 159.
- Azar,A.(1998.), "Fizik Öğretmenlerinin Meslekî Gelişim Sürecinde Özel Konular", Yayımlanmamış Doktora Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi. Fen Bilimleri Enstitüsü Trabzon s.

- Azar, A. I (1999,). “Yeni Öğretmenlerin İş Başında Gelişimini Destekleyen Modeller”, D.E.Ü. *Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, Sayı: 11, s. 39-45
- Bağcıoğlu, G. (1997) *Genel, Mesleki Ve Teknik Eğitim Fakültelerindeki Öğretmenlik Uygulaması Dersine İlişkin Öğretim Elemanı Ve Öğrenci Görüşleri*. Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Ankara, s145-149
- BABA Y. (1998) *Orta dereceli okul öğretmenlerinin öğretme davranışlarının belirlenmesi ve mikro öğretim yaklaşımı*, Marmara Üniversitesi / Fen Bilimleri Enstitüsünde Yüksek Lisans Tezi
- Binbaşıoğlu, C. (1992), *Eğitim Psikolojisi*, Ankara, Gül Yayınları. s236-237
- Bölükoğlu, H.İ. (2002). Bilgi Çağında Eğitim Fakültelerinde Resim-İş Eğitiminin Genel Bir Değerlendirmesi. *Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22 (3), 247-259.
- Bloom, B.S. (1995). İnsan Nitelikleri ve Okulda Öğrenme, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul. s122
- Büyükkaragöz, S. Çivi, C. (1997). Genel Öğretim Metodu. (7. Baskı.) İstanbul; Öz Eğitim Yayınları. S.15
- Buyurgan, S. (2001). Okul Deneyimi 1 Dersi İle İlgili İzlenimler. *Çağdaş Eğitim*, 274, 32-38.
- Buyurgan, S. , BUYURGAN, U. (2001). Sanat Eğitimi Ve Öğretimi, (1. Basım), Dersal Yayıncılık, Ankara. s.9
- Ceyhun, İ. ve Karagölge, Z. (2002) “Kimya Eğitiminde Tezsiz Yüksek Lisans Öğrencileri ile Mikro Öğretim” V. Ulusal Fen Bilimleri ve Matematik Eğitimi Kongresi, 16-18 Eylül 2002, ODTÜ, Ankara
- Chaffee, J. (1994). Thinking critically. Boston: Houghton Mifflin.
- Çalık, T., Küçükahmet, L. (Editör). (2009), *Eğitim Bilimine Giriş*, Ankara, (7. Baskı) Nobel Yayın Dağıtım
- Çakır, Ö., Aksan, Y. (1992) “Yabancı Dil Öğretmeni Yetiştirmede Mikro Öğretimin Rolü: Bir Model” Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, sayı: 7, sayfa: 313-320.

- Çivi, C.(2002). Öğrenmeyi Öğrenmek. Eğitimde yeni bakışlar. Ankara;1,mikro dizgi. S.197
- Dam,G. Volman, M. (2004); critical thinking as a citizenship Competence: teaching strategies. Learning and Instruction. 14, s 359-379.
- Demirhan, C. (2002) *Program geliştirmede proje tabanlı öğrenme yaklaşımı*, Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara
- Demirel, Ö.(2004), Kuramdan Uygulama Eğitiminde Program Geliştirme, Ankara: Pegem Yayınları, s. 226
- Demirel, Ö.(2002) Öğretme Sanatı -Planlamadan Değerlendirmeye-. 3.Baskı Ankara:
- Dılmaç. O. 2010 *Görsel Sanatlar Öğretmeni Adaylarının Kaygı Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi*, *Güzel Sanatlar Enstitüsü Dergisi*, s25
- DİLMAÇ,O ve DİLMAÇ .S.(2007) Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalında Öğretmenlik Uygulaması Dersinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi *Güzel Sanatlar Enstitüsü Dergisi*. s149
- Doney, L.D., Lephardt, N.E. (1993). Developing critical thinking skills in accounting students. Journal of Education for Business, 68(5), 297.
- Drucker P. F., (1994)Etkin Yöneticilik. 2. Baskı (Çevirenler: Ahmet Özden ve Nuray Tunalı), İstanbul: Eti Kitapları,
- Eldemir,C.(2011) Müzik Ve Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı Öğrencilerinin Öğretmenlik Meslek Bilgisi Derslerine İlişkin Görüşleri: Gazi Üniversitesi Örneği Erciyes Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Müzik Bölümü, Sosyal Bilimler Enstitüsü *Dergisi Sayı: 30 Yıl: 2011/1 (47-59 S.)*
- Ertürk, S (1984) Eğitimde Program Geliştirme.(5. baskı). Ankara: Yeditepe yayınları
- Erbay, M. (1998).'' Sanat eğitiminin temel ve genel eğitimine desteğinin araştırılması'' *Sanat Çevresi Dergisi Sayı:236 İstanbul: Kurtiş Matbaacılık s.9*
- Erbay, M., (2001.) "Plastik Sanatlar Eğitimi", Marmara Üniversitesi, İstanbul

- Erden, M. & Akman, Y. (1998). *Gelişim öğrenme öğretme: Eğitim psikolojisi*. Ankara: Arkadaş Yayınevi. ,s144
- Ennis, R.H. (1991). Goals for a critical thinking curriculum in a costa (Ed.).Developing Minds(Vol.1). Alexandria: Virginia. ASCD.
- Erökten, S. ve Durkan, N. (2008, s1-13) Özel Öğretim Yöntemleri II Dersinde Mikro Öğretim Uygulamaları, Pamukkale Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, İlköğretim Bölümü, Fen Bilgisi Öğretmenliği Anabilim Dalı
- Fidan, N. (1986). Okulda Öğrenme ve Öğretme, Kadioğlu Matbaası, Ankara.s103-158
- Görgeç, İ, Çokçalışkan, H. Korkut, Ü. (2012)Öğretmenlik Uygulaması Dersinin Öğretmen Adayları, Uygulama Öğretmenleri Ve Uygulama Öğretim Üyeleri Açısından İşlevselliği, Muğla Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi Bahar 2012 Sayı 28,s57-72
- GÜLER M. (2007)*İlköğretimde yöneltme yönergesi uygulamalarının rehber öğretmenlerin görüşleri doğrultusunda değerlendirilmesi* Selçuk Üniversitesi / Sosyal Bilimler Enstitüsü / Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı / Eğitimde Psikolojik
- Gökçekan, Z. (2005, Eylül). *Öğretmenlik Mesleğinin Geleceği ve İstihdam Sorunu*. Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültelerinde Yeniden Yapılandırmanın Sonuçları ve Öğretmen yetiştirme Sempozyumu Bildiri Özetleri Kitabı, 124-127, Ankara.
- Hesapçıoğlu M., Öğretim İlke ve Yöntemleri-Eğitim Programları ve Öğretim, İstanbul, s 90,1994
- Kavcar, C.( 2002) “*Cumhuriyet Döneminde Dal Öğretmeni Yetiştirme*”, Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, Ankara, Cilt 35, Sayı:1-2, s.1.
- Kaynak,H. (2007) *Genç ve yaşlı yetişkinlerde yönerge türü, test edilme süresi ve kelimelerin somutluk düzeyinin kelime kökü tamamlama puanı üzerindeki etkisi* Hacettepe Üniversitesi / Sosyal Bilimler Enstitüsü / Psikoloji Anabilim Dalı / Deneysel Psikoloji Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Ankara
- Kazı, H. (1996) *Öğretmen yetiştirmede mikro öğretim yönteminin etkililiği* Fırat Üniversitesi / Sosyal Bilimler Enstitüsü / Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Doktora tezi, Elazığ s.139-145

- Kılıç, I.(2007) *Müzik Öğretmenliği Lisans Programı Öğrencilerinin “Özel Öğretim Yöntemleri” Derslerinde Kazandıkları Yeterliklerin “Öğretmenlik Uygulaması”nda Kullanım Açısından Değerlendirilmesi* Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı, Doktora Tezi, Ankara(s181-188)
- Kırıçoğlu, O.(, 2002.) “Sanatta Eğitim”.(2. baskı). Ankara. Pagem yay.
- Koç, N. (2005, Eylül). *Eğitim Fakültelerinde Yeniden Yapılanmanın Getirdiği Sorunlar* Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi Eğitim Fakültelerinde Yeniden Yapılandırmanın Sonuçları ve Öğretmen yetiştirme Sempozyumu Bildiri Özetleri Kitabı, 45-49, Ankara.
- KOÇ, C. YILDIZ, H.(2012)Öğretmenlik Uygulamasının Yansıtıcıları: Günlükler\*The Reflectors of Teaching Experiences: Diaries, *Cumhuriyet Üniversitesi, Eğitim ve Bilim Dergisi* 2012, Cilt 37, Sayı 164 s.223-236
- KOCATÜRK, F. (2006). *Okul Deneyimi II Dersi İle İlgili Uygulama Öğretim Elemanlarının, Uygulama Öğretmenlerinin ve Öğretmen Adaylarının Görüşleri*, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi
- Kökdemir, D. (2003). *Belirsizlik durumlarında karar verme ve problem çözme*. Yayınlanmamış doktora tezi, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sosyal Psikoloji Anabilim Dalı, Ankara.
- Kökdemir, D. (2000). *Denizyıldızlarını kurtarmaya çalışanların öyküsü: Eleştirel ve yaratıcı düşünme*. XI. Ulusal Psikoloji Kongresi, 19-22 Eylül, Ege Üniversitesi, İzmir.
- Küçükahmet L., *Öğretim \_lke ve Yöntemleri*, Ankara, s.39, 1995
- Külahçı, Ş. (1995). *Öğretmen yetiştirme modül serisi, D-mikro öğretim*. Ankara: Özışık Ofset M.
- Latham, N. I., & Vogt, W. P. (2007). Do professional development schools reduce teacher attrition? Evidence from a longitudinal study of 1000 graduates. *Journal of Teacher Education*, 58(2), 153-167.

- Lan, W. (2002). Challenging students with the tools of critical thinking, *Social Studies*, 93(6)
- Lipman, M. (1988). *Philosophy goes to school*. Philadelphia: Temple Universty Press
- Maden, C. (2007). *Program Geliştirme Öğretim Yöntem ve Teknikleri*, Ankara, Turhan Kitabevi.s105
- MEB. T.T.K.B., 11.09.2006 tarih, 351 sayılı İlköğretim Görsel Sanatlar Dersi Öğretim programı
- Parsons, M., & Stephenson, M. (2005). Developing reflective practice in student teachers: Collaboration and critical partnerships. *Teachers and Teaching: Theory and Practice*, 11(1), 95–116
- Paker, T. (2008.)’’Öğretmenlik Uygulamasında Öğretmen Adaylarının Uygulama Öğretmeni ve Uygulama Öğretim Elemanının Yönlendirmesiyle İlgili Karşılaştıkları Sorunlar1’’ *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi sayı 132 s1-23 s132-139*
- TAVAT B. (1991) *Örtük ve açık yönerge, kodlama ve sunum türünün yeni çağırışmlar kurmaya etkisi*, Hacettepe Üniversitesi / Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi Ankara.
- Telli, H.(1996)’’Eğitimin Genel Hedeflerinin Davranış Biçimine Dönüştürülmesinde Sanat Eğitiminin Katkısı Vardır. *Milli Eğitim Dergisi*, 131- 41-42 Ankara: Milli Eğitim Basımevi
- Türe ,N. (2007) *Eğitimde Ve Öğretimde Bir Araç Olarak Görsel Sanatlar Eğitiminin Öğrencilere Sağladığı Katkılar* Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı Resim-İş Öğretmenliği Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi Konya
- San, İ. (1977) *Sanatsal Yaratma ve Çocukta Yaratıcılık*: Kırallı Ofset
- Salih Çepni, Ali Azar(1995); “Two approches to the international initial science teacher education program”, *Teacher tranng for the twenty first century*, İzmir, , s.65-77.



- Sakallı, M. Hürsen, Ç ve Özçınar, Z. (2006, s7) Öğretmen Adaylarının Gözlemine Göre Öğretmenlerin Öğretim Yöntemlerini Kullanma Sıklıkları
- Selçuk, Z. (2000,). *Okul Deneyimi ve Uygulama*. Ankara: Nobel Yayın-Dağıtım. s3
- Senemoğlu, N. (1997)Gelişim Öğrenme ve Öğretim-Kuramdan Uygulamaya-Ankara s.99
- Senemoğlu, N. (2005). Kuramdan Uygulamaya Gelişim, Öğrenme ve Öğretim, Gazi Kitapevi, Ankara. s446-458
- Sevindik, T. (2010,) Özel Öğretim Yöntemleri, Yıldız Teknik Üniversitesi Eğitim Fakültesi Ders Notları s.2-132
- SICAK A. (2004) *Ünitelendirilmiş yıllık plan ve ders planı uygulamalarıyla ilgili öğretmen, yönetici ve müfettiş görüşlerinin belirlenmesi* Zonguldak Karaelmas Üniversitesi / Sosyal Bilimler Enstitüsü / Eğitim Programları ve Öğretimi Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Zonguldak
- Somuncuoğlu, Yeşim ve Yıldırım, Ali. Eğitim ve Bilim (s22,110.s31-39).(1998)Öğrenme Stratejileri: Teorik Boyutları, Araştırma Bulguları ve Uygulama İçin Ortaya Koyduğu Sonuçlar
- Smith, J. D. N. (2004). Developing paired teaching placements. Education Action Research, 12(1), 99–125.
- Öğretim Yöntem ve Teknikleri İhtiyaç Yayıncılık Ertem Basım, Ankara 2010 s. 29
- Önder, N.K. (1987) Öğretimde Program, ilke ve yöntemler. Konya: Arı basımevi.s.42
- Önder, A., Yasayarak Öğrenme için Eğitici Drama, Epsilon yayınları, İstanbul, 2003
- ÖZBUDUN. (1995)İlköğretim okullarında Resim-İş dersi günlük plan uygulamaları s.50-60
- Özer, B. (2004). “Öğretmenlerin Yeni Görevi; Öğrenmeyi Öğretme”, Öğrenmeyi Öğrenme, İstanbul: MEB yayınları. s. 197
- Özden, Y. (2002). Eğitimde Yeni Değerler, Ankara; Pegrem A Yayıncılık, s. 95
- Özsoy, V. (1996). “*Türkiyede resim iş eğitimi(sanat eğitimi) Tarihine kısa bir bakış*” G.Ü. Gazi Eğitim Fakültesi Yayınları.

- Özçelik, D. A. (1992). Eğitim Programları ve Öğretim, ÖSYM Yayınları, Ankara.s166-200
- Özden, Y. (1998)Öğrenmeyi Öğretme. 2. basım. Ankara.s22
- Özdemir, S. (2005). *Web ortamında bireysel ve işbirlikli problem temelli öğrenmenin eleştirel düşünme becerisi, akademik başarı ve internet kullanımına yönelik tutuma etkileri*. Yayımlanmamış doktora tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Özsoy, V. (2001). Resim (Sanat) Eğitiminde Özel Öğretim Yöntemleri Ders Notları. Ankara s.15
- Özsoy, V., (2003.) “Görsel Sanatlar Eğitimi”. Ankara. Gündüz eğitim ve yayıncılık
- Öztürk, M. (1995). *İlköğretim Okullarında Resim-İş Eğitimi Derslerinin Uygulamasında Yaşanan Olumsuzlukların Saptanması ve Öneriler*
- Uysal, A. , (2005,)İlköğretimde Verilen Sanat Eğitimi Derslerinin Yaratıcılığa Etkileri Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı İzmir/Türkiye Gazi Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi, Cilt 6, Sayı 1 s.41-47
- UÇGUN, D. (2010)“Özel Öğretim Yöntemleri” Dersinin Türkçe Öğretmeni Yetiştirme Sürecine Katkısı, TÜBAR-XXVII-/2010-Bahar, s715-719
- Ünver, E.(2002). Sanat Eğitimi. Ankara: Nobel Yayınevi
- Varış, F.(1978). Program Geliştirme. 2. Baskı. Ankara: Ankara Üniversitesi Yayınları. S.18
- Varış, F.(1994,). *Eğitimde Program Geliştirme*. Ankara: Alkım Kitabevi Yay. s14
- Yaşar, Ş.(1992) Öğretim ve Öğrenme Sürecinde Bellek Modeli, *kurgu Dergisi*,10:279-29
- Yetkin, S.Kemal.(1968) “Güzel Sanatların Eğitimdeki Yeri”. *Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Cilt:1, Sayı 1-4 Ankara
- Yılmaz. M. (2006) Resim-İş Eğitimi Öğretmen Adaylarının Okul Deneyimi I Uygulamalarında Karşılaştıkları Sorunlar G.Ü. Gazi Eğitim Fakültesi, Güzel

*Sanatlar Eğitimi Bölümü, Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı, ANKARA, Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt 26, Sayı 1 165-185*

YILDIZ, H. (2006). *YÖK/Dünya Bankası Milli Eğitimi Gelistirme Projesi Kapsamında Yer Alan Okul Deneyimi II Etkinliklerinin Değerlendirilmesi (Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Örneği)*, Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi

*YÖK/Dünya Bankası MEGP Hizmet Öncesi Öğretmen Eğitimi (1998, s 1) Fakülte-Okul İşbirliği. Ankara.*

[https://dosya.sakarya.edu.tr/Dokumanlar/2013/306/916884625\\_ogretim\\_yontem\\_ve\\_teknikleri.pdf](https://dosya.sakarya.edu.tr/Dokumanlar/2013/306/916884625_ogretim_yontem_ve_teknikleri.pdf)

<http://tll.ibu.edu.ba/assets/userfiles/tll/EDU-439-%C3%96%C4%9ERET%C4%B0M>

[STRATEJ%C4%B0LER%C4%B0-Y%C3%96NTEMLER%C4%B0-VE TEKN%C4%B0KLER%C4%B0.pdf](http://tll.ibu.edu.ba/assets/userfiles/tll/EDU-439-%C3%96%C4%9ERET%C4%B0M)

<http://isguc.org/2002>

EK-1

## ANKET

Bu anket Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü Resim İş Öğretmenliği bölümü yüksek lisans öğrencisi Nazlı ŞAHİN'in yüksek lisans tezi için yapılmaktadır. Anketin amacı ve konusu: resim iş eğitimi bölümü 4. sınıf öğrencilerinin özel öğretim yöntemleri 1 ve 2 derslerinde kullanılan yöntem ve tekniklerin öğretmenlik uygulamaları dersine etkisinin değerlendirilmesidir. Verilen yanıtlar gizli tutularak, sadece bilimsel çalışmam için kullanılacaktır.

Katılımlarınız için teşekkür ederim.

Nazlı ŞAHİN

Cinsiyet: Kadın ( ) Erkek ( )

Sınıf:

Yaş: 20-24 yaş( ) 25-29 yaş( ) 30-35 yaş( )

Mezun olduğunuz lise türü: Düz lise ( ) Güzel Sanatlar Lisesi ( ) Diğer ( )

Aşağıdaki ifadeleri dikkatlice okuyarak size en doğru olan kısımdaki kutuya (X) işareti koymak suretiyle belirtiniz.

Cevapların değerlendirilişi aşağıdaki gibidir:

1 - HAHIR

2 -BAZEN \ ARASIRA

3 - EVET

|                                                                                                                            | 1 | 2 | 3 |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|---|---|
| 1 -Özel öğretim yöntemleri 1 ve 2 derslerinin ilk derlerinde yönerge verildi.                                              |   |   |   |
| 2-Özel öğretim yöntemleri 1 ve 2 derslerinin ilk derslerinde dersin içeriğine ve nasıl işleneceğine ilişkin bilgi verildi. |   |   |   |
| 3 - Özel öğretim yöntemleri 1 ve 2 derslerinin bizlere ne kazandıracağı hakkında bilgi verildi.                            |   |   |   |
| 4 - Özel öğretim yöntemleri 1 ve 2 dersleri verilen yönerge doğrultusunda işlendi.                                         |   |   |   |
| 5 - Özel öğretim yöntemleri 1 ve 2 dersleri birbirleriyle bağlantılıydı.                                                   |   |   |   |
| 6- Özel öğretim yöntemleri 1 ve 2 derslerine giren öğretim elemanı derse karşı ilgiliydi.                                  |   |   |   |

|                                                                                                                                            |  |  |  |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|--|
| 7- Özel öğretim yöntemleri 1 ve 2 derslerine giren öğretim elemanının bilgileri günceldi.                                                  |  |  |  |
| 8- Özel öğretim yöntemleri 1 ve 2 derslerine giren öğretim elemanının tutumu derse karşı ilgi ve merakımı artırdı.                         |  |  |  |
| 9 - Özel öğretim yöntemleri 1 ve 2 derslerinde teorik konulara yer verildi.                                                                |  |  |  |
| 10 - Özel öğretim yöntemleri 1 ve 2 derslerindeki teorik konular bilgilerimi ve derse bakış açımı değiştirdi.                              |  |  |  |
| 11- Özel öğretim yöntemleri 1 ve 2 derslerindeki teorik konuları öğretmenlik uygulamasında(staj) ders işleme süresi içinde kullandım.      |  |  |  |
| 12 - Özel öğretim yöntemleri 1 ve 2 derslerinde çeşitli öğretim yöntemleri kullanıldı.                                                     |  |  |  |
| 13 - Özel öğretim yöntemleri 1 ve 2 derslerinde öğrenci odaklı ders işlendi                                                                |  |  |  |
| 14- Özel öğretim yöntemleri 1 ve 2 dersleri proje temeli bir derstir.                                                                      |  |  |  |
| 15 - Özel öğretim yöntemleri 1 ve 2 derslerinde karikatür nedir, nasıl hazırlanır ve ne amaçla kullanılacağı konusunda bilgiler verildi.   |  |  |  |
| 16- Özel öğretim yöntemleri 1 ve 2 derslerinde karikatür konusunu öğretmenlik uygulamasında (staj) uyguladım.                              |  |  |  |
| 17-Karikatür konusunu öğretmenlik uygulamasında (staj) öğrencilerin derse olan ilgi ve dikkatini dinamik tutmama yardımcı oldu.            |  |  |  |
| 18- Özel öğretim yöntemleri 1 ve 2 derslerinde animasyon nedir, nasıl hazırlanır ve ne amaçla kullanılacağı konusunda bilgiler verildi.    |  |  |  |
| 19-Özel öğretim yöntemleri 1 ve 2 derslerinde animasyon konusunu öğretmenlik uygulamasında (staj) uyguladım.                               |  |  |  |
| 20-Animasyon konusunu öğretmenlik uygulamasında (staj) öğrencilerin derse olan ilgi ve dikkatini dinamik tutmama yardımcı oldu.            |  |  |  |
| 21-Özel öğretim yöntemleri 1 ve 2 derslerinde görsel hikâye nedir, nasıl hazırlanır ve ne amaçla kullanılacağı konusunda bilgiler verildi. |  |  |  |
| 22- Özel öğretim yöntemleri 1 ve 2 derslerinde görsel hikâye konusunu öğretmenlik uygulamasında (staj) uyguladım.                          |  |  |  |
| 23-Görsel hikâye konusunu öğretmenlik uygulamasında (staj) öğrencilerin derse olan ilgi ve dikkatini dinamik tutmama yardımcı oldu.        |  |  |  |
| 24- Özel öğretim yöntemleri 1 ve 2 dersinde hazırlanan projeler araştırma yapma isteğini artırdı.                                          |  |  |  |
| 25- Özel öğretim yöntemleri 1 ve 2 derslerinde uygulama ve sunumlara yer verildi.                                                          |  |  |  |
| 26- Özel öğretim yöntemleri 1 ve 2 derslerinde uygulama ve sunumlardan oldukça verim aldım.                                                |  |  |  |
| 27- Özel öğretim yöntemleri 1 ve 2 derslerine yapılan sunumlardaki dönütler oldukça yapıcı ve güdüleyiciydi.                               |  |  |  |

|                                                                                                                                                                                                          |  |  |  |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|--|
| 28- Özel öğretim yöntemleri 1 ve 2 derslerine projeye dayalı yıllık plan, günlük planlar hazırlandı.                                                                                                     |  |  |  |
| 29- Özel öğretim yöntemleri 1 ve 2 derslerine projeye dayalı yıllık plan ve günlük planların hazırlanması süresince eksiklerimiz giderildi.                                                              |  |  |  |
| 30- Özel öğretim yöntemleri 1 ve 2 derslerine projeye dayalı yıllık plan ve günlük planların öğretmenlik uygulamasında hazırladım ve kullandım.                                                          |  |  |  |
| 31- Öğretmenlik uygulamasında hazırladığım yıllık plan ve günlük planlar derse hazırlık ve ders işleme aşamalarında oldukça işime yaradı.                                                                |  |  |  |
| 32- Özel öğretim yöntemleri 1 ve 2 derslerinde Görsel Sanatlar dersindeki değerlendirmenin nasıl yapılacağıyla ilgili bilgiler verildi.                                                                  |  |  |  |
| 33- Özel öğretim yöntemleri 1 ve 2 derslerinde öğrendiğimiz Görsel Sanatlar Dersi değerlendirme yöntemlerini öğretmenlik uygulamasında (staj) öğrencilerin süreç dosyalarını değerlendirirken uyguladım. |  |  |  |
| 34- Özel öğretim yöntemleri 1 ve 2 derslerine hazırlanan projelerin alan bilgimize katkı sağladığını düşünüyorum.                                                                                        |  |  |  |
| 35- Öğretmenlik uygulamasında (staj) öğrencilerle proje tabanlı ders işlendi                                                                                                                             |  |  |  |
| 36- Özel öğretim yöntemleri 1 ve 2 derslerine mikro öğretim yöntemi uygulandı                                                                                                                            |  |  |  |
| 37- Özel öğretim yöntemleri 1 ve 2 derslerine mikro öğretim yöntemi uygulama sonrası eksiklerimiz giderildi.                                                                                             |  |  |  |
| 38- Özel öğretim yöntemleri 1 ve 2 derslerine mikro öğretim yönteminin kullanılmasının öğretmenlik uygulamasına(staj) katkı sağladığını düşünüyorum.                                                     |  |  |  |
| 39-Özel öğretim yöntemleri 1 ve 2 derslerinin öğretim uygulamasına (staj) katkı sağladığını düşünüyorum                                                                                                  |  |  |  |
| 40 -Özel öğretim yöntemleri 1 ve 2 derslerinin öğretim uygulamasından (staj) önce alınmasını doğru buluyorum.                                                                                            |  |  |  |
| 41- Özel öğretim yöntemleri 1 ve 2 derslerinde öğretilen konuları öğretim uygulamasında (staj) uygulama fırsatı buldum.                                                                                  |  |  |  |
| 42- Özel öğretim yöntemleri 1 ve 2 derslerinin içeriği öğretim uygulamasıyla (staj) örtüşmektedir.                                                                                                       |  |  |  |
| 43 -Özel öğretim yöntemleri 1 ve 2 derslerinin içeriğini 4 yıllık eğitim süresince alıyoruz. Bu derslerin gerekli olmadığını düşünüyorum                                                                 |  |  |  |
| 44-OLUMSUZ GÖRDÜĞÜNÜZ VE EKLEMEK İSTEDİKLERİNİZİ YAZINIZ.                                                                                                                                                |  |  |  |

EK-2

mezun\_olunan\_lise \* cinsiyet Crosstabulation

|                               |                            | cinsiyet |        | Total  |
|-------------------------------|----------------------------|----------|--------|--------|
|                               |                            | Kadin    | erkek  |        |
| Mezun_olunan_lise<br>Düz lise | Count                      | 28       | 10     | 38     |
|                               | Expected Count             | 28.1     | 9.9    | 38.0   |
|                               | % within mezun_olunan_lise | 73.7%    | 26.3%  | 100.0% |
|                               | % within cinsiyet          | 35.0%    | 35.7%  | 35.2%  |
|                               | % of Total                 | 25.9%    | 9.3%   | 35.2%  |
| Güzel sanatlar                | Count                      | 27       | 12     | 39     |
|                               | Expected Count             | 28.9     | 10.1   | 39.0   |
|                               | % within mezun_olunan_lise | 69.2%    | 30.8%  | 100.0% |
|                               | % within cinsiyet          | 33.8%    | 42.9%  | 36.1%  |
|                               | % of Total                 | 25.0%    | 11.1%  | 36.1%  |
| diğer                         | Count                      | 25       | 6      | 31     |
|                               | Expected Count             | 23.0     | 8.0    | 31.0   |
|                               | % within mezun_olunan_lise | 80.6%    | 19.4%  | 100.0% |
|                               | % within cinsiyet          | 31.3%    | 21.4%  | 28.7%  |
|                               | % of Total                 | 23.1%    | 5.6%   | 28.7%  |
| Total                         | Count                      | 80       | 28     | 108    |
|                               | Expected Count             | 80.0     | 28.0   | 108.0  |
|                               | % within mezun_olunan_lise | 74.1%    | 25.9%  | 100.0% |
|                               | % within cinsiyet          | 100.0%   | 100.0% | 100.0% |
|                               | % of Total                 | 74.1%    | 25.9%  | 100.0% |

%within mezun olunan lise : lise türlerinin cinsiyetlerine yüzdesini gösterir.

Örnek  $28 \cdot 100 = 38 \cdot X$

$X = 73.7$  şeklindedir.

%within cinsiyet : erkek veya kadın ise toplam erkek veya kadın sayılarına göre yüzde alınır

Örnek  $10 \cdot 100 = 28 \cdot X$   $28 \cdot 100 = 80 \cdot X$

$X = 35.7$

$X = 35$

% of total : erkek veya kadınların toplam mevcuda göre yüzdeleri

Örnek  $10 \cdot 100 = 108 \cdot X$

$X = 9.3$

Frequency Table

cinsiyet

|       |       | Frequency | Percent | Valid Percent | Cumulative Percent |
|-------|-------|-----------|---------|---------------|--------------------|
| Valid | Kadın | 80        | 74.1    | 74.1          | 74.1               |
|       | Erkek | 28        | 25.9    | 25.9          | 100.0              |
|       | Total | 108       | 100.0   | 100.0         |                    |

yas

|       |             | Frequency | Percent | Valid Percent | Cumulative Percent |
|-------|-------------|-----------|---------|---------------|--------------------|
| Valid | 20-24 arası | 88        | 81.5    | 81.5          | 81.5               |
|       | 25-29 arası | 17        | 15.7    | 15.7          | 97.2               |
|       | 30-35 arası | 3         | 2.8     | 2.8           | 100.0              |
|       | Total       | 108       | 100.0   | 100.0         |                    |



| mezun_olunan_lise | Frequency | Percent | Valid Percent | Cumulative Percent |
|-------------------|-----------|---------|---------------|--------------------|
| Valid Düz lise    | 38        | 35.2    | 35.2          | 35.2               |
| Güzel sanatlar    | 39        | 36.1    | 36.1          | 71.3               |
| Diğer             | 31        | 28.7    | 28.7          | 100.0              |
| Total             | 108       | 100.0   | 100.0         |                    |

Açıklama:1.2.3.4.ve 5. Sorular Özel öğretim yöntemleri 1 ve 2 derslerinin işlenmesinden önce sırası ve sonrasında verilen bilginin yeterli olup olmadığını ve olumlu veya olumsuz etkilerini değerlendirme amacına yönelik hazırlanmış ve cevaplar bu amaca yönelik analiz edilmiştir.

Soru 1 Özel öğretim yöntemleri 1 ve 2 derslerinin ilk derslerinde yönerge verildi.

|             | Frequency | Percent | Valid Percent | Cumulative Percent |
|-------------|-----------|---------|---------------|--------------------|
| Valid Hayır | 24        | 22.2    | 22.2          | 22.2               |
| Bazen       | 21        | 19.4    | 19.4          | 41.7               |
| Evet        | 63        | 58.3    | 58.3          | 100.0              |
| Total       | 108       | 100.0   | 100.0         |                    |

Soru 2 Özel öğretim yöntemleri 1 ve 2 derslerinin ilk derslerinde dersin içeriğine ve nasıl işleneceğine ilişkin bilgi verildi.

|             | Frequency | Percent | Valid Percent | Cumulative Percent |
|-------------|-----------|---------|---------------|--------------------|
| Valid Hayır | 13        | 12.0    | 12.0          | 12.0               |
| Bazen       | 21        | 19.4    | 19.4          | 31.5               |
| Evet        | 74        | 68.5    | 68.5          | 100.0              |
| Total       | 108       | 100.0   | 100.0         |                    |

Soru 3 Özel öğretim yöntemleri 1 ve 2 derslerinin bizlere ne kazandıracığı hakkında bilgi verildi.

|       |       | Frequency | Percent | Valid Percent | Cumulative Percent |
|-------|-------|-----------|---------|---------------|--------------------|
| Valid | Hayır | 10        | 9.3     | 9.3           | 9.3                |
|       | Bazen | 35        | 32.4    | 32.4          | 41.7               |
|       | Evet  | 63        | 58.3    | 58.3          | 100.0              |
|       | Total | 108       | 100.0   | 100.0         |                    |

Soru 4 Özel öğretim yöntemleri 1 ve 2 dersleri verilen yönerge doğrultusunda işlendi.

|       |       | Frequency | Percent | Valid Percent | Cumulative Percent |
|-------|-------|-----------|---------|---------------|--------------------|
| Valid | Hayır | 16        | 14.8    | 14.8          | 14.8               |
|       | Bazen | 28        | 25.9    | 25.9          | 40.7               |
|       | Evet  | 64        | 59.3    | 59.3          | 100.0              |
|       | Total | 108       | 100.0   | 100.0         |                    |

Soru 5 Özel öğretim yöntemleri 1 ve 2 dersleri birbirleriyle bağlantılıydı.

|       |       | Frequency | Percent | Valid Percent | Cumulative Percent |
|-------|-------|-----------|---------|---------------|--------------------|
| Valid | Hayır | 6         | 5.6     | 5.6           | 5.6                |
|       | Bazen | 32        | 29.6    | 29.6          | 35.2               |
|       | Evet  | 70        | 64.8    | 64.8          | 100.0              |
|       | Total | 108       | 100.0   | 100.0         |                    |

Açıklama:6. 7. ve 8. sorular Özel öğretim yöntemleri 1 ve 2 derslerine giren öğretim elemanının tutumunun yeterli olup olmadığı ve öğrenciler üzerinde bıraktığı olumlu ve olumsuz etkilerini değerlendirme amacına yönelik hazırlanmış ve cevaplar bu amaca yönelik analiz edilmiştir.

Soru 6 Özel öğretim yöntemleri 1 ve 2 derslerine giren öğretim elemanı derse karşı ilgiliydi.

|       |       | Frequency | Percent | Valid Percent | Cumulative Percent |
|-------|-------|-----------|---------|---------------|--------------------|
| Valid | Hayır | 9         | 8.3     | 8.3           | 8.3                |
|       | Bazen | 6         | 5.6     | 5.6           | 13.9               |
|       | Evet  | 93        | 86.1    | 86.1          | 100.0              |
|       | Total | 108       | 100.0   | 100.0         |                    |

Soru 7 Özel öğretim yöntemleri 1 ve 2 derslerine giren öğretim elemanının bilgileri günceldi.

|       |       | Frequency | Percent | Valid Percent | Cumulative Percent |
|-------|-------|-----------|---------|---------------|--------------------|
| Valid | Hayır | 7         | 6.5     | 6.5           | 6.5                |
|       | Bazen | 33        | 30.6    | 30.6          | 37.0               |
|       | Evet  | 68        | 63.0    | 63.0          | 100.0              |
|       | Total | 108       | 100.0   | 100.0         |                    |

Soru 8 Özel öğretim yöntemleri 1 ve 2 derslerine giren öğretim elemanının tutumu derse karşı ilgi ve merakını artırdı

|       |       | Frequency | Percent | Valid Percent | Cumulative Percent |
|-------|-------|-----------|---------|---------------|--------------------|
| Valid | Hayır | 10        | 9.3     | 9.3           | 9.3                |
|       | Bazen | 40        | 37.0    | 37.0          | 46.3               |
|       | Evet  | 58        | 53.7    | 53.7          | 100.0              |
|       | Total | 108       | 100.0   | 100.0         |                    |

Açıklama:9.10.11.12.13.14.15.16.17.18.19.20.21.22.ve 23.Sorular Özel öğretim yöntemleri 1 ve 2 derslerinin Öğretmenlik Uygulaması dersiyle ne kadar örtüştüğünü ve olumlu veya olumsuz etkilerini değerlendirme amacına yönelik hazırlanmış ve cevaplar bu amaca yönelik analiz edilmiştir.

Soru 9 Özel öğretim yöntemleri 1 ve 2 derslerinde teorik konulara yer verildi.

|       |       | Frequency | Percent | Valid Percent | Cumulative Percent |
|-------|-------|-----------|---------|---------------|--------------------|
| Valid | Hayır | 13        | 12.0    | 12.0          | 12.0               |
|       | Bazen | 46        | 42.6    | 42.6          | 54.6               |
|       | Evet  | 49        | 45.4    | 45.4          | 100.0              |
|       | Total | 108       | 100.0   | 100.0         |                    |

Soru 10 Özel öğretim yöntemleri 1 ve 2 derslerindeki teorik konular bilgilerimi ve derse bakış açımı değiştirdi.

|       |       | Frequency | Percent | Valid Percent | Cumulative Percent |
|-------|-------|-----------|---------|---------------|--------------------|
| Valid | Hayır | 14        | 13.0    | 13.0          | 13.0               |
|       | Bazen | 46        | 42.6    | 42.6          | 55.6               |
|       | Evet  | 48        | 44.4    | 44.4          | 100.0              |
|       | Total | 108       | 100.0   | 100.0         |                    |

Soru 11 Özel öğretim yöntemleri 1 ve 2 derslerindeki teorik konuları öğretmenlik uygulamasında(staj) ders işleme süresi içinde kullandım.

|       |       | Frequency | Percent | Valid Percent | Cumulative Percent |
|-------|-------|-----------|---------|---------------|--------------------|
| Valid | Hayır | 16        | 14.8    | 14.8          | 14.8               |
|       | Bazen | 38        | 35.2    | 35.2          | 50.0               |
|       | Evet  | 54        | 50.0    | 50.0          | 100.0              |
|       | Total | 108       | 100.0   | 100.0         |                    |

Soru 12 Özel öğretim yöntemleri 1 ve 2 derslerinde çeşitli öğretim yöntemleri kullanıldı.

|       |       | Frequency | Percent | Valid Percent | Cumulative Percent |
|-------|-------|-----------|---------|---------------|--------------------|
| Valid | Hayır | 10        | 9.3     | 9.3           | 9.3                |
|       | Bazen | 20        | 18.5    | 18.5          | 27.8               |
|       | Evet  | 78        | 72.2    | 72.2          | 100.0              |
|       | Total | 108       | 100.0   | 100.0         |                    |

Soru 13 Özel öğretim yöntemleri 1 ve 2 derslerinde öğrenci odaklı ders işlendi.

|       |       | Frequency | Percent | Valid Percent | Cumulative Percent |
|-------|-------|-----------|---------|---------------|--------------------|
| Valid | Hayır | 10        | 9.3     | 9.3           | 9.3                |
|       | Bazen | 26        | 24.1    | 24.1          | 33.3               |
|       | Evet  | 72        | 66.7    | 66.7          | 100.0              |
|       | Total | 108       | 100.0   | 100.0         |                    |

Soru 14 Özel öğretim yöntemleri 1 ve 2 dersleri proje temeli bir derstir.

|       |       | Frequency | Percent | Valid Percent | Cumulative Percent |
|-------|-------|-----------|---------|---------------|--------------------|
| Valid | Hayır | 13        | 12.0    | 12.0          | 12.0               |
|       | Bazen | 29        | 26.9    | 26.9          | 38.9               |
|       | Evet  | 66        | 61.1    | 61.1          | 100.0              |
|       | Total | 108       | 100.0   | 100.0         |                    |

Soru 15 Özel öğretim yöntemleri 1 ve 2 derslerinde karikatür nedir, nasıl hazırlanır ve ne amaçla kullanılacağı konusunda bilgiler verildi.

|       |       | Frequency | Percent | Valid Percent | Cumulative Percent |
|-------|-------|-----------|---------|---------------|--------------------|
| Valid | Hayır | 18        | 16.7    | 16.7          | 16.7               |
|       | Bazen | 26        | 24.1    | 24.1          | 40.7               |
|       | Evet  | 64        | 59.3    | 59.3          | 100.0              |
|       | Total | 108       | 100.0   | 100.0         |                    |

Soru 16 Özel öğretim yöntemleri 1 ve 2 derslerinde karikatür konusunu öğretmenlik uygulamasında (staj) uyguladım.

|       |       | Frequency | Percent | Valid Percent | Cumulative Percent |
|-------|-------|-----------|---------|---------------|--------------------|
| Valid | Hayır | 44        | 40.7    | 40.7          | 40.7               |
|       | Bazen | 27        | 25.0    | 25.0          | 65.7               |
|       | Evet  | 37        | 34.3    | 34.3          | 100.0              |
|       | Total | 108       | 100.0   | 100.0         |                    |

Soru 17 Karikatür konusunu öğretmenlik uygulamasında (staj) öğrencilerin derse olan ilgi ve dikkatini dinamik tutmama yardımcı oldu.

|       |       | Frequency | Percent | Valid Percent | Cumulative Percent |
|-------|-------|-----------|---------|---------------|--------------------|
| Valid | Hayır | 34        | 31.5    | 31.5          | 31.5               |
|       | Bazen | 33        | 30.6    | 30.6          | 62.0               |
|       | Evet  | 41        | 38.0    | 38.0          | 100.0              |
|       | Total | 108       | 100.0   | 100.0         |                    |

Soru 18 Özel öğretim yöntemleri 1 ve 2 derslerinde animasyon nedir, nasıl hazırlanır ve ne amaçla kullanılacağı konusunda bilgiler verildi.

|       |       | Frequency | Percent | Valid Percent | Cumulative Percent |
|-------|-------|-----------|---------|---------------|--------------------|
| Valid | Hayır | 24        | 22.2    | 22.2          | 22.2               |
|       | Bazen | 25        | 23.1    | 23.1          | 45.4               |
|       | Evet  | 59        | 54.6    | 54.6          | 100.0              |
|       | Total | 108       | 100.0   | 100.0         |                    |

Soru 19 Özel öğretim yöntemleri 1 ve 2 derslerinde animasyon konusunu öğretmenlik uygulamasında (staj) uyguladım.

|       |       | Frequency | Percent | Valid Percent | Cumulative Percent |
|-------|-------|-----------|---------|---------------|--------------------|
| Valid | Hayır | 52        | 48.1    | 48.1          | 48.1               |
|       | Bazen | 26        | 24.1    | 24.1          | 72.2               |
|       | Evet  | 30        | 27.8    | 27.8          | 100.0              |
|       | Total | 108       | 100.0   | 100.0         |                    |

Soru 20 Animasyon konusunu öğretmenlik uygulamasında (staj) öğrencilerin derse olan ilgi ve dikkatini dinamik tutmama yardımcı oldu.

|       |       | Frequency | Percent | Valid Percent | Cumulative Percent |
|-------|-------|-----------|---------|---------------|--------------------|
| Valid | Hayır | 45        | 41.7    | 41.7          | 41.7               |
|       | Bazen | 34        | 31.5    | 31.5          | 73.1               |
|       | Evet  | 29        | 26.9    | 26.9          | 100.0              |
|       | Total | 108       | 100.0   | 100.0         |                    |

Açıklama:9.10.11.12.13.14.15.16.17.18.19.20.21.22.ve 23.Sorular Özel öğretim yöntemleri 1 ve 2 derslerinin Öğretmenlik Uygulaması dersiyle ne kadar örtüştüğünü ve olumlu veya olumsuz etkilerini değerlendirme amacına yönelik hazırlanmış ve cevaplar bu amaca yönelik analiz edilmiştir.

Soru 21 Özel öğretim yöntemleri 1 ve 2 derslerinde görsel hikâye nedir, nasıl hazırlanır ve ne amaçla kullanılacağı konusunda bilgiler verildi

|       |       | Frequency | Percent | Valid Percent | Cumulative Percent |
|-------|-------|-----------|---------|---------------|--------------------|
| Valid | Hayır | 10        | 9.3     | 9.3           | 9.3                |
|       | Bazen | 24        | 22.2    | 22.2          | 31.5               |
|       | Evet  | 74        | 68.5    | 68.5          | 100.0              |
|       | Total | 108       | 100.0   | 100.0         |                    |

Soru 22 Özel öğretim yöntemleri 1 ve 2 derslerinde görsel hikâye konusunu öğretmenlik uygulamasında (staj) uyguladım.

|       |       | Frequency | Percent | Valid Percent | Cumulative Percent |
|-------|-------|-----------|---------|---------------|--------------------|
| Valid | Hayır | 33        | 30.6    | 30.6          | 30.6               |
|       | Bazen | 24        | 22.2    | 22.2          | 52.8               |
|       | Evet  | 51        | 47.2    | 47.2          | 100.0              |
|       | Total | 108       | 100.0   | 100.0         |                    |

Soru 23 Görsel hikâye konusunu öğretmenlik uygulamasında (staj) öğrencilerin derse olan ilgi ve dikkatini dinamik tutmama yardımcı oldu.

|       |       | Frequency | Percent | Valid Percent | Cumulative Percent |
|-------|-------|-----------|---------|---------------|--------------------|
| Valid | Hayır | 17        | 15.7    | 15.7          | 15.7               |
|       | Bazen | 33        | 30.6    | 30.6          | 46.3               |
|       | Evet  | 58        | 53.7    | 53.7          | 100.0              |
|       | Total | 108       | 100.0   | 100.0         |                    |



Açıklama:24.25.26.27.28. ve 29. Sorular Özel öğretim yöntemleri 1 ve 2 derslerinin içeriğinin öğrenciler üzerinde öğrenme, ilgi, dikkat ve olumlu veya olumsuz etkilerini değerlendirme amacına yönelik hazırlanmış ve cevaplar bu amaca yönelik analiz edilmiştir.

Soru 24 Özel öğretim yöntemleri 1 ve 2 dersinde hazırlanan projeler araştırma yapma isteğini artırdı.

|       |       | Frequency | Percent | Valid Percent | Cumulative Percent |
|-------|-------|-----------|---------|---------------|--------------------|
| Valid | Hayır | 14        | 13.0    | 13.0          | 13.0               |
|       | Bazen | 42        | 38.9    | 38.9          | 51.9               |
|       | Evet  | 52        | 48.1    | 48.1          | 100.0              |
|       | Total | 108       | 100.0   | 100.0         |                    |

Soru 25 Özel öğretim yöntemleri 1 ve 2 derslerinde uygulama ve sunumlara yer verildi.

|       |       | Frequency | Percent | Valid Percent | Cumulative Percent |
|-------|-------|-----------|---------|---------------|--------------------|
| Valid | Hayır | 6         | 5.6     | 5.6           | 5.6                |
|       | Bazen | 18        | 16.7    | 16.7          | 22.2               |
|       | Evet  | 84        | 77.8    | 77.8          | 100.0              |
|       | Total | 108       | 100.0   | 100.0         |                    |

Soru 26 Özel öğretim yöntemleri 1 ve 2 derslerinde uygulama ve sunumlardan oldukça verim aldım.

|       |       | Frequency | Percent | Valid Percent | Cumulative Percent |
|-------|-------|-----------|---------|---------------|--------------------|
| Valid | Hayır | 8         | 7.4     | 7.4           | 7.4                |
|       | Bazen | 35        | 32.4    | 32.4          | 39.8               |
|       | Evet  | 65        | 60.2    | 60.2          | 100.0              |
|       | Total | 108       | 100.0   | 100.0         |                    |

Soru 27 Özel öğretim yöntemleri 1 ve 2 derslerine yapılan sunumlardaki dönütler oldukça yapıcı ve güdüleyiciydi.

|       |       | Frequency | Percent | Valid Percent | Cumulative Percent |
|-------|-------|-----------|---------|---------------|--------------------|
| Valid | Hayır | 8         | 7.4     | 7.4           | 7.4                |
|       | Bazen | 40        | 37.0    | 37.0          | 44.4               |
|       | Evet  | 60        | 55.6    | 55.6          | 100.0              |
|       | Total | 108       | 100.0   | 100.0         |                    |

Soru 28 Özel öğretim yöntemleri 1 ve 2 derslerine projeye dayalı yıllık plan, günlük planlar hazırlandı.

|       |       | Frequency | Percent | Valid Percent | Cumulative Percent |
|-------|-------|-----------|---------|---------------|--------------------|
| Valid | Hayır | 16        | 14.8    | 14.8          | 14.8               |
|       | Bazen | 29        | 26.9    | 26.9          | 41.7               |
|       | Evet  | 63        | 58.3    | 58.3          | 100.0              |
|       | Total | 108       | 100.0   | 100.0         |                    |

Soru 29 Özel öğretim yöntemleri 1 ve 2 derslerine projeye dayalı yıllık plan ve günlük planların hazırlanması süresince eksiklerimiz giderildi

|       |       | Frequency | Percent | Valid Percent | Cumulative Percent |
|-------|-------|-----------|---------|---------------|--------------------|
| Valid | Hayır | 17        | 15.7    | 15.7          | 15.7               |
|       | Bazen | 30        | 27.8    | 27.8          | 43.5               |
|       | Evet  | 61        | 56.5    | 56.5          | 100.0              |
|       | Total | 108       | 100.0   | 100.0         |                    |

Açıklama:30.31.32.33.34. ve 35. Sorular Özel öğretim yöntemleri 1 ve 2 derslerinin içeriğinin Öğretmenlik Uygulaması dersiyle ne kadar örtüştüğünü verilen bilgilerin ne kadarının kullanıldığını ve olumlu veya olumsuz etkilerini değerlendirme amacına yönelik hazırlanmış ve cevaplar bu amaca yönelik analiz edilmiştir.

Soru 30 Özel öğretim yöntemleri 1 ve 2 derslerine projeye dayalı yıllık plan ve günlük planların öğretmenlik uygulamasında hazırladım ve kullandım.

|       |       | Frequency | Percent | Valid Percent | Cumulative Percent |
|-------|-------|-----------|---------|---------------|--------------------|
| Valid | Hayır | 18        | 16.7    | 16.7          | 16.7               |
|       | Bazen | 31        | 28.7    | 28.7          | 45.4               |
|       | Evet  | 59        | 54.6    | 54.6          | 100.0              |
|       | Total | 108       | 100.0   | 100.0         |                    |

Soru 31 Öğretmenlik uygulamasında hazırladığım yıllık plan ve günlük planlar derse hazırlık ve ders işleme aşamalarında oldukça işime yaradı.

|       |       | Frequency | Percent | Valid Percent | Cumulative Percent |
|-------|-------|-----------|---------|---------------|--------------------|
| Valid | Hayır | 11        | 10.2    | 10.2          | 10.2               |
|       | Bazen | 37        | 34.3    | 34.3          | 44.4               |
|       | Evet  | 60        | 55.6    | 55.6          | 100.0              |
|       | Total | 108       | 100.0   | 100.0         |                    |

Soru 32 Özel öğretim yöntemleri 1 ve 2 derslerinde Görsel Sanatlar dersindeki değerlendirmenin nasıl yapılacağıyla ilgili bilgiler verildi.

|       |       | Frequency | Percent | Valid Percent | Cumulative Percent |
|-------|-------|-----------|---------|---------------|--------------------|
| Valid | Hayır | 11        | 10.2    | 10.2          | 10.2               |
|       | Bazen | 24        | 22.2    | 22.2          | 32.4               |
|       | Evet  | 73        | 67.6    | 67.6          | 100.0              |
|       | Total | 108       | 100.0   | 100.0         |                    |

Soru 33 Özel öğretim yöntemleri 1 ve 2 derslerinde öğrendiğimiz Görsel Sanatlar Dersi değerlendirme yöntemlerini öğretmenlik uygulamasında (staj) öğrencilerin süreç dosyalarını değerlendirirken uyguladım.

|       |       | Frequency | Percent | Valid Percent | Cumulative Percent |
|-------|-------|-----------|---------|---------------|--------------------|
| Valid | Hayır | 10        | 9.3     | 9.3           | 9.3                |
|       | Bazen | 32        | 29.6    | 29.6          | 38.9               |
|       | Evet  | 66        | 61.1    | 61.1          | 100.0              |
|       | Total | 108       | 100.0   | 100.0         |                    |

Soru 34 Özel öğretim yöntemleri 1 ve 2 derslerine hazırlanan projelerin alan bilgimize katkı sağladığını düşünüyorum

|       |       | Frequency | Percent | Valid Percent | Cumulative Percent |
|-------|-------|-----------|---------|---------------|--------------------|
| Valid | Hayır | 5         | 4.6     | 4.6           | 4.6                |
|       | Bazen | 32        | 29.6    | 29.6          | 34.3               |
|       | Evet  | 71        | 65.7    | 65.7          | 100.0              |
|       | Total | 108       | 100.0   | 100.0         |                    |

Soru 35 Öğretmenlik uygulamasında (staj) öğrencilerle proje tabanlı ders işlendi

|       |       | Frequency | Percent | Valid Percent | Cumulative Percent |
|-------|-------|-----------|---------|---------------|--------------------|
| Valid | Hayır | 20        | 18.5    | 18.5          | 18.5               |
|       | Bazen | 35        | 32.4    | 32.4          | 50.9               |
|       | Evet  | 53        | 49.1    | 49.1          | 100.0              |
|       | Total | 108       | 100.0   | 100.0         |                    |

|  |
|--|
|  |
|--|

Açıklama:36.37.38.39.40.41.ve 42. Sorular Özel öğretim yöntemleri 1 ve 2 derslerinin içeriğinin Öğretmenlik Uygulaması dersiyle ne kadar örtüştüğünü verilen bilgilerin ne kadarının kullanıldığını ve olumlu veya olumsuz etkilerini değerlendirme amacına yönelik hazırlanmış ve cevaplar bu amaca yönelik analiz edilmiştir.

Soru 36 - Özel öğretim yöntemleri 1 ve 2 derslerine mikro öğretim yöntemi uygulandı.

|       |       | Frequency | Percent | Valid Percent | Cumulative Percent |
|-------|-------|-----------|---------|---------------|--------------------|
| Valid | Hayır | 29        | 26.9    | 26.9          | 26.9               |
|       | Bazen | 41        | 38.0    | 38.0          | 64.8               |
|       | Evet  | 38        | 35.2    | 35.2          | 100.0              |
|       | Total | 108       | 100.0   | 100.0         |                    |

Soru 37 Özel öğretim yöntemleri 1 ve 2 derslerine mikro öğretim yöntemi uygulama sonrası eksiklerimiz giderildi.

|       |       | Frequency | Percent | Valid Percent | Cumulative Percent |
|-------|-------|-----------|---------|---------------|--------------------|
| Valid | Hayır | 27        | 25.0    | 25.0          | 25.0               |
|       | Bazen | 34        | 31.5    | 31.5          | 56.5               |
|       | Evet  | 47        | 43.5    | 43.5          | 100.0              |
|       | Total | 108       | 100.0   | 100.0         |                    |

Soru 38 Özel öğretim yöntemleri 1 ve 2 derslerine mikro öğretim yönteminin kullanılmasının öğretmenlik uygulamasına(staj) katkı sağladığını düşünüyorum.

|       |       | Frequency | Percent | Valid Percent | Cumulative Percent |
|-------|-------|-----------|---------|---------------|--------------------|
| Valid | Hayır | 18        | 16.7    | 16.7          | 16.7               |
|       | Bazen | 33        | 30.6    | 30.6          | 47.2               |
|       | Evet  | 57        | 52.8    | 52.8          | 100.0              |
|       | Total | 108       | 100.0   | 100.0         |                    |

Soru 39 Özel öğretim yöntemleri 1 ve 2 derslerinin öğretim uygulamasına (staj) katkı sağladığımı düşünüyorum.

|       |       | Frequency | Percent | Valid Percent | Cumulative Percent |
|-------|-------|-----------|---------|---------------|--------------------|
| Valid | Hayır | 11        | 10.2    | 10.2          | 10.2               |
|       | Bazen | 34        | 31.5    | 31.5          | 41.7               |
|       | Evet  | 63        | 58.3    | 58.3          | 100.0              |
|       | Total | 108       | 100.0   | 100.0         |                    |

Soru 40 Özel öğretim yöntemleri 1 ve 2 derslerinin öğretim uygulamasından (staj) önce alınmasını doğru buluyorum

|       |       | Frequency | Percent | Valid Percent | Cumulative Percent |
|-------|-------|-----------|---------|---------------|--------------------|
| Valid | Hayır | 10        | 9.3     | 9.3           | 9.3                |
|       | Bazen | 21        | 19.4    | 19.4          | 28.7               |
|       | Evet  | 77        | 71.3    | 71.3          | 100.0              |
|       | Total | 108       | 100.0   | 100.0         |                    |

Soru 41- Özel öğretim yöntemleri 1 ve 2 derslerinde öğretilen konuları öğretim uygulamasında (staj) uygulama fırsatı buldum.

|       |       | Frequency | Percent | Valid Percent | Cumulative Percent |
|-------|-------|-----------|---------|---------------|--------------------|
| Valid | Hayır | 10        | 9.3     | 9.3           | 9.3                |
|       | Bazen | 26        | 24.1    | 24.1          | 33.3               |
|       | Evet  | 72        | 66.7    | 66.7          | 100.0              |
|       | Total | 108       | 100.0   | 100.0         |                    |

Soru 42 Özel öğretim yöntemleri 1 ve 2 derslerinin içeriği öğretim uygulamasıyla (staj) örtüşmektedir

|       |       | Frequency | Percent | Valid Percent | Cumulative Percent |
|-------|-------|-----------|---------|---------------|--------------------|
| Valid | Hayır | 1         | .9      | .9            | .9                 |
|       | Bazen | 36        | 33.3    | 33.3          | 34.3               |
|       | Evet  | 71        | 65.7    | 65.7          | 100.0              |
|       | Total | 108       | 100.0   | 100.0         |                    |

Soru 43 Özel öğretim yöntemleri 1 ve 2 derslerinin içeriğini 4 yıllık eğitim süresince alıyoruz. Bu derslerin gerekli olmadığını düşünüyorum

|       |       | Frequency | Percent | Valid Percent | Cumulative Percent |
|-------|-------|-----------|---------|---------------|--------------------|
| Valid | Hayır | 58        | 53.7    | 53.7          | 53.7               |
|       | Bazen | 13        | 12.0    | 12.0          | 65.7               |
|       | Evet  | 37        | 34.3    | 34.3          | 100.0              |
|       | Total | 108       | 100.0   | 100.0         |                    |

### Kİ KARE ANALİZİ

Hipotezler;

$H_0$ : özel öğretim yöntemlerinin mezun olunan lise ve cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki yoktur

$H_1$ : özel öğretim yöntemlerinin mezun olunan lise ve cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki vardır

>> anlamlılık derecesi  $\alpha = 0.05$  olarak belirlenmiştir

SPSS de mezun olunan lise ve cinsiyete göre ki kare analizi sonuçları;

## Case Processing Summary

|                              | Cases |         |         |         |       |         |
|------------------------------|-------|---------|---------|---------|-------|---------|
|                              | Valid |         | Missing |         | Total |         |
|                              | N     | Percent | N       | Percent | N     | Percent |
| mezun_olunan_lise * cinsiyet | 108   | 100.0%  | 0       | .0%     | 108   | 100.0%  |

- 108 tane örnekten alınan verilerin tamamının uygun veriler olduğu,
- Yani ankette sorularının tümüne cevap verildiği hiç boş veya yanlış işaretlenen soru bulunmadığı anlamına gelmektedir

## mezun\_olunan\_lise \* cinsiyet Crosstabulation

|                            |                | cinsiyet |       | Total |
|----------------------------|----------------|----------|-------|-------|
|                            |                | Kadin    | erkek |       |
| mezun_olunan_lise düz lise | Count          | 28       | 10    | 38    |
|                            | Expected Count | 28.1     | 9.9   | 38.0  |
| güzel sanatlar             | Count          | 27       | 12    | 39    |
|                            | Expected Count | 28.9     | 10.1  | 39.0  |
| diger                      | Count          | 25       | 6     | 31    |
|                            | Expected Count | 23.0     | 8.0   | 31.0  |
| Total                      | Count          | 80       | 28    | 108   |
|                            | Expected Count | 80.0     | 28.0  | 108.0 |

Bu tabloda liselerin cinsiyetlere göre dağılımını gösterir. Yani gözlenen değerler ve beklenen değerleri gösterir.



## Case Processing Summary

|                              | Cases |         |         |         |       |         |
|------------------------------|-------|---------|---------|---------|-------|---------|
|                              | Valid |         | Missing |         | Total |         |
|                              | N     | Percent | N       | Percent | N     | Percent |
| mezun_olunan_lise * cinsiyet | 108   | 100.0%  | 0       | .0%     | 108   | 100.0%  |

108 tane örnekten alınan verilerin tamamının uygun veriler olduğu,

- Yani ankette sorularının tümüne cevap verildiği hiç boş veya yanlış işaretlenen soru bulunmadığı anlamına gelmektedir

## mezun\_olunan\_lise \* cinsiyet Crosstabulation

|                            |                | cinsiyet |       | Total |
|----------------------------|----------------|----------|-------|-------|
|                            |                | Kadin    | erkek |       |
| mezun_olunan_lise düz lise | Count          | 28       | 10    | 38    |
|                            | Expected Count | 28.1     | 9.9   | 38.0  |
| güzel sanatlar             | Count          | 27       | 12    | 39    |
|                            | Expected Count | 28.9     | 10.1  | 39.0  |
| diğer                      | Count          | 25       | 6     | 31    |
|                            | Expected Count | 23.0     | 8.0   | 31.0  |
| Total                      | Count          | 80       | 28    | 108   |
|                            | Expected Count | 80.0     | 28.0  | 108.0 |

Bu tabloda liselerin cinsiyetlere göre dağılımını gösterir. Yani gözlenen değerler ve beklenen değerleri gösterir.

## Chi-Square Tests

|                              | Value              | df | Asymp. Sig. (2-sided) |
|------------------------------|--------------------|----|-----------------------|
| Pearson Chi-Square           | 1.176 <sup>a</sup> | 2  | .555                  |
| Likelihood Ratio             | 1.204              | 2  | .548                  |
| Linear-by-Linear Association | .359               | 1  | .549                  |
| N of Valid Cases             | 108                |    |                       |

a. 0 cells (.0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 8.04.

Ki kare tablo değeri 0.05 anlam düzeyinde 2 serbestlik derecesi ile 5.99 dur

Hesaplanan ki kare değeri (1.176) tablo değerinden küçük olduğu için  $H_0$  hipotezi kabul edilir yani özel öğretim yöntemlerinin mezun olunan lise ve cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki yoktur yani birbirlerinden bağımsızdır diyebiliriz.

Ki kare tablosuna baktığımızda asymp significant değeri  $p=0.555$  değeri 0.05 değerinden büyük olduğu için hipotez kabul edilir.